TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 5 (1616) 1981 SAUSIS - JANUARY 29 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Rojus ir kalėjimas

Pasaulyje dabar vyrauja dvejopos akys — vienos jų komunistinėje sistemoje mato rojų, kitos — kalėjimą. Skaitantiems komunistinę spaudą toji sistema atrodo kaip rojus, kuriame viskas klesti, nes kapitalistinės blogybės liko sunaikintos, išrautos su šaknimis. Pvz. kad ir pavergtosios Lietuvos spauda, kuri pasiekia laisvąjį pasaulį. Joje viskas taip išrikiuota, kad komunistinių blogybių beveik nematyti. O jeigu tokių ir pasitaiko, tai atsakomybė suverčiama "buržuazinėm atgyvenom", nacionalistinėm įtakom, religiniam "prietaram" ir pan. Tos blogybės tuojau likviduojamos, atsiranda milicija, teismas, kalėjimas ir vėl viskas klesti. Komunistinėje spaudoje nuolat skelbiamos statistikos apie daromą pažangą, lyginant su "buržuaziniais" laikais. Nurodoma, kaip anais laikais skurdus buvo ekonominis gyvenimas, koks menkas buvo švietimas, kultūrinis gyvenimas, kaip neprieinamas buvo mokslas, kokia nepasiekiama buvo dailė, mokykla, medicina ir t.t. Ir taip kalama skaitytojams jau beveik 40 metų. Tie, kurie nėra gyvenę laisvoje, nepriklausomoje Lietuvoje, galbūt kartais ir patiki, kad seniau buvo pragaras, iš kurio Lietuvą išgelbėjo komunizmas. Bet tiems, kurie ten gyveno, tai didelis melas. Net skelbiamosios statistikos yra popierinės, mažai ką bendro turinčios su tikrove.

KODĖLGI daugeliui akių komunistinė sistema yra rojus? Visų pirma dėlto, kad joje norima matyti rojų. Tas didelis noras paverčiamas tikrove. Marksistiniai-komunistiniai vadai, griaudami tradicinę sistemą, nuolat skelbė naują, šviesų rytojų, kad jis turi ateiti iš griuvėsių ir atnešti laimingą gyvenimą, paremtą lygybe, brolybe, laisve. Vadai, stovėdami ant griuvėsių, ėmė šaukti, kad tas šviesusis rytojus jau atėjo. Taip buvo daroma porevoliucinėje Rusijoje, taip buvo daroma 1940 m. pavergtoje Lietuvoje ir visose kitose Sov. Sąjungos užimtose šalyse. Nuo jų neatsiliko Kinija, Kuba ir Pietryčių Azija. Visur buvo skelbiama ta pati marksistinė "evangelija". Ji tęsiama ir dabar. Noras padaryti ištisus kraštus laimingais pradėtas laikyti tikrove, kitaip tariant, iliuzija padaryta tikrove. O jei kas išdrįsta pasakyti tiesą, pasipriešinti iliuzinei "evangelijai", apšaukiamas liaudies priešu, išdaviku, kenkėju ir baudžiamas kalėjimu kaip valstybės priešas. Kaip toje pasakoje, kur nuogas karalius sėdėjo salėje savo soste, o įeinantieji turėjo girti jo puikią aprangą, bijodami bausmės. Ir tik vienas vaikas, įėjęs salėn, išdrįso garsiai pasakyti: "Karalius nuogas!" Taip yra ir su komunistine sistema. Daugelis turi liaupsinti ją iš baimės arba neturėjimo tikrovės jausmo. Tikrovę mato tiktai tie, kurie neserga iliuzijomis.

TIKROVĘ matantiems komunistinė dabarties sistema yra ne kas kita, kaip didelis moderniųjų laikų kalėjimas. Iki šiol visuose kraštuose, kur toji sistema dominuoja, įsigalėjo ne demokratiniu būdu, o revoliuciniu, t.y. smurtu bei ginklų jėga. Ginkluota mažuma pajungė savo užmojams daugumą. Antra, komunistinė sistema, žadėjusi lygybę, brolybę, laisvę, atnešė jų priešingybes — nelygybę, susvetimėjimą, vergiją. Buvo sakoma, kad "buržuazinė" santvarka sukūrusi išnaudotojų-buržujų luomą. Ar dabar komunistinėje santvarkoje yra kitaip? Naujas buržujinis luomas, susitelkęs kompartijoje, yra visais atžvilgiais privilegijuotas, turi net atskiras geriau aprūpintas parduotuves ir valdo prievartiniais būdais visą liaudį. Apie brolybę negali būti nė kalbos, nes kiekvienas saugo tik savo kailį, kad kuo daugiau gautų iš esamos sistemos. O gal pastaroji atnešė laisvę? Nebent augštiesiems komisarams. Liaudis liko pavergta, nuolat grasinama kalėjimais, lageriais, psichiatrinėmis ligoninėmis. Tad gal tautos sulaukė laisvės? Priešingai — jos sulaukė vergijos. Ir taip iš didelių idealistinių komunistų užmojų sukurti žemėje rojų išėjo kalėjimas. Išaugo diktatūrinė-karinė jėga, grasinanti pasauliui. Komunizmas kaip idėja jau pakirstas, bet jis tebėra stiprus kaip karinė-fizinė jėga. Ir kol ji nesudils, kalėjimo durys neatsivers.

Žvejyba ant ledo Kanadoje yra labai populiari. Žvejojama laikinai pastatytame ir krosnelės šildomame barakėlyje

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Gausiai rašo apie Lietuvą

P. JATULIS

Paskutiniu metu žinių agentūros bei žurnalai prisiminė kenčiančią Lietuvą. Milano žinių agentūra ANIPE 1980 m. gruodžio 6 d. laidoje pateikė net 4 didelius puslapius žinių iš "LKB Kronikos" apie suėmimus, kratas, tardymus ir įkalinimus lietuvių už religinius bei sąžinės įsitikinimus nuo 1980 m. pradžios.

Romoje leidžiamas žinių biuletenis BIOS 1980 m. gruodžio numeryje išspausdino jauno mirusio kun. Virgilijaus Jaugelio biografiją ir jį vadina "tikėjimo kankiniu". Toliau praneša, kad 1980 m. vasario mėn. į Lietuvos sostinės Vilniaus geležinkelio stotį atvežta per 300 karstų jaunų lietuvių žuvusių Afganistane. Esą neįmanoma gauti žinių apie atvežtus karstus į kitus Lietuvos, Estijos ir Latvijos miestus, nes tos valstybės slegiamos komunizmo.

Dviménesinis prancūzų "Magistere-Information" 1980 m. lapkričio numeryje pažymi, kad apie Lietuvą įvairiom kalbom informuoja ELTA; apie tris Pabaltijo valstybes pateikia žinių, liečiančių kovotojus už žmogaus teises, suėmimus, priverčiamo darbo stovyklas ir rusinimą.

"Amnesty International Newsletter" rašo apie Viktoro Petkaus suėmimą, kalinimą bei ištrėmimą. Jis dabar esąs Čistopolio kalėjime, totorių respublikoj. Ten trūksta maisto, medicinos priežiūra prasta. Nuo suėmimo Petkus neteko 25 kg svorio. Jis esąs Helsinkio grupės narys, kovojęs už žmogaus teises.

Šveicarai rašo

Paprastai daug žinių pateikiąs apie persekiojimus Lietuvoje šveicarų "Glaube in der 2. Welt" biuletenis 1980. XI 25 d. laidoje pranešė, kad Lietuvoje žinoma žmogaus teisių gynėja Jadvyga Stanelytė suimta dėl vad. "valkatavimo" ir būsianti teisiama. Ji laikoma Vilniaus Lukiškių kalėjime. Lapkričio 11 d., Madrido konferencijos atidarymo dieną, Jurij Orlov, Maskvos skyriaus Helsinkio grupės vadovas, Permos lageryje nr. 37 pradėjęs bado streiką. Lietuvių patriotinio judėjimo ir žmogaus teisių gynybos narys Vladas Šakalys, anksčiau ilgai kalintas, 600 km pėsčias keliavęs per Estiją ir Suomiją, kol liepos 19 d. pasiekęs Švediją. Jis esąs 38 m. amžiaus, prisidėjęs prie redagavimo ir pasirašęs 45 baltiečių raštą dėl Molotovo-Ribbentropo sandėrio.

Toliau biuletenis plačiai aprašo 1980 m. spalio mėn. įvykusias Taline estų studentų ir darbininkų demonstracijas. Dokumentų skyriuje tas šveicarų biuletenis pateikia iš "LKB Kronikos" 42 nr. šias žinias: apie akių gydytojos Onos Sereikaitės bute Kaune darytą kratą, apie Vitalijos Žvikaitės, Algio Potacko, Juozo Prapiesčio, Danutės Keršiūtės tardymus; apie tardymus žmonių, kurie dalyvavę maldingoje kelionėje į Šiluvą; apie Žemės Ūkio Akademijos docento Aleksandro Žarskaus tardymus ir kratą jo bute. Šis šveicarų biuletenis cituoja iš "Aušros" 21 nr. apie Mečislovo Jurevičiaus ir Algirdo Statkevičiaus suėmimus.

Žinios iš Paryžiaus

Paskutiniame 1980 m. gruodžio 15 d. numeryje "Glaube in der 2. Welt" aprašo apie Paryžiuje surengtas ekumenines pamaldas, prisimenant persekiojamus Sov. Rusijoje asmenis. Pamaldose dalyvavęs katalikų vysk. Jacques Jullien, ortodoksų vysk. Romain ir protestantų teologas Andre Dumas, apie 20 institucijų ir įvairių sąjūdžių narių. Kalbėjo žymūs profesoriai, Rusijoje kalintas Aleksandras Ginzburgas ir neseniai iš Leningrado ištremta moterų veikėja Tatjana Goričeva.

Esą Kroatijos seime ir Belgrado parlamente buvo įteiktas valdžiai pasiūlymas paruošti amnestijos įstatymą visiem politiniam kaliniam, nubaustiem dėl pareikštų skirtingų nuomonių, tuo būdu sudarant tarpusavio pasitikėjimo atmosferą ir sveikam dialogui pagrindą. Prašymą pasirašė 43 žymūs kroatų intelektualai, menininkai ir mokslininkai. Prašymą remia ir augšti Jugoslavijos Katalikų Bendrijos atstovai, vyriausias katalikų žurnalo redaktorius ir katalikų vyskupų konferencijos sekretorius vyskupas Soldo.

Cituoja pogrindį

Dokumentų skyriuje "Glaube in der 2. Welt" spausdina iš "LKB Kronikos" 44 nr. eilę dokumentų, būtent, apie aktyvių kunigų šmeižimą Lietuvoje, apie bandymus sukompromituoti "Kroniką", apie kunigų vienybę ir ilgą pranešimą apie kun. Sigito Tamkevičiaus vargininą.

Užsienio spauda primena ir apie Baltijos kraštuose stiprinamą rusinimo antplūdį (iš "Aušros" 16 nr.). Sovietų Sąjungos tautos rusinamos visą laiką, rašoma tenai, bet nūnai ši akcija itin sustiprėjo. Įvairūs nurodymai, nutarimai ir įsakymai graso paversti visų tipų mokyklas — nuo vaikų darželių iki augštųjų — svarbiausiais rusinimo židiniais. TSRS švietimo ministerijos, augštojo ir specialioji vidurinio mokslo ministerių įsakymai reikalauja, kad mokymas vis daugiau būtų atliekamas rusų kalba. Mokslinė konferencija "Mūsų kalba — TSRS tautų draugystės ir bendradarbiavimo kalba" Taškente turėjo parodyti, kad nacionalinių respublikų visuomenė pritaria kompartijos ir vyriausybės vykdomai rusinimo politikai. Ką caro valdžia darė pati atvirai ir tiesiai, dabartiniai valdovai nori tai atlikti pačių gyventojų rankomis.

Toliau pateikiama slaptos rekomendacijos santrauka. Raštas gautas iš Maskvos 1979 m. kovo mėn. Lietuviai esą prašo, kad pasaulio visuomenė susirūpintų šiuo grubiu Sov. Sąjungos tautų žmogaus teisiu pažeidimu. Taurūs lietuviai skelbia: nepasiduosime rusinimui!

KANADOS ĮVYKIAI

"Laukiu darbo su Jumis..."

Naujasis JAV prez. R. Reaganas sekančią dieną po oficialaus šių pareigų perėmimo paskambino Kanados min. pirmininkui P. E. Trudeau, su kuriuo jis buvo norėjęs susitikti dar š. m. sausio 5 d. Tą susitikimą teko atidėti dėl P. E. Trudeau suplanuotų atostogų ir po jų sekusios kelionės užsienyje. Prez. R. Reaganas nori pagerinti JAV santykius bei pradėti artimesnį bendradarbiavimą su Kanada ir Meksika. Kanados užsienio reikalų min. M. MacGuigano pranešimu, R. Reagano ir P. E. Trudeau susitikimas greičiausiai įvyks dar prieš Velykas. Visus nustebino toks staigus telefoninis R. Reagano ryšys pačioje prezidentinio darbo pradžioje, kai jis turi daug kitų svarbesnių reikalų. P. E. Trudeau jam buvo pasiuntęs sveikinimo telegramą: "Laukiu darbo su Jumis, užtikrinančio mums bendrą gerovę." Vienas neišspręstų klausimų yra prieš porą metų pasirašyta žvejybos sutartis, ribojanti sugauti leidžiamų žuvų skaičių rytynėse JAV ir Kanados pakrantėse. Jos lig šiol nėra patvirtinęs JAV senatas, norintis didesnio palankumo JAV žvejams.

Užsienio reikalų min. M. MacGuiganas, Iranui paleidus amerikiečių įkaitus, pranešė parlamentui, kad Kanada yra pasiryžusi atšaukti prieš Iraną nukreiptas prekybines sankcijas ir atidaryti savo ambasadą Teherane. Kadangi sankcijos buvo įvestos su parlamento sprendimu, joms atšaukti taip pat reikės parlamento pritarimo. Daug kam atrodo, kad normalių Kanados ryšių atstatymas su Iranu yra truputį perskubus, kol dar nepaaiškėjo visi 444 dienas Irane išlaikytų JAV įkaitų užkulisiai. Net ir liberalus pastaruoju metu labai remiantis dienraštis "The Toronto Star" reagavo vedamuoju "Neatidarykit ambasados Teherane". Dien-

(Nukelta į 9-tą psl.).

Pasaulio įvykiai

VAŠINGTONE BUVO PRISAIKDINTAS 40-SIS JAV PREZIDENTAS R. Reaganas, savo įvadiniame žodyje pasisakęs už tautinį Amerikos atgimimą, menkų svajonių pakeitimą didelėmis. Jo vyriausybė žada sustiprinti karinį JAV pajėgumą, būti ištikima draugiškoms valstybėms, taikos su priešais siekti jėgos principu. Laisvės priešus prez. R. Reaganas perspėjo nepadaryti klaidingo sprendimo, kad Amerikai trūksta ryžto ir drąsos jai ginti. Didelį rūpestį prez. R. Reaganui sudaro ekonominės problemos, pastaraisiais metais net $100 bilijonų padidėjusios biudžeto išlaidos. Pradėjęs prezidento pareigas, R. Reaganas pasirašė įsakymą, sustabdantį valdžios tarnautojų skaičiaus didinimą. Tų tarnautojų dabar yra 2,1 milijono, neskaitant paštininkų. Jis taipgi nori, kad valdžios tarnautojai sumažintų 15% kelionių išlaidas, sustabdytų baldų bei kitų įrenginių įsigijimą savo įstaigoms, o kabineto nariai vengtų bereikalingų išlaidų asmeninėse savo raštinėse. Prez. R. Reagano laukia nelengvas rinkiminis pažadas sumažinti pajamų mokesčius amerikiečiams ir kartu sustiprinti karinių pajėgų apginklavimą. Prez. R. Reagano įvesdinimo iškilmė Vašingtone buvo susieta su 52 amerikiečių įkaitų išlaisvinimu Irane. Pranešimas, kad jie jau išskrido į Alžeriją, atėjo pusvalandžiui praėjus nuo R. Reagano prisaikdinimo prezidentu. Atrodo, ajatolos R. Chomeinio režimas sąmoningai laukė, kol pasitrauks J. Carteris.

Prezidento atstovas

Iš Alžerijos išlaisvintieji įkaitai buvo atgabenti į karinę amerikiečių ligoninę Wiesbadene, V. Vokietijoje. Prez. R. Reaganas specialiu savo atstovu jiems sutikti pasirinko J. Carterį, šios valandos nesulaukusį prezidento pareigose. Wiesbadene paaiškėjo iraniečių babariškumas, susietas su įkaitų kankinimu. Jie buvo mušami, kankinami ilgalaikiu uždarymu vienutėse ir netgi inscenizuotomis egzekucijomis. Kaikurie jų su užrištomis akimis buvo pastatyti prie sienos, girdėjo užtaisomus šautuvus, nežinodami, kad tai tėra grasinimas. Su kitais buvo žaidžiama rusiška rulete, revolverio užtaise palikus vieną kulką, pasukant užtaisą ir paspaudžiant gaiduką, kai iš šešių tėra viena galimybė šūviui. J. Carteris iraniečius pavadino barbarais, kriminaliniais nusikaltėliais. Jis betgi patarė prez. R. Reaganui laikytis su Iranu pasirašytos sutarties, tačiau vengti betkokios paramos tiems kriminalistams. Iš Wiesbadeno įkaitai buvo atskraidinti į JAV ir su savo šeimomis susitiko karinės akademijos West Point viešbutyje, Niujorko valstijoje. Prez. R. Reagano įsakymu prie jų nebuvo prileisti žurnalistai ir televizijos atstovai, kad nebūtų sudrumstas išlaisvintų įkaitų bei jų šeimos narių asmeniškumas.

Laisvės kaina

Įkaitų išpirkimo kaina oficialiai tėra nepaskelbta. Kalbama apie JAV bankuose užšaldyto Irano kapitalo grąžinimą. Spėjama, kad jis siekė apie $12 bilijonų, tačiau Iranui su įkaitų išlaisvinimu buvo perduota tik $2,88 bilijono. Likusi suma bus grąžinta dalimis, paaiškėjus oficialiam skolų atsiskaitymui. Iš tikrųjų buvęs prez. J. Carteris greičiausiai yra padaręs didesnių nuolaidų. Kalbama, kad jis bankams įsakė sumokėti milijonus dolerių palūkanų už užšaldytą kapitalą, nors užšaldymas buvo bausmė Iranui dėl diplomatų sulaikymo. Spaudoje taip pat rašoma, kad prez. J. Carterio vyriausybė įsipareigojo surasti JAV teritorijoje esantį velionies šacho M. R. Pahlavio turtą, kurio taip pat reikalauja R. Chomeinio režimas. To privataus turto nusavinimas esą prieštarauja JAV konstitucijai. Jį greičiausiai turės spręsti teismas. Iranui neatiduoti lieka tik šacho M. R. Pahlavio vyriausybės nupirkti ginklai bei jų dalys, turintys labai didelę reikšmę dabar, kai Iranas kariauja su Iraku. Visą reikalą komplikuoja paaiškėjęs įkaitų kankinimas 444 dienų laikotarpyje. Vienas jų ajatolą R. Chomeinį bei jo šalininkus pavadino galvijais, neturinčiais jokio supratimo apie žmogaus teises. Šia proga prisimintina, jog sprendimą pašalinti šachą M. R. Pahlavi padarė prez. J. Carteris. Jo dėka valdžion atėjo ajatola R. Chomeinis, kurį Egipto prez. A. Sadatas yra pavadinęs lunatiku. Šiandien niekas tiksliai nežino, kiek jo kvailiojantys revoliucininkai nuteisė ir sušaudė iraniečių. Kol tos egzekucijos buvo skelbiamos, sušaudytųjų skaičius siekė beveik 1.000.

Bylos rezultatai

Pekinge pagaliau buvo paskelbti Mao našlės Jiang Qing ir devynių jos suokalbininkų senokai pasibaigusios bylos rezultatai. Jie buvo kaltinti su "kultūrine revoliucija" susietais nusikaltimais. Jiang Qing ir Zhang Chunqiao, jos pagrindinis suokalbininkas, susilaukė mirties bausmių, bet jų vykdymas atidėtas dvejiem metam. Jeigu per tą laiką pasikeis ir apgailestaus savo nusikaltimus, mirties bausmė bus pakeista kalėjimu iki gyvos galvos. Sakoma, kad D. Ksiaopingas mirties bausme nenorėjo Mao našlės padaryti kankine. Ji bausmę atliks vienutėje ir dienos metu greičiausiai turės dirbti žemės ūkyje. Kiti kaltinamieji gavo mažesnes bausmes.

Šiame numeryje:

Rojus ir kalėjimas
Komunistinė sistema — vieniem rojus, kitiem kalėjimas
Gausiai rašo apie Lietuvą
Pavergėjų skriaudos keliamos tarptautinėje spaudoje
Grąžinti atimtą laisvę
Lietuvos tikinčiųjų atstovų raštas kompartijos vadovybei
Vokiečiai, Petkus, Milašius
Lietuvos vokiečių informacija apie lietuvius
Dygūs keliai į Bendruomenę
Kanados lietuvių gincai praeityje ir jų atomazga
Reikalauja panaikinti "Laisvės radiją"
Kanadiečio profesoriaus paskaita apie Madrido konferenciją
Stambaus veikalo sutiktuvės
Dr. T. Remeikio "Opposition to Soviet Rule in Lithuania"
Du Čičinskai
Maironio poezijoje ir A. Kairio operinėje dramoje
Ispanų novelės lietuviškai
Povilo Gaučio išverstos ispanų rašytojų novelės
Milašiaus Nobelio premijos užkulisiai
Lenkų žurnalo informacija apie kandidato parinkimą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements —Thursday. Second class mail registration number 0509.

Šaltos žiemos raštai Kanadoje, kur netrūksta nei sniego, nei šalčių — Nuotr. B. E. Liškausko

Grąžinti atimtą laisvę

Pavergtos Lietuvos tikinčiųjų atstovų raštas komunistų partijos vadovybei, pasiekęs Š. Ameriką

Tikinčiųjų Teisėms Ginti
Katalikų Komitetas
1980 m. birželio 21 d.
Nr. 33
LIETUVOS KP CENTRO KOMITETUI

Nors dauguma Lietuvos kunigų (522) ir du vyskupai 1979 m. raštu Lietuvos TSR Augščiausios Tarybos prezidiumui pareiškė, kad 1976 m. liepos 28 d. išleisti "Religinių susivienijimų nuostatai" yra priešingi Bažnyčios kanonams, tarptautiniams Tarybų Sąjungos pasirašytiems dokumentams ir net pačiai tarybinei konstitucijai, visdėlto Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis Petras Anilionis 1980 m. kovo mėn. Eltoje ir rajoniniuose laikraščiuose straipsniais "Apie sąžinės laisvę", "Valstybė ir religiniai susivienijimai", "Valstybės įstatymai privalomi visiems" vėl primygtinai pabrėžė būtinumą jų laikytis, o kitaip galvojančius vadina "religiniais ekstremistais". Minėti straipsniai iššaukė dar didesnę kunigų ir tikinčiųjų reakciją, nes katalikai negali priimti tokių nuostatų, kurių neįmanoma suderinti su Katalikų Bažnyčios santvarka, religijos bei sąžinės prigimtimi ir net pačiu žmoniškumu.

Sovietinė laisvė

Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis teigia, kad tarybinė konstitucija suteikia religijai visišką laisvę: pilietis gali tikėti ar netikėti, keisti tikėjimą, eiti į bažnyčią, turėti religinius reikmenis — paveikslus, maldaknyges; tarybiniai įstatymai saugą nuo pasikėsinimo į tikėjimo laisvę.

Šitokia religijos laisvės samprata yra tik maža tikrosios laisvės dalelytė. Jei tikintysis gali eiti į bažnyčią, turėti kokį šventą paveikslą ar maldaknygę, tai dar negalima laikyti, kad jis turi pilną religijos laisvę. Be to, dabartinėje Lietuvoje net ir šios skurdžios religinės laisvės nėra: kur tie šventi paveikslai, kur religiniai kalendoriai, kas iš mokytojų arba atsakingas pareigas užimančių tarnautojų nediskriminuojami už bažnyčios lankymą?

Tikrosios religinės laisvės ribas nustatyti turi teisę ne valdiški ateistai, bet pati Bažnyčia. Vatikano II susirinkimas "Religinės laisvės deklaracijoje" šitaip apibūdina pilną religinę laisvę (žr. II Vatikano susirinkimo nutarimai, V., 1968, p. 389-399):

1. Visi žmonės privalo būti apsaugoti nuo betkokios žmonių valdžios prievartos, kad religiniuose dalykuose niekas nebūtų verčiamas elgtis prieš savo sąžinę, nes teisė į religinę laisvę pagrįsta pačiu žmogaus orumu. Todėl teisė į religinę laisvę turi būti valstybinis įstatymas.

1. "Religinės bendruomenės taip pat turi teisę savo tikėjimą žodžiu ir raštu nekliudomos viešai dėstyti ir liudyti".

3. Joms civilinės valdžios administravimu neturi būti "kliudoma pasirinkti savo dvasininkus, juos auklėti, skirstyti ir kilnoti, bendrauti su religinėmis vadovybėmis kituose kraštuose, statyti religinius pastatus, įsigyti atitinkamą turtą ir juo naudotis".

4. Religinėms bendruomenėms neturi būti kliudoma parodyti ypatingą savo poveikį visuomenei tvarkyti ir visai žmonių veiklai gaivinti, laisvai rengti susirinkimus, steigti aukštesnio lygio, kultūros, labdarybės ir socialines draugijas.

5. Civilinė valdžia turi pripažinti tėvų teisę pasirinkti tikros laisvės sąlygomis mokyklas ir kitas auklėjimo priemones. "Tėvų teisės esti pažeidžiamos, jei vaikai verčiami lankyti tokias mokyklos pamokas, kurios neatitinka tėvų religinių įsitikinimų, arba jei primetama tokia vienintelė auklėjimo kryptis, kur religinis ugdymas visiškai pašalintas".

6. Civilinė valdžia privalo teisingais įstatymais saugoti piliečių religinę laisvę ir užtikrinti palankias sąlygas religiniam gyvenimui puoselėti.

7. "Būtų elgiamasi prieš Dievo valią ir prieš šventas asmens bei žmonijos teises, jei kuriuo nors būdu būtų panaudojama jėga religijai naikinti".

8. Bažnyčia turi įgimtą teisę turėti ir naudotis betkuriomis bendravimo priemonėmis: spauda, kinu, radiju, televizija ir kt. "Civilinės valdžios pareiga ginti ir saugoti tikrą ir teisingą informacijos laisvę" (p. 381).

9. Bažnyčia turi teisę ir pareigą ne tik atlikti kulto apeigas, bet ir laisvai skelbti tikėjimą savo ir misijų kraštuose, siųsti misijonierius, kurti organizacijas, savas mokyklas bei universitetus, steigti vienuolynus, auklėti vaikus ir jaunimą (II Vatik. susirinkimo nutarimai).

Priespauda vadinama laisve

Kai palygini Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinio reklamuojamą "visišką laisvę religijos klausimais" su II Vatikano susirinkimo "Religinės laisvės deklaracija", tai iškart pasidaro aišku, kad religija Lietuvoje šiuo metu yra skaudžioje nelaisvėje. Tarybinė propaganda kalba tik apie galimybę tikėti ar netikėti, keisti tikėjimą ir praktikuoti religinius kultus. O kur teisė skleisti savo tikėjimą žodžių ir raštu? Kur laisvė statyti bažnyčias, įsigyti parapijos turtą ir juo naudotis? Kur teisė steigti auklėjimo, kultūros, labdarybės ir socialines draugijas? Kur laisvė dėstyti moksleiviams tikybą? Kur spaudos, radijo ir televizijos laisvė? Kur laisvė religinėms organizacijoms ir vienuolynams? Kur laisvė steigti savas mokyklas ir universitetus? Ko verta ta "visiška religinė laisvė", jei mokytojai, įvairūs pareigūnai ir kt., tarsi zuikiai, vyksta slapta kur nors į bažnyčią, kad niekas nepažintų ir nereikėtų nukentėti? Ar galima nuslėpti tikinčiųjų žmonių diskriminaciją tarybinėje Lietuvoje, kai apie šitai žino visas pasaulis? Pats Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis Anilionis žino, kad prie tarybų valdžios nebuvo atspausdintas nė vienas religinis paveikslas, o per 40 tarybinės valdžios metų pasirodė vos viena "Katekizmo" laida, kurią galėjo gauti vos 2% tikinčiųjų, pvz., Seredžiaus parapija — 4000 tikinčiųjų — gavo 50 katekizmų, Eržvilko parapija — 3000 tikinčiųjų — vos 20 egz. Be to, dar pats įgaliotinis 1500 katekizmų pasiėmė "savo reikalams". "Katekizmas" sugadintas nekokybiškomis iliustracijomis. Kadangi nė vienoje dabar išleidžiamoje tarybinėje knygoje nėra tokių blogų iliustracijų, kyla mintis, ar ne tyčia šitaip padaryta?

Jei Tarybų Lietuvoje yra pilna religinė laisvė, tai kodėl tikintieji, išdrįsę ginti savo tikėjimą, atsidūrė už grotų, tarsi būtų didžiausi nusikaltėliai, pvz., Petras Plumpa, Nijolė Sadūnaitė, Ona Vitkauskaitė, Genovaitė Navickaitė ir kt.

Mes, katalikai, negalime atsisakyti tikros religinės laisvės ir priimti tarybinę religinės "laisvės" sampratą. Todėl tarybinės valdžios atstovams nereikėtų stebėtis, jei mes reikalaujame tikros religinės laisvės ir dėl šio reikalo esame pasiryžę eiti į kalėjimus, net mirti, kaip tai padarė nevienas lietuvis katalikas. Tarybinėje Lietuvoje visada bus trintis su valdžia, jei katalikams nebus suteikta tikėjimo laisvė pagal "Religinės laisvės deklaraciją". Jei Demokratinėje Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje katalikai turi savo spaudą, leidžia knygas, net laikraščius, stato bažnyčias, moko moksleivius religijos tiesų, turi vienuolynus, o lenkai — net katalikišką universitetą, — tai kodėl pas mus šito nebėra? Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis kasmet dekanams diktuoja įsakymus: "Nemokykite vaiku katekizmo! Neleiskite vaikų į procesijas! Neleiskite vaikams patarnauti Mišiose!" Net per Vėlines neleidžiama su procesija nueiti į kapines. Už elektrą bažnyčios moka valstybei šešis kartus daugiau, negu eiliniai piliečiai. Kai Šv. Tėvas buvo atvykęs į Lenkiją, iš kaimyninės Lietuvos niekam nebuvo leista nuvykti Jo sutikti. Išvada aiški — mums yra duota tiek laisvės, kiek jos duoda katinas pelei, kol su ja žaidžia. Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinio straipsniai spaudoje yra ne kas kita, kaip noras Lietuvos katalikus užliūliuoti valdiško ateizmo nelaisvėje.

Laisvė tik bedievybei

Igaliotinis Petras Anilionis aiškina, kad LTSR konstitucija garantuoja sąžinės laisvę, išpažįstant betkurią religiją arba neišpažįstant jokios, praktikuojant religinius kultus arba vedant ateistinę propagandą.

Sąžinės laisvė yra tik tada, kai yra pilna religijos laisvė. Kadangi marksistai religijos laisvę susiaurina ligi religinių kultų atlikimo laisvės, tuo pačiu parodo, kad ir iš jų sąžinės laisvės tebėra skurdi nuotrupa, o ne tokia, kokios reikalauja žmogaus orumas. Todėl mūsų tikinti tauta visados jausis persekiojama ir niekada nesusitaikins su šitokia padėtimi.

LTSR konstitucija pilną laisvę duoda tik valdiškam ateizmui — jis gali atlikti ne tik savo apeigas — vardynas, derliaus šventes ir kt., bet ir "vesti mokslinę ateistinę propagandą". Tie, kurie kovoja prieš valdišką bedievybę, yra traktuojami tarsi kovoją prieš tarybų valdžią.

Mūsų giliu įsitikinimu bedievybė yra didžiausia žmonijos klaida, todėl jai duoti pirmenybę prieš religiją, kuri objektyviai yra pagrįsta ir amžiais visų tautų praktikuota, ir valdžios pagalba ją (bedievybę) remti yra baisus nesusipratimas bei visuomenės žlugdymas. Istorija ir dabartis liudija, kad visur, kur buvo ar tebėra prievarta skiepijama bedievybė, kenčia visuomenė, kultūra ir valstybė, įsigali nusikalstamumas, o žmogus morališkai degraduojamas.

Atskyrimas?

Religijų reikalų tarybos įgaliotinis rašo, kad "Bažnyčia tarybų šalyje atskirta nuo valstybės".

(Nukelta į 3-čią psl.)

Nuoširdžiam Tautos Fondo rėmėjui
A†A
MAMERTUI GIRČIUI
mirus,

jo žmonai STASEI, sūnui VINCUI, dūkroms RŪTAI ir JUDITAI, giminėms bei artimiesiems Tautos Fondo vardu reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

A.a. Mamerto Girčio atminimui aukojo Tautos Fondui:

Stasė Girčienė $80	Br. Ald. Girčiai $20
Br. Pr. Dicevičiai $30	Ig. O. Pakarnos $20
Automotive Hard. Ltd. $30	Jud. Girčytė $10
Mr. Mrs. Hricky $30	K. Lembertas $10

Šios žemės kelionėje mylėjai Dievą ir Tėvynę. Gausiai aukojai Tėvynės laisvės reikalams.

Mielas Mamertai, mes prašome Visagalį — visatos Kūrėją suteikti Tau amžinosios tėviškės buveinę savo amžinybėje. Ilsėkis ramybėje lietuvių tautos sūnau!

Už aukas Velioniui pagerbti nuoširdžiai dėkojame —

Tautos Fondo
Toronto atstovybė

Padėka

Mirus brangiam tėveliui ir vyrui

a†a J. Matuliauskui,

nuoširdžiai dėkojame draugams ir pažįstamiems, jį lankiusiems laidotuvių koplyčioje, dalyvavusiems laidotuvėse, gausiai užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareiškusiems mums užuojautą liūdesio valandoje. Taip pat gili mūsų padėka Toronto Prisikėlimo parapijos kunigams už palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Giliame liūdesyje likę —

S. Matuliauskienė ir sūnus

PADĖKA

Mirus mano brangiam vyrui

A†A
ALBINUI TREČIOKUI,

nuoširdžiai dėkoju kun. A. Stalioraičiui už atlaikytas šv. Mišias, Rožinį koplyčioje, palydėjimą į kapines.

Mano gili padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems už užprašytas šv. Mišias, už užuojautas ir gėles, už lankymą velionies laidotuvių namuose, gausų dalyvavimą palydėjime į amžinojo poilsio vietą ir už aukas Kanados Lietuvių Fondui Velionies vardu. Reiškiu didelę padėką karstanešiams.

Ypatinga padėka: E. J. Bukšaičiams, kurių globa ir namais naudojausi laidotuvių metu; savo sūnui J. Firavičiui, tvarkiusiam laidotuves; ponui J. Valaičiui už taip gražų atsisveikinimą su Velioniu ir pareikštą man užuojautą; ponioms — O. Indrelienei, Lydijai Novogrodskienei, B. Abromaitienei; už tartą žodį, atsisveikinant Velionį, atstovaujant SLA 236 kuopai ir Tautinei Sąjungai J. Šarapnickui, SLA 72-ros kuopos atstovui Hamiltone, Ont.; Kostui Jonušui SLA 278 kp. atstovui iš St. Catharines, Ont.; ponioms, prisidėjusioms prie paruošimo pusryčių.

Visiems nuoširdus ačiū. Jūsų nuoširdumą visada prisiminsiu — **Ona A. Trečiokienė**

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Šaldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

PADĖKA

A†A
EUGENIJAI STAŠKEVIČIENEI
mirus,

nuoširdžiai dėkojame vysk. A. Ambrozič, vysk. P. Lacey, prel. dr. J. Tadarauskui, kleb. kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. dr. J. Gutauskui, kun. dr. Pr. Gaidai, kun. B. Pacevičiui, kun. E. Jurgučiui, OFM, kun. I. Mikalauskui, OFM, kun. L. Januškai, OFM, kleb. kun. J. Liaubai, OFM, kleb. kun. A. Babonui, kun. K. Kuzminskui ir kun. S. Bak už iškilmingas koncelebracines Mišias. Ypač esame dėkingi kun. dr. J. Gutauskui už pasakytą prasmingą pamokslą.

Dėkojame solistui R. Strimaičiui, B. Mackevičiui ir P. Gulbinskui už gražias giesmes ir muzikui J. Govėdui už vargonavimą Šv. Mišių metu.

Gili mūsų padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems velionę laidotuvių namuose, taip gausiai užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems Religinei Lietuvos Šalpai, "Tėviškės Žiburiams", kovos su vėžio liga draugijai, pareiškusiems užuojautą asmeniškai ar spaudoje, palydėjusiems velionę į amžino poilsio vietą.

Ypatingai nuoširdus ačiū šeimininkei A. Gataveckienei už paruoštus skanius pietus, o KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyriui, vadovaujamam G. Trinkienės, ir Anapilio Moterų Būreliui, vadovaujamam D. Garbaliauskienės, už pyragus ir patarnavimą pietų metu.

Jūsų parodytas nuoširdumas skausmo ir liūdesio valandoje liks neužmirštamas.

Liūdintys: vyras, duktė, sūnūs, marti, žentas, vaikaičiai

BRANGIAM TĖVELIUI

A†A
ZIGMUI ARLAUSKUI
mirus,

dukrą vyr. sk. "Birutės" dr-vės draugininkę ps. IRENĄ PUNKRIENĘ ir jos šeimą bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto "Šatrijos" tuntas
ir
skautininkių ramovė

A†A
ZIGMUI ARLAUSKUI
mirus,

jo žmoną KAZIMIERĄ, dukteris IRENĄ ir ALDONĄ su šeimomis, brolį kunigą KLEMENSĄ Lietuvoje, brolį JUOZĄ Lenkijoje ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

V. P. Gudaičiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

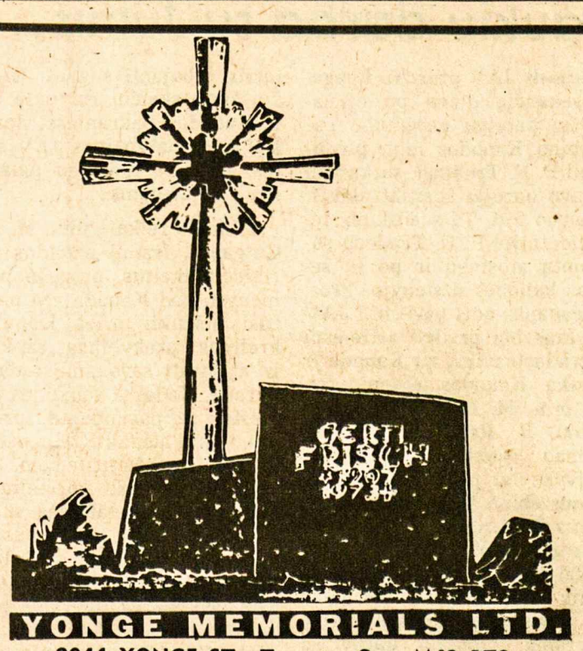

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Buvusi KLB krašto valdybos vicepirmininkė LIUCIJA SKRIPKUTĖ YWCA vakarienės metu Hamiltone aiškina kitataučiams apie Lietuvą, Kūčių papročius, tautinius drabužius, pasinaudodama p.p. Tamošaičių leidiniu "Lithuanian National Costume" ir kita medžiaga Nuotr. J. Miltenio

Dygūs keliai į Bendruomenę

Žvilgsnis į Kanados Lietuvių Bendruomenės steigimą prieš 30 metų

J. V. DANYS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kanados Lietuvių Bendruomenės organizavimas

Bet gana greitai imta ieškoti visiems priimtinos išeities. Polemika tapo diskusijomis.

"N. Lietuvos" (nr. 19, 1949. V. 12) vedamajame "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės mastu" pareiškiama: "Taigi, Kanados Lietuvių Centro Taryba yra nusistačiusi Kanados lietuvių organizacinį susitvarkymą vesti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės — PLB susitvarkymo principais ir jos kryptimi".

KLS Biuletenio nr. 4, 1949. V. 19 "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės klausimu" (A. M.) straipsnyje visiškai pritaria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės steigimui ir sako "tikrai sveikintinas yra SP. ir INf. Skyriaus kalbamojo straipsnio pareiškimas, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kūrimas yra labai gera išeitis iš tos padėties, kuri, reikia manyti, niekam nemaloni ir prašosi skubiai likviduojama". Bet tame ilgame straipsnyje dar nemažai kalbama apie KLCT trūkumus ir KLS artimumą Bendruomenės idėjai.

1949. VII. 1 KLCT ir KLS atstovai sutarė steigti Kanados Lietuvių Bendruomenę ir sudarė laikiną organizacinį komitetą, vėliau žinomą kaip Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinąjį Organizacinį Komitetą (KLB — LOK), populiariai vadinamą LOKu.

Nors visi pritarė KLB steigimui, bet tik po trejų metų formaliai pradėjo veikti (formaliai, nes praktiškai pradėjo veikti nuo 1949 m. pabaigos). Pirmieji rinkimai į KLB krašto tarybą įvyko tik 1952. V. 20, o pirmoji KLB tarybos sesija — 1952. VIII. 30-31. Pagrindinė šio užtęsimo priežastis vėl buvo srovinė-politinė: noras užsitikrinti savo pozicijas būsimoje KLB vadovybėje.

Sakoma, kad LOK turėjo apie 100 posėdžių (posėdžių protokolų šio rašinio autoriui dar neteko matyti). Ilgai ginčytasi, pvz. kokia balsų dauguma reikalinga nutarimams. KLS nesutiko su balsų daugumos principu ir galutinai spręsta susitarimo būdu. Pradžioje LOKe buvo 5 KLCT ir 3 KLS atstovai, vėliau nutarta priimti "centralizuotų" organizacijų atstovus. Taip prisidėjo po vieną ateitininkų, katalikių moterų, socialdemokratų ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio (LAS) atstovą. Priekaištauta, kad ateitininkų ir KLK Moterų Draugijos atstovai yra tik papildymas KLS, o socialdemokratai — KLCT. LAS reikalavo 2 atstovų, nes jie turėjo daugiau skyrių kaip KLS, bet vėliau dėl vienybės sutiko su vienu atstovu.

Taigi vyko manevravimas dėl didesnio skaičiaus savo pusės atstovų. Panašiai buvo ir prieš 1949 m. seimą Montrealyje. Tada KLT teigė turinti 18 skyrių, seime dalyvavo 14. Po seimo KLT tvirtino turinti 11 skyrių ir 13 organizacijų. Tarp tų organizacijų kaikurios buvo įsteigtos prieš pat seimą ir vėliau gyvenime nepasireiškė, kaip Kanados Lietuvių Rašytojų Draugija, Lietuvių Siuvėjų Draugija, Montrealio Dailės Studija ir t. t. Jos buvo pripažintos, nes turėjo daugiau narių už kaikurias senas politines partijas.

Per penkis LOKo posėdžius negalėjo susitarti kaip pravesti balsavimus: vienu suvestiniu sąrašu ar apygardomis?

Nutarta atsiklausti VLIKo. Pastarasis patarė balsuoti pagal politines partijas proporcingu balsų skaičiaus būdu ir pasiskirstant apygardomis. Nutarta Kanadą paskirstyti apygardomis, bet atmestas pasiūlymas balsuoti politinių partijų pagrindu.

Šitoje kovoje išryškėjo Jonas Kardelis ir dr. Adolfas Šapoka, kaip pagrindiniai dviejų pusių nuomonių reiškėjai, nors jie nebuvo organizacijų pirmininkai. Iš tikrųjų trintis ir ginčai buvo prasidėję dar prieš J. Kardelio ir dr. A. Šapokos atvykimą į Kanadą. Visa eilė vadovaujančių asmenų dalyvavo toje "savikovoje", bet jie savo patirtimi, erudicija ir asmenybėmis iškilo augščiau už kitus. Ilgainiui santykiai tarp visų gerėjo, ir pamažu pradėta konkrečiai eiti prie susitarimo. Atrodo, kad ir J. Kardelis, ir dr. Šapoka rėmė nuomonę, kad sroviniai reikalai neturi nustelbti bendrų lietuviškųjų reikalų, kad Kanados lietuviai nenorėjo partinių interesų įvelti į bendrą lietuvišką veiklą. Pvz. skyriai pradėjo nesiųsti pinigų nė vienam centrui. Skyriuose ar apylinkėse buvo reiškiamas noras kuo greičiausia atstatyti vieningumą. Keletas apylinkių pareiškė neprisidedančios nė prie vienos pusės. Pvz. Hamiltono apylinkė pareiškė: "Po nesėkmingo Kanados Lietuvių Seimo Montrealyje Hamiltono lietuviai, norėdami apsaugoti kolonijos gražiai pradėtą organizacinį darbą, pasirinko vidurio kelią likdami neutralūs. Todėl 1949.V.22 KLT skyriaus visuotiname susirinkime skyrius panaikinamas, įkuriant Hamiltono Lietuvių Draugiją, kuri 1950. I. 15 persiorganizavo į Bendruomenės apylinkę, tebedirbančią iki šiandien". (Lietuviai Hamiltone, 1954).

"Val d'Or lietuviai nutaria kurį laiką pasilikti nuošalėj nuo ginčų ir partijos demagogijos, neatsisakydami remti pagrindinius lietuviškumo reikalus, kaip spaudą, Tautos Fondą ir etc..." ("NL", nr. 18, 1949. V. 5).

"Timmins lietuvių pareiškimas. . . Paliekame nuošaliai, kol nebus reikalingos vienybės, ir įvykusį faktą pasmerkiame". ("NL", nr. 29, 1949. VII. 21).

Ottawos apylinkė: ". . . vienalytė Kanados Lietuvių B-nė; vienas centras. . . Mes kaltiname kiekvieną tą, kurio veikla šiandien neduoda teigiamų vaisių lietuviškajai vienybei pasiekti ir jei tos savo veiklos nekoreguoja; o ypač tuos, kurie drįsta teigti, kad jų darbas yra skiriamas kenčiančiai Tėvynei. . ." (II Kanados Lietuvių Dienos Metraštis, 1954, p. 54).

Opozicija Bendruomenei

Nevisi buvo patenkinti KLB įsteigimu. 1954.III.5 susidarė naujas KLCT prezidiumas, kuris paruošė taisykles KLT skyriams bei seniūnijoms organizuoti ir du aplinkraščius. Pirmame buvo gana ilgoka KLB ir jos veiklos kritika, nurodanti įvairius organizacinius silpnumus, jau vykstantį statutų ir rinkimo procedūros keitimą, labai abejojanti ar iš viso KLB galės dirbti lietuvybei naudingą darbą.

Paruošti lydraščiai išsiuntinėti eilei asmenų, kurie, kaip buvę KLT nariai, buvo kviečiami atsteigti KLT skyrius. Iš turimos medžiagos atrodo, kad atsakymų buvo gauta labai mažai. Pora asmenų atsakė, kad jau neįmanoma esamus KLB skyrius panaikinti, trejetas sveikino iniciatyvą, bet nieko konkretaus negalėjo pasiūlyti. Taip šis mėginimas, į kurį, atrodo, buvo įdėta nemaža paruošiamojo darbo, tyliai ir pasibaigė.

Keli nepatenkinti KLCT nariai vienu atveju net norėjo siūlyti, kad "N. Lietuvos" redaktorius būtų pakeistas. J. Kardelis pradžioje labai stipriai gynė KLT reikalus, bet kai apsisprendė, kad geresnė forma bus Kanados Lietuvių Bendruomenės, tai tą idėją labai rėmė. Jis tą idėją pirmiausia pravedė KLCT. Sakoma, kad dauguma valdybos narių nebuvo entuziastingi pritarti tokiai reformai, bet J. Kardelis, panaudodamas savo autoritetą, pravedė nutarimą taryboje.

KLT ir KLCT po kelių metų formaliai pabaigė savo veiklą ir turimą turtą perdavė "N. Lietuvos" bendrovei, leidžiančiai to vardo laikraštį.

Bendruomenės įsitvirtinimas

1960 m. Montrealyje buvo 46 ir Toronte — 60 organizacinių vienetų, tarp jų 7 politinio-srovinio pobūdžio, bet jau nesijautė kokios nors opozicijos KLB. KLB gerai apibūdino Jonas Matulionis, buvęs KLB ir PLB pirmininkas, savo sveikinime VIII Kanados Lietuvių Dienai Montrealyje 1961 m. (žiūr. tos Lietuvių Dienos metraštį p. 3). Ten pareikšta, kad Kanados Lietuvių Bendruomenė yra visuotinė organizacija visiems Kanados lietuviams lietuvybės išlaikymui ir Lietuvos laisvinimui. Ji dirba visose srityse — politinėje, kultūrinėje, švietimo, šalpos ir t. t., glaudžiai bendradarbiaujanti su visomis lietuviškomis organizacijomis ir institucijomis.

Taip jokia organizacija nemato konkurencijos iš KLB ir tuo pat metu, šalia savo veikimo, randa labai naudinga turėti visus jungiančią organizaciją.

Neatrodo, kad dabar kam pavyktų Kanadoje įsteigti politinių partijų pagrindu panašią organizaciją į Kanados Lietuvių Tarybą. Bet KLB neapsaugota nuo įsteigimo ko nors panašaus į Bendruomenę, nes Bendruomenės struktūra nėra griežta, veikimo tikslai, kaip ir pats vardas, yra gana bendro pobūdžio. Prieš keletą metų Secretary of State gavo prašymą pašalpai iš "Lietuvių Bendruomenės" vienoje rytų provincijoje. Kadangi departamento pareigūnai jau buvo eilę metų susidūrę su KLB, tai jiems buvo neaišku kaip atsirado kita "Bendruomenė", kur lietuvių praktiškai nėra. Pasitikrinę patarė prašytojams kreiptis į KLB centro valdybą. Gerai, kad KLB įregistruota, nes tai gal apsaugos nuo to paties vardo panaudojimo.

Kanadoje nėra būtina registruoti ne pelno organizaciją, tačiau neįregistruotas vardas ar labai panašus į jį gali būti pasisavintas ir įregistruotas. Kanados Lietuvių Bendruomenė per 30 metų pasidarė plačiai žinoma įvairiuose Kanados vyriausybių sluogsniuose ir jų yra laikoma vienintele pagrindine lietuvius jungiančia organizacija.

Kanados Lietuvių Taryba atliko labai svarbų darbą karo ir pokario metais. KLB faktiškai perėmė KLT pagrindinę idėją ir jos darbus tęsia naujomis for-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Grąžinti atimtą laisvę

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Jeigu taip būtų, tai Lietuvos tikintieji tikrai būtų laimingi. Tikrovėje pas mus Bažnyčia yra ne atskirta, bet pajungta valstybei. Vyskupas be tarybinės valdžios sutikimo negali paskirti kunigo į parapiją, teikti Sutvirtinimo sakramento; kunigų seminarija priima naujus kandidatus tik su Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinio leidimu; priimamųjų klierikų skaičių taip pat nustato ne vyskupijų ordinarai, bet valdiško ateizmo globėjai. Prievarta brukamos parapijų "sutartys" su LDT vykdomaisiais komitetais yra vienas iš ryškiausių pavyzdžių, liudijančių, kad Bažnyčios atskyrimas nuo valstybės yra užfiksuotas tik konstitucijos puslapiuose, bet ne gyvenime. Tikinčioji liaudis šias vienašališkas ir primestas sutartis laiko vilko sutartimis su ėriuku ir todėl visiškai natūralu, kad nei kunigai, nei tikintieji jų nenori.

Oficiali diskriminacija

Tarybinė propaganda įgaliotinio Anilionio lūpomis teigia, jog pas mus draudžiama taikyti tikintiesiems betkokius apribojimus.

Tai netiesa. Pati tarybinė konstitucija oficialiai diskriminuoja tikinčiuosius, drausdama jiems vesti religinę propagandą tokiomis priemonėmis, kurios leidžiamos valdiškam ateizmui. O kas gi yra tie religinių susivienijimų nuostatai, jei ne oficialus tikinčiųjų diskriminacijos dokumentas? Valdiškiems ateistams analogiški nuostatai neišleidžiami. Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis tvirtina, kad Lietuvoje esą 764 religiniai susivienijimai (parapijos). Tai reiškia, kad visas kraštas religingas: apie 75% lietuvių laiko save tikinčiaisiais, likusieji — dauguma indiferentai, o valdiškų bedievių — tik saujelė. Ir ši saujelė po savo letena laiko visus religinius susivienijimus. Ar tai teisinga? Įstatymai turi tarnauti vienodai visų piliečių gerovei.

"Religinės organizacijos leidžia religinę literatūrą" — rašo Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis.

Aštuonios knygos per 35 tarybinės valdžios metus! Ir beveik visos išleistos tik kunigams, be to, labai mažu tiražu. Tai elgetos kąsnelis, tai marinimas badu, kai tuo tarpu ateistinė literatūra leidžiama masiniais tiražais, pvz., 1980 m. išleista ateistinė knygelė "Dangaus virėjas" (šlykščių antireliginių pasakų rinkinys vaikams) siekė 75000 tiražą.

"Tikinčiųjų reikmėms tenkinti suteikta teisė organizuoti kulto reikmenų-devocionalijų dirbtuves" — pasakoja skaitytojams valdžios atstovas.

Faktas, kad šis leidimas buvo duotas tik prieš 4 metus, liudija, jog per 30 tarybinės valdžios metų legaliai nebuvo padarytas nė vienas rožančius, nė vienas medalikėlis!

Jeigu Lietuvos ordinarai šiuo leidimu iki šiolei nepasinaudojo, tai reiškia, kad ši "teisė" praktiškai neigyvendinama. Devocionalijų gamintojai turėtų mokėti didelius mokesčius, neįmanoma būtų gauti devocionalijų gamybai reikiamų medžiagų bei tinkamų įrankių, todėl oficialiai pagamintos devocionalijos būtų brangesnės, o gal ir blogesnės kokybės už dabar neoficialiai gaminamas. Išvada: reikia duoti ne tik "teisę", bet ir žmoniškas sąlygas ne tik Vilniaus, bet ir visoms Lietuvos vyskupijoms.

Auklėjimas — tik ateistinis

Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis pabrėžia, kad vaikams mokyti ir auklėti yra tik valstybinės mokyklos, švietimo organai, visuomeninės organizacijos bei šeima. Religinis auklėjimas būtų vaikų sąžinės prievartavimas. Religinį išsimokslinimą jaunuoliai gali gauti specialiose dvasinėse seminarijose ir akademijose.

Tarybų šalyje mokykla yra pajungta valdiškam ateizmui. Tikinčiųjų tėvų vaikai prievarta patenka į ateistų rankas ir turi tik vieną pasirinkimą — pasisavinti bedievišką pasaulėžiūrą. Čia ir yra didžiausias vaikų sąžinės prievartavimas, tėvų auklėjimo griovimas ir prigimtinių teisių trypimas. Kuo galima pateisinti prievartinį tikinčiųjų vaikų surašymą į bedieviškas organizacijas? Kokia teise remiantis galima versti religingus moksleivius rašyti ateistines temas, piešti bedieviškas karikatūras ir panašiai? Šitai per 35-erius pokario metus nuolatos daroma visose Lietuvos mokyklose.

Religinė laisvė reikalauja ir laisvo mokyklų pasirinkimo. "Tėvų teisės esti pažeidžiamos, jei vaikai verčiami lankyti tokias mokyklos pamokas, kurios neatitinka tėvų religinių įsitikinimų, arba jei primetama tokia vienintelė auklėjimo kryptis, kur religinis ugdymas visiškai pašalintas" (Religinės laisvės deklaracija). O dabar kiekvienam tikinčiam moksleiviui brukama ateistinė religija su bedieviškais būreliais, sienlaikraščiais, karikatūromis, organizacijomis ir kitais renginiais.

Religingi tėvai pagrįstai reikalauja, kad jų vaikai nebūtų prievartaujami ir kad šalia tarybinės mokyklos, panašiai kaip Lenkijoje, būtų sąlygos mokytis religinių dalykų.

Pagal tarybinius įstatymus Lietuvoje religinį išsilavinimą gali kasmet gauti tik keliolika jaunuolių, kurie mokosi Kauno kunigų seminarijoje. Tai reiškia, kad visi kiti jaunuoliai ir mergaitės pasmerkiami religiniam neraštingumui. Be to, net kunigų seminarijos auklėtiniai neturi reikiamų vadovėlių ir besimokydami naudojasi tik užrašais. Ar gali Lietuvos tikintieji susitaikinti su tokia padėtimi?

Politiniai pamokslai?

Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis Anilionis puola kunigus už "politinius" pamokslus. Jis rašo: "Jie siekia tokios religinės propagandos laisvės, kurios pagalba būtų galima fanatizuoti tikinčiuosius, nuteikiant juos prieš esamą santvarką".

Gintis ir ginti tikinčiuosius nuo valdiškų ateistų išpuolių yra kiekvieno kunigo pareiga. Šitai supranta kiekvienas blaiviai galvojantis žmogus, tačiau kažkodėl nenori suprasti valdžios ateistai, kuriuos reprezentuoja dabartinis Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis, paprastame gynimesi įžiūrįs priešvalstybinę politiką ir tarybinės santvarkos griovimo darbą.

Tarybiniuose laikraščiuose, knygose ir kitose bendravimo priemonėse gausu įvairių priekaištų tikėjimui, Bažnyčiai, aibės tiesioginių šmeižtų, todėl kyla klausimas, kas, kada ir kur į tuos šmeižtus bei priekaištus turi atsakyti? Katalikiškų laikraščių, radijo bei televizijos neturime, todėl sakykla bažnyčioje yra vienintelė vieta, kur, šalia tikėjimo tiesų dėstymo, galima ginti tiek krikščionišką pasaulėžiūrą, tiek teisę pagal religinius įsitikinimus gyventi. Deja, kunigai ir tikintieji, bandantieji apginti tikėjimą ir Bažnyčią nuo valdiškų ateistų išpuolių, apšaukiami reakcionieriais, ekstremistais ir tarybinės santvarkos juodintojais. Toks elgesys — tai vienas iš pačių negarbingiausių kovos prieš Bažnyčią metodų.

Įgaliotinio vaidmuo

Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis pagal savo pareigas yra tarpininkas tarp Bažnyčios ir ateistinės valstybės ir turėtų pasirūpinti, kad Lietuvos kunigai bei tikintieji turėtų apsigynimui tokias priemones, kokiomis jie valdžios ateistų yra puolami. Labai gaila, bet šiuo metu Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis Petras Anilionis užsiima ne tiek tarpininkavimu, kiek Bažnyčios administravimu — rūpinasi, kad vaikai nebūtų katekizuojami, kad į kunigų seminariją nepatektų geriausieji kandidatai, kad kunigai būtų mažiau aktyvūs savo ganytojiniame darbe ir panašiai.

Dabartinių Lietuvos tikinčiųjų bei kunigų problemų neįmanoma išspręsti iš jėgos pozicijų arba kažką apšaukiant "ekstremistais". Todėl mes siūlome Lietuvos KP centro komitetui apsvarstyti mūsų iškeltas problemas ir painformuoti TSKP centro komitetą, ko nori Lietuvos kunigai ir tikintieji, būtent, pilnos religinės laisvės, kurios principai išdėstyti II Vatikano susirinkimo priimtoje "Religinės laisvės deklaracijoje".

Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto nariai — kunigai:

Jonas Kauneckas, Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius, Vincas Vėlavičius, Juozas Zdebskis

(Šio rašto antraštės — "TŽ" redakcijos).

ŠALFASS centro valdybos ir Čikagos sporto klubų pirmininkų bei atstovų pasitarimas Čikagoje 1980 m. gruodžio 14 d. Sėdi iš k. į d.: Z. Žiupsnys, R. Dičienė, Pr. Berneckas, J. Juška; stovi: Br. Trapikas, inž. G. Bielskus, R. Dirvonis, Ambutas, A. Liškūnas, Ed. Šulaitis, A. Kazakevičius Ntr. Z. Degučio

Vokiečiai, Petkus, Milašius

Hamburge išeinantis savaitraštis "Das Ostpreussenblatt" (Landsmannschaft Otspreussen organas) sausio 10 d. paskelbė tokią informaciją apie vokiečių jaunimo grupės iniciatyvą išlaisvinti Viktorą Petkų.

Originalus pasiūlymas

"Madrido europinio saugumo bei bendradarbiavimo konferencijos pašonėje buvo toks įvykis. Vokietijos Federacinės Respublikos dešimt piliečių — daugiausia moksleiviai, studentai ir šeimininkės, tarp jų katalikų kunigas ir žurnalistas Winfried Pietrek iš Lippstadto, pasisiūlė Sovietų Sąjungai ištisus metus kartu dirbti Sovietų Sąjungoje, jei bus paleistas lietuvių Helsinkio grupės vadovas Viktoras Petkus. Savanoriai pareiškė: 'Mes neturime pinigų išpirkti, bet mūsų darbas gali daugiau atlikti nei sulysęs kalinys, beveik visą savo gyvenimą turėjęs praleisti baudžiamose stovyklose.'

Viktoras Petkus jau kelinti metai kalinamas Sovietų Sąjungoje. Jau kaip šešiolikmetis jis buvo suimtas nacionalsocialistų už įsteigimą katalikų jaunimo grupės. Dabar gi šis lietuvių istorikas kalinamas ir išsiųstas iki 1993 metų už tai, kad jaunimą mokė Bažnyčios istorijos.

Kaip grupės vadovas kunigas Pietrek pareiškė: 'Nesuprantu, dėl kokio silpnumo Sovietų Sąjunga negalėtų priimti tokio pasiūlymo. Mūsų atliekamą darbą galėtų stebėti užsienio žurnalistai.'

Vokiečių grupės pasiryžimą iššaukė, kai paaiškėjo, jog rožę — vienos liudininkės dovaną teismo metu prieš Petkų — teisėjas įsakė konfiskuoti ir teismo metu jaunimas meldėsi ties teismo rūmais Lietuvos sostinėje Vilniuje. Šie 10 vokiečių savo pasiūlymą sovietų administracijai supranta kaip išpirkimą krikščionių ordino prasme, t.y. kalinamųjų išlaisvinimą savo asmeniu".

Kaip žinios autorius pasirašė Paul-Werner Kempa.

Milašiaus pareiškimas

Zuericho dienraštis "Neue Zuercher Zeitung" paskelbė beveik ištisai Nobelio literatūros premijos laureato Česlovo Milašiaus kalbą, kurią jis pasakė Stockholme, priimdamas premiją. Laikraštyje įdėta ir ši pastraipa iš laureato kalbos:

"Kaip gera gimti mažame krašte, kur gamta yra žmoniška, pritaikyta žmogui, kur šimtmečių trukmėje kartu sugyveno įvairios kalbos ir įvairios tikybos. Turiu galvoje Lietuvą, mitų ir poezijos kraštą. Nors mano šeima jau nuo 16-tojo šimtmečio naudojosi lenkų kalba, kaip daugelis šeimų Suomijoj švedų k., Airijoj — anglų k. Tuo būdu aš esu lenkų, o ne lietuvių poetas, bet manęs niekada neapleido Lietuvos gamtovaizdis ir gal dvasios. Kaip gera nuo pat vaikystės girdėti lotynų liturgijos žodžius, mokykloje versti Ovidijų, pažinti katalikų dogmatiką ir apologetiką. Kokia palaima, kad likimas išugdė mokyklos bei universiteto miestą Vilnių, nuostabų barokinės ir italų architektūros miestą, perkeltą į šiaurės miškus; miestą, iš kurio kiekvienas akmuo byloja istoriją; miestą su 40 katalikų šventovių ir gausiomis sinagogomis; anuo metu žydai jį vadino šiaurės Jeruzale."

Autorius savo kalboje pabrėžė taip pat laimę, kad buvo priimtas beveik kaip sūnus jo giminaičio Oskaro Milašiaus, Paryžiaus atsiskyrėlio ir vizijų žmogaus. **A. G.**

Titulas nebuvo puošmena

A.a. Igną Malėną amžinon ramybėn išlydėjus 1980 m. gruodžio 22 d.

JUOZAS ŽILIONIS

A. a. Igną Malėną pažinau 1929 metų rudenį, kai įstojau į Simano Daukanto mokytojų seminariją Kaune. Tuo metu jis žydėjo: seminarijos inspektorius, tik ką pasipuošęs Vytauto Didžiojo universiteto diplomu. Universitetas jam davė pedagogikos-psichologijos mokslą, kurį vėliau pagilino Vokietijoje, Hamburgo universitete. Apsišarvavęs mokslu, ėjo per pradžios mokyklas, per mokytojų seminarijas, gimnazijas, jose mokytojavo ar net direktoriaus pareigas ėjo. Pasiekė jis ir universiteto dėstytojo katedrą, o vėliau departamento direktoriaus kėdę švietimo ministerijoje. Stipriai reiškėsi pedagoginėje spaudoje, o vėliau, perėmęs "Lietuvos Mokyklos" žurnalo redagavimą, išugdė jį į pirmaeilius. Eilės vadovėlių autorius, o parašytų drauge su J. Talmantu lietuvių kalbos gramatikų išėjo net 14-ka laidų.

Nesvetimas jam buvo ir visuomeninis-organizacinis darbas. Aktyviai dalyvavo Lietuvių Katalikų Mokytojų Sąjungoje, aštuonerius metus išbuvo jos centro valdyboje.

Vokietijoje — vėl gimnazijos direktorius, švietimo reikalams atstovas amerikiečių zonoje, buvusios ten Lietuvių Bendruomenės centro komiteto narys, o JAV-se — LB centro valdybos narys 1955 m. Ir kai steigėsi Klevelande šeštadieninė lietuvių mokykla, a. a. Ignas ir ten buvo vienas pirmųjų mokytojų.

Paliekant visuomeninę sritį tenka priminti, kad jo ideologiją formavo ateitininkų organizacija, kuriai jis priklausė nuo Voronežo — I D. karo laikų.

Mažai čia nusakiau, tik pagrindines gaires paminėjau jo nueito kelio. Bet ir to užtenka, kad drauge su prof. A. Maceina galėtume sakyti: ". . . jo plunksna nerūdijo ir jo akademinis titulas nebuvo vien medalis šventiniam švarkui".

"Saulės" mergaičių mokytojų seminarijoje dirbdamas, J. Malėnas artimai pažino seminarijos auklėtinę Adolfiną Vilčikaitę, kurią vedė 1934 m. Išaugino dukrą Ritą ir sūnų Adą. Gyvendamas išeivijoje, susilaukė 4-rių vaikaičių.

Velionis mylėjo savo tautą bei jos didžią praeitį ir tikėjo, kad tautos kūrybinis genijus išves Lietuvą į didingą ateitį. Nesulaukė. Jį apgaubė Amžinoji Ramybė.

Tyli, be dejonių žemiškoji kančia, lydėjusi jį per 21 metus, baigėsi. Paskutinį sudiev savo mokytojui sakydamas lenkiu galvą. Jaučiu, kad jo mirtis palieka skausmą artimiesiems ir draugams. Tik skausmas palengvėja, kai matau jo paties iš savo darbų pasistatytą paminklą. Iš jo darbų, pašvęstų ne tik savo artimiesiems, bet ir visai tautai bei tėvynei. Jo darbai dar ilgai liudys jį gyvą esant mūsų tarpe. ("Mūsų Žingsniai" 1981 m. 2 nr.).

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJI KOVOTOJAI

Į Katalikų Komitetą Tikinčių Teisėm Ginti įsijungė trys nauji nariai: kun. Leonas Kalinauskas, gimęs 1925 m. vasario 7 d., įšventintas 1948 m. gruodžio 19 d., Josvainių ir Panevėžiuko klebonas; kun. Algimantas Keina, g. 1937 m. vasario 21 d., įšv. 1962 m. balandžio 18 d., Valkininkų klebonas; kun. Vaclovas Stakėnas, g. 1934 m. gegužės 24 d., įšv. 1970 m. gegužės 23 d., Krokialaukio administratorius.

APDEGĖ KUN. ZDEBSKIS

Kovotojas už tikinčiųjų teises ir narys Katalikų Komiteto Tikinčiųjų Teisėm Ginti kun. Juozas Zdebskis, važiuodamas savo draugo automobilyje, nežinia kokiu būdu apdegė. Nugabenus jį ligoninėn, prisistatė trys civiliškai apsirengę vyrai ir pareikalavo perkelti jį venerinių ligų skyriun. Kai gydytojas pareiškė, kad tam nėra jokio pagrindo, tie trys vyrai pasisakė kas esą ir pagrasino gydytojui, jeigu nevykdys reikalavimo. Sužinoję apie tai kun. J. Zdebskio draugai paėmė jį iš ligoninės ir parvežė namo, kur dabar gydosi.

JAUNUOLIŲ PROBLEMOS

Spaudoje pasirodo vis daugiau pranešimų apie jaunuolių ir net vaikų nusikaltimus. 1980 m. "Komjaunimo Tiesos" 244 nr. Romas Masteika iš Kvėdarnos rašo apie ten įvykusį Šilalės rajono nepilnamečių reikalų komisijos posėdį. Jame buvo aptariamas mažamečių vaikų — Šilalės pagalbinės mokyklos antroko E. Stangvalco, Kvėdarnos vidurinės mokyklos penktoko A. Šlevnisko ir Plungės pagalbinės mokyklos penktoko A. Gedvilo įsilaužimas į buitinio gyventojų aptarnavimo paviljoną Kvėdarnoje. Į pastato vidų įlipo pro neuždarytą langą, išlaužė siuvyklos duris. A. Šlevinskas ir E. Štangvalcas jieškojo pinigų, o A. Gedvilas ėjo sargybinio pareigas lauke. Išsiskirstyti teko nesuradus pinigų. Vėliau antrokas E. Štangvalcas vėl grįžo į paviljoną ir pinigų jieškoti bandė stalčiuose. Trečią kartą prie paviljono jis atėjo su Romu ir Alvydu Petkais. Nors posėdyje teisinosi nieko iš paviljono nepaėmę, jo savininkai pasigedo laikrodžio, batelių ir medžiagos. Padarytus nuostolius teko padengti vaikų tėvams. R. Masteika kaltę suvertė stikliuką pamėgusiems vaikų tėvams, nesirūpinantiems jų auklėjimu. Esą M. Gedvilienė net ir į posėdį, sprendusį vaikų likimą, atėjo girta. Primenama, kad penktokas A. Šlevinskas, suradęs butelį tėvo degtinės, jį išgėrė su šeštoku A. Kilinsku iš Plungės. A. Šlevinskas, apsinuodijęs alkoholiu, atsidūrė ligoninėje, kur gydytojam teko rimtai pakovoti už jo sveikatą.

ŠOKIŲ VAKARAS

Kitą pavyzdį apie nepilnamečių išdaigas 1980 m. "Tiesos" 209 nr. pateikia Adomas Liutvinskas. Šį kartą jos yra susietos su byla Kaune ir liečia tris moksleivius — A. Grigą, A. Jovaišą ir A. Grigauską. Ši trijulė, prieš vykdama į moksleivių poilsio vakarą 37-toje profesinės technikos mokykloje, nusipirko butelį vyno, o kai jį ištuštino, atsinešė dar kelis. Nors vynas nepilnamečiams nepardavinėjamas, atsiranda šią paslaugą parduotuvėje padarančių suaugusių asmenų. Girti paaugliai prie mokyklos pradėjo jieškoti merginų. Vienai pavyko pabėgti. Antroji teisme pasakojo: ". . . A. Grigas su A. Jovaišu mane tampė už rankų. Pro šalį ėjo vyriškis, prašiau gelbėti, bet jisai nuėjo nieko nepasakęs . . ." Užpuolikai įvykdė grupinį nepilnametės išprievartavimą. Moksleivių šokiams skirtas vakaras baigėsi sunkiu nusikaltimu. A. Grigas buvo nubaustas devyneriais metais laisvės atėmimo, A. Jovaišas — aštuoneriais, A. Grigauskas — trejais. A. Liutvinskas paženia priekaištų ir tam nežinomam vyriškiui, neatsiliepusiam į mergaitės pagalbos prašymą: "Abejingumas šį kartą brangiai atsiėjo. O' kiek tokių pavyzdžių, kai dėl abejingumo padaromi nusikaltimai!"

VOS NENUŽUDĖ KALINIO

Apie namiškių ašaras Kaišiadorysė įvykusiame teisme kalba Jonas Litvinavičius 1980 m. "Komjaunimo Tiesos" 244 nr. Kaltinamųjų suole — 22 metų amžiaus Stasys Bernatavičius, kilęs iš Ukmergės rajono Skominėlių kaimo, ir devyniolikmetis kaunieitis Valdas Rimša. Pirmasis jau dukart baustas už vagystes, antrasis — kartą už pavogtą automobilį. Bausmę jiedu atliko bendro režimo pataisos darbų kolonijoje ir ten įvykdė dar vieną nusikaltimą 1980 m. Apie jį V. Rimša teisme pasakojo: "Rugpjūčio 15 dieną iš ryto išėjome į darbą, atėjo nuteistasis Gintaras Žemaitis ir ėmė tikrinti mūsų pagamintą produkciją. Išeidami pietauti pamatėme virbus, kuriuos pasiėmėme ir galvojome pagasdinsime Gintarą. Nusmailinti virbai buvo rankovėse ir sutikę G. Žemaitį pradėjome mušti, tada jis nubėgo, o mes nuėjome pasisakyti, kad subadėme. Apie pasekmes visai nepagalvojome . . ." G. Žemaičiui buvo padarytas sunkus kūno sužalojimas, pavojingas gyvybei, kuri buvo išgelbėta tik gydytojų dėka. S. Bernatavičiaus motina teigė, kad sūnus visada būdavo geras namuose, tik jam kažko trūko. V. Rimšos motina nusiskundė, kad tėvas Kleopas šeimą paliko prieš penketą metų. Be to, jis ir anksčiau į sūnų nekreipė dėmesio. Esą netgi sakydavo, kad yra kalėjimas, kuris jį išauklės. S. Bernatavičiui ir V. Rimšai už sunkų nusikaltimą pataisos darbų kolonijoje buvo paskirta po septynerius metus laisvės atėmimo griežto režimo kolonijoje. Prie tų metų prijungiama ir ankstesnė dar neatlikta bausmė: S. Bernatavičiui — 8 mėnesiai, V. Rimšai — 26 mėnesiai.

NAUJAMETINĖS PUOKŠTĖS

Naujametinių puokščių konkursines parodas Vilniuje rengia Lietuvos Gamtos Apsaugos Draugijos Vilniaus skyrius. Puokštėms panaudojamos eglių ir pušų šakelės, skujos, kankorėžiai, gėlės, žvangučiai, žvakės. Paroda susilaukė apie 170 dalyvių su maždaug 200 puokščių. Pirmą piniginę premiją gavo Vilniaus universiteto botanikos sodo darbuotoja K. Balnytė, šiomis parodomis norima gelbėti iš Kalėdų į N. Metus perkeltų eglučių besaikį naikinimą. Jas dabar parūpina miškininkai, retindami jaunuolyną, steigdami priešgaisrines juostas, ruošdami melioracijai numatytus plotus. Deja, vis dar pasitaiko eglučių naikintojų, nekreipiančių dėmesio į gamtai daromą žalą. "Tiesos" sausio 4 d. laidoje prabilo Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos docentai S. Juknevičius ir A. Navasaitis iš Noreikiškėse akademijai priklausančios gyvenvietės. Ten kažkas nukirto 15-20 metų serbines eglaites šalia Šakių plento. G. Grabliausko nuotraukoje matyti eglaičių žemėje tebestovintys kamienai su žemutinėmis šakomis. Akademijos docentai klausia: "Kam pakilo ranka jas nukirsti? Ir kaip pavadinti tuos žmones, pakėlusius kirvį prieš medelius, prieš žmogaus kūrybą? Tik barbarai nesupranta gyvenimo džiaugsmo, nemyli savo krašto, negerbia žmogaus ir jo sukurtų vertybių."

PAŠTO SUKAKTIS

Paštas Utenoje atšventė 150 metų veiklos sukaktį. Remiantis išsaugotais dokumentais, jau tada vienas susisiekimo kelias iš Petrapilio į Varšuvą ėjo per Uteną, kur ir buvo atidaryta pirmos klasės pašto įstaiga. 1979 m. ryšininkai susilaukė naujo pastato, kuriame kasdien atliekama tūkstančiai operacijų, paskirstoma daug laiškų ir spaudos leidinių.

BENDRABUTIS STUDENTAMS

Kauno politechnikos instituto studentai susilaukė naujo 12-kos augštų bendrabučio, kuriame yra vietos 350 asmenų. Jis esąs aprūpintas skaityklomis, poilsio kambariais, virtuvėmis, erdviomis buitinėmis patalpomis. Tai jau keturioliktas šio instituto bendrabutis. Juose visuose dabar gyvena apie 4.000 būsimųjų inžinierių.

V. Kst.

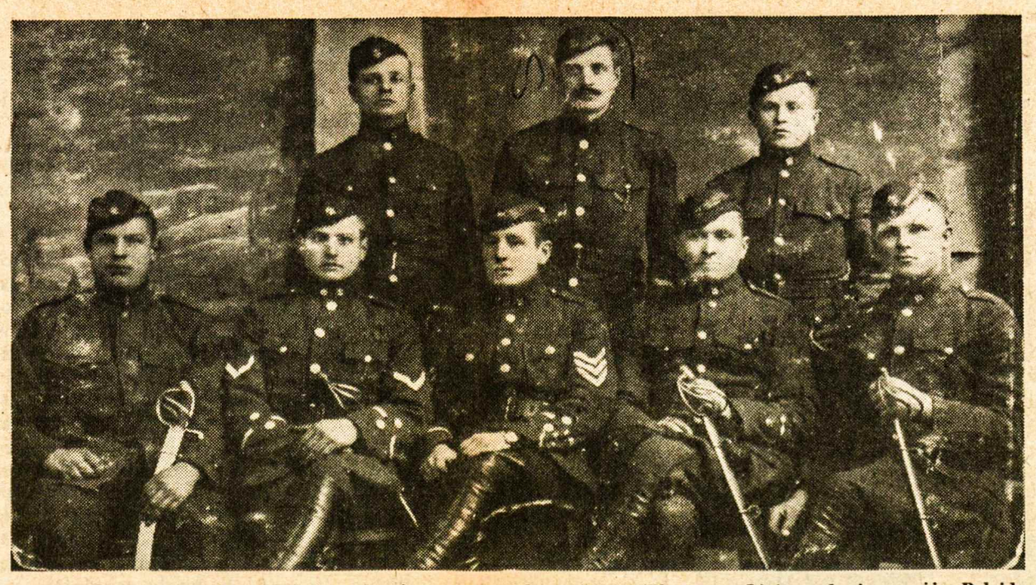

A.a. JULIUS TOMAS (antros eilės viduryje) su savo draugais nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje. Palaidotas Brooks, Albertoje, 1980 m. gruodžio 3 d. Tryš velionies ginklo draugai tebėra gyvi kur nors Kanadoje

Brooks, Alta.

A.a. JULIUS TOMAS. "Kur buvot pražuvot, mielieji kariai?" Su šiais liūdno maršo žodžiais buvo laidojami mūsų Tėvynės kariai. Deja, šis maršas nebuvo grojamas nei giedamas laidojant velionį Julių Tomą, kurį aš pažinojau 42 metus. Jis dažnai man sakydavo: "Linksmiausias mano jaunystės laikotarpis buvo Lietuvos kariuomenėje, kur aš tarnavau raitųjų žvalgų komandoje."

Velionis Julius gimė krikščioniškoje ir tautiškai susipratusioje ūkininkų šeimoje 1902 m. sausio 16 d. Gitaučių k., Linkuvos valsčiuje. Baigė pradinę Lietuvos mokyklą.

Kaip daugelis kitų, Julius susižavėjo užjūrio "aukso kalnais", staigiu pralobimu ir grįžimu į tėvynę. Bet likimas lėmė kitaip. Atvykęs Kanadon 1928 m. birželio mėnesį, kurį laiką dirbo Lethbridge, Alta., vėliau persikėlė į Coleman, Alta., anglių kasyklą. Sunkiai ekonominei depresijai užėjus, persikėlė į Brooks, Alta., kur gavo darbą CPR geležinkelyje. Jo tarnyboje išbuvo iki pensijos. 1930 m. vedė Juzę Paškevičiūtę ir išaugino sūnų Juozą, kuris tarnauja pašto valdyboje Kalgaryje.

1980 m. rugpjūčio mėnesį Julius su žmona Juze paminėjo savo 50 metų vedybinę sukaktį ir surengė puikų pobūvį savo bičiuliams lietuviams ir žymesniems miesto pareigūnams puošniame "Tri Star" viešbutyje. Svečių tarpe buvo visi RCMP policijos pareigūnai.

1980 m. lapkričio mėnesį prasidėjo nėlaimės — žmona Juzė griūdama nusilaužė koją ir turėjo būti nuvežta Medicine Hat ligoninėn. Susijaudinusį Julių taip pat ištiko nelaimė — išsiliejo kraujas smegenyse, ir jis neteko sąmonės. Išgulėjo ligoninėje be sąmonės iki mirties gruodžio 1 d.

Velionis palaidotas gruodžio 3 d. su tikybinėmis apeigomis iš Šv. Marijos šventovės Brookso kapinėse, kur ilsisi jau nemažas skaičius lietuvių, buvusių veiklių asmenų, kaip Pijus Jankauskas, Morta Lokienė, Juozas Kalvaitis, J. Venskus ir kiti. Karsto nešėjais buvo uniformuoti RCMP policijos pareigūnai, nes Julius, būdamas pensininku, retkarčiais eidavo sargo pareigas policijos suimtųjų daboklėje. Laidotuvių metu siautė šaltis (-30°), ir daug Juliaus bičiulių iš tolimesnių vietovių laidotuvėse negalėjo dalyvauti.

Julius buvo vienas iš daugelio lietuvių, kuris nenuklydo nuo lietuvybės, nes turėjo gerą tėvų išauklėjimą, sustiprintą Lietuvos kariuomenės tarnyboje. Nors ilgus metus dirbo tarp slavų, paveiktų komunizmo ligos, tačiau pats ta liga neužsikrėtė, liko nepajudinamas kaip Lietuvos Puntukas. Buvo linksmo būdo, sukalbamas ir dėl malonaus elgesio visų gerbiamas. Iš savo sunkaus darbo santaupų buvo įsigijęs gražų, modernų namą, kuriame ramiai leido pensininko dienas.

Julius buvo veiklus žmogus Brookso lietuvių kolonijoje, eilę metų buvo Kanados Lietuvių Bendruomenės Brookso seniūnijos seniūnu. Jo pastangomis buvo renkami solidarumo įnašai, Vasario 16 šventėse — aukos Tautos Fondui, palaikomi glaudūs ryšiai su KLB apylinke Kalgaryje.

Staigi Juliaus mirtis yra skaudus smūgis nykstančiai Brookso lietuvių kolonijai ir KLB Kalgario apylinkei.

Ilsėkis ramybėje, mielas Tėvynės kary, svetingoje Kanados žemėje!

Nevada

Sudbury, Ontario

PALYDĖJUS SENUOSIUS METUS. Jau kelinti metai Sudburyje nepavyksta suruošti bendro N. Metų sutikimo. Mat nedaug čia mūsų yra, vieni paseno be laiko, kiti aptingo. Šiemet atsirado tautiečių, kurie panoro drauge sutikti N. Metus. Nemažas būrelis tautiečių buvo pakviesti pas Birutę ir Justą Stankus. Vaišes paruošė pati Birutė. Tuo būdu linksmai palydėjom senuosius ir sutikom naujuosius metus. Be to, atšventėm gimtadienius pačios šeimininkės Birutės Stankienės, Stasės Stankienės ir Jadvygos Labuckienės. Joms pagerbti buvo iškeptas didžiulis tortas, sugiedota "Ilgiausių metų".

Dalyvė

• Ne mūsų rankose šiandien grąžinti Lietuvai nepriklausomybę, bet mūsų rankose išsaugoti vidinę Lietuvos laisvę — tautinę gyvybę.

DR. J. GIRNIUS

HAMILTON, ONT

KANADIETĖMS APIE LIETUVĄ. Prieš keletą metų, Hamiltono dienraštyje "The Hamilton Spectator" L. Skripkutė gražiai aprašė lietuviškų Kūčių ir Kalėdų papročius. Prieš praėjusias Kalėdas Hamiltono YWCA (Young Women's Christian Association) direktorė kreipėsi į apylinkės valdybą su prašymu: norėtų išgirsti apie lietuviškus Kalėdų papročius jų kalėdinės vakarienės metu. Apylinkės valdybos pirm. dr. V. Kvedaro prašoma L. Skripkutė sutiko atstovauti Hamiltono lietuviams YWCA vakarienėje. Įdomiai paruoštoje kalboje L. Skripkutė supažindino 200 vakarienės dalyvių ne tik su Kūčių ir Kalėdų papročiais, bet ir su Lietuvos istorija, geografija, dabartine padėtimi, gintarais ir tautiniais drabužiais, kuriais buvo ir pati apsirengusi.

Savo padėkos laiške L. Skripkutei YWCA direktorė Lee Irvine rašo: "Jūsų tautinis drabužis patraukė visų dėmesį. Mes tiek daug sužinojome apie jūsų kraštą, geografiją, istoriją ir papročius. Esame labai dėkingos, kad suteikėte mums progą vieną vakarą būti dalimi gražios jūsų tėvynės." G. L.

ŠAULIŲ RENGTOS KŪČIOS 1980 m. gruodžio 24 d. Jaunimo Centre praėjo labai gražiai. Šie metai buvo jau septinti, kai šaulės pradėjo rengti bendras Kūčias (nuo 1974 metų). Šventės būna sunkios tiems, kurie yra vieniši. Kūčių vakarienė sudaro progą šį vakarą praleisti drauge. Ją ruošė šaulių kuopa. Didžiausią darbo naštą nešė moterų vadovė Stasė Petkevičienė, kuri rūpinosi, kad visi būtų skaniai pavaišinti.

ŠAULIŲ KUOPOS veiklos 15 metų sukaktis bus minima balandžio 25 d. Jaunimo Centre. Koncerto programai atlikti yra pakviestas ir sutiko dalyvauti 30 asmenų Niujorko lietuvių vyrų choras "Perkūnas". Hamiltone jis bus pirmą kartą. Jeigu kas galėtų apnakvydinti svečius, prašomi pranešti Povilui Kanopai tel. 545-2703. Ad.

LONDON, ONTARIO

A.a. KAZIO VALAIČIO atminimui per Londono įgaliotinį L. Eimantą aukojo Tautos Fondui: $110: P. Roser; $50: A. Čerškus; $25: Br. Keburis, Bal. Keburis; $20: J. Čegys, V. Grigelytė, J. Lekas, L. Narkevičius, A. Siaučiūnas; $10: J. Bersėnas, J. Jakaitis, I. Ramonas, P. Rušinskas, A. Silbajoris, P. Vaitiekūnas; $5: S. Žulpa. Gili užuojauta velionies šeimai, o aukotojams nuošird padėka.

A. a. ONOS VAITKŪNAITĖS atminimui artimieji paaukojo Tautos Fondui $25. Už aukas nuoširdžiai dėkojame.

TF atstovybė Kanadoje

"PAŠVAISTĖ" LANKO KAIMYNUS. Rodnė yra geriausia Londono kaimynė. Šį kartą ir Londonas mėgino parodyti draugišką mostą: į Rodnei skirtas ir West Lornėje vykstančias pamaldas nuvyko ne tik klebonas kun. J. Staškus, bet ir "Pašvaistės" choras, vadovaujamas R. Vilienės. Choras giedojo per pamaldas, padarydamas kaimynams savotišką ir, manau, malonią staigmeną: apie savo atvykimą choras nebuvo pranešęs. R. Vilienei vadovaujant, choras intensyviai dirba ir pasižymi ypač gražiais moterų balsais.

PALAIDOTA O. VAITKŪNAITĖ. Velionė buvo gimusi 1885 m. Matlaukių k., Kybartų v., Vilkaviškio apskr. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos, o 1951 m. atvyko Kanadon ir apsigyveno Londone, Ont. Buvo globojama O. ir A. Petrašiūnų šeimos. Jos brolis buvo O. Petrašiūnienės tėvas. Sveikatai susilpnėjus, nuo 1975 m. gyveno St. Marie's prieglaudoje, dažnai lankoma minėtos šeimos. Palaidota Londone Šv. Petro kat. kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko klebonas kun. J. Staškus. Su ja atsisveikinti atvyko gausus būrys giminių (kaikurie net iš Vankuverio, Filadelfijos bei kitų JAV miestų) ir nemažai parapijiečių. Be minėtos šeimos, dar liko Amerikoje jos sesuo, šios duktė su šeima, brolio dvi dukterys ir sūnus su šeimomis. Ji buvo seniausia Londono lietuvė.

Nuoširdžiausia užuojauta velionės artimiesiems. D. E.

BUFFALO, NEW YORK

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ bus minima vasario 8, sekmadienį. Papildomai pranešame, kad šventė bus pradėta pamaldomis 10 v.r. Tėvų pranciškonų koplyčioje (75 Rolls Ave., St. Catharines, Ont.). Visa kita programa ta pati, kaip buvo skelbta anksčiau.

Lietuvių Klubo valdyba

VASARIO 16 GIMNAZIJOS vadovybė savo kalėdiniame laiške prašo perduoti sveikinimus bei nuoširdžią padėką visiems gimnazijos rėmėjams. Kadangi mano tvarkomo rėmėjų būrelio nariai yra labai plačiai pasklidę ir negaliu jų visų sutikti, tad šiuos gimnazijos sveikinimus ir padėką bei savo linkėjimus perduodu per spaudą. Dėkoju visiems už duosnias aukas ir greitą jų atsiuntimą. Nors būrelio narių skaičius 1980 m. yra kiek sumažėjęs, bet aukų suma pasiekė rekordinį skaičių: iš viso suaukota $554.47. Paslaptis ta, kad Ročesteris įkėlė savo kojį į mano būrelį. Dėkingas esu ročesteriečiams už tą naujo kraujo transfūziją. Ypatinga padėka už tai priklauso buvusiam mano kaimynui Vytautui Žmuidzinui, kuris tai transfūzijai asistavo. Taip pat dėkoju ir kanadiečiams: Niagara Falls, St. Catharines, Wellando, Port Colborne'o ir Toronto gyventojams, kurie jau prieš keletą metų, įsijungdami į gimnazijos rėmėjų eiles, sustiprino mano būrelį. Pensilvanijos ir Vašingtono valstijoje gyvenantiems būrelio nariams reiškiu padėką už duosnumą ir ypatingą punktualumą, atsiunčiant aukas.

Didžiausia mano padėka visdėlto priklauso buffaliečiams, kurie per visus tuos 27 būrelio veiklos metus sudarė pastovų būrelio branduolį. Dabartiniu metu lygiai 50% visos kolonijos šeimų (skaitant visas — grynai lietuviškas ir mišrias) priklauso rėmėjų būreliui.

Jeigu toks nuošimtis gimnazijos rėmėjų būtų ir kitose lietuvių kolonijose, manau, kad gimnazija neturėtų jokių finansinių sunkumų.

Dėkodamas visiems už 1980 metų aukas, kviečiu pasilikti būrelio nariais ir 1981 m., nekreipiant dėmesio į prieš gimnaziją skleidžiamus gandus. Taip pat kviečiu įsijungti į gimnazijos rėmėjų eiles ir visus kitus, ypač Niagaros pusiasalyje gyvenančius kanadiečius.

Romas Masiulionis,
113-jo būrelio vadovas

• Atsiųskite adresus savo pažįstamų, kurie dar neskaito "Tėviškės Žiburių" — jie gaus keletą numerių susipažinti nemokamai.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6 TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $15,000,000

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A) 6%
santaupas 12¾%
term. depoz. 1 m. ... 12½%
term. depozitus 3 m. ... 12%
reg. pensijų fondo 12%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 14-15%
asmenines paskolas 16%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's Travel Service

kviečia keliauti kartu!

ORGANIZUOJA ŠIĄ VASARĄ

Į LIETUVĄ 11-kai dienų jaunimo grupę,

taip pat tuo pačiu laiku — jų TĖVŲ bei kitų, norinčių keliauti, grupes. Vietų skaičius ribotas. Prašome anksčiau užsisakyti.

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus iškvietimams vizitui bei padeda nupirkti Lietuvoje gaminėms automobilius. Smulkesnių informacijų teirautis: tel. **(416) 537-3060** arba **532-8772**

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PERNAI SĖKMINGĄ EKSKURSIJĄ į Europą suorganizavo Čikagoje leidžiamas žurnalas "Laiškai Lietuviams". Šiemet tokia "LL" ekskursija organizuojama į Egiptą, Šv. Žemę ir Graikiją. Iš Čikagos ir Niujorko bus išvykstama balandžio 24 d., grįžtama gegužės 11 d. Ši aštuoniolikos dienų ekskursija, įskaitant viešbučius ir maistą, iš Čikagos vystantiems kainuos apie $2.300. Kadangi laiko liko nedaug, norintieji keliauti ir gauti smulkesnių informacijų, prašomi skubiai kreiptis "Laiškų Lietuviams" adresu: 2345 W. 56th St., Chicago, IL 60636, USA.

JAV LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ taryba užmezgė ryšius su Amerikos Lenkų Kongreso centru Čikagoje. Pasitarimas su jo vicepirmininku ir politinių reikalų komisijos pirm. K. Lukomskiu įvyko 1980 m. gruodžio 13 d. Jame lietuviams atstovavo — PLB valdybos pirm. V. Kamantas, buvęs pirm. B. Nainys, JAV LB tarybos narys B. Juodelis, A. Gečys ir LB Lemonto apylinkės pirm. A. Kazlauskas. Pasitarime paaiškėjo, kad Amerikos Lenkų Kongresas savo viltis yra sudėjęs į prezidentų J. Carterio ir R. Reagano politiką. Lietuvius jis prašė siųsti jiems laiškus, remiančius ligšiolinę politiką. K. Lukomskio nuomone, pavasarį Lenkiją gali ištikti maisto trūkumas. JAV bus renkamos aukos maisto gaminiams pasiųsti į Lenkiją. Būtų gražu, jei per Raudonąjį Kryžių bei kitas šalpos organizacijas pagalbon įsijungtų ir lietuviai. Jeigu Sovietų Sąjunga pradėtų invaziją Lenkijon, lietuviai turėtų skatinti JAV vyriausybę atsiriboti nuo atolydžio politikos, sustabdyti prekybą ir betkokią paramą Sovietų Sąjungai bei invazijoje dalyvaujančioms satelitinėms valstybėms. Kilo mintis invazijos atveju per "Amerikos Balsą" kreiptis į sovietų armijoje tarnaujančius lietuvius, kad jie atsisakytų smurto veiksmų prieš Lenkijos gyventojus.

KUN. ANTANAS SAULAITIS, SJ, PLB valdybos vicepirm. švietimo reikalams, porai mėnesių išvyko į P. Ameriką. Jis lankysis Kolumbijoje, Argentinoje, Brazilijoje ir Venecueloje. Numato vadovauti jaunimo stovykloms, dalyvauti VII-jame P. Amerikos lietuvių kongrese Buenos Aires, tartis lietuvių jaunimo švietimo reikalais.

IRENA IR DR. LEONAS KRIAUČELIŪNAI, žymieji visuomenininkai ir lietuviškos veiklos rėmėjai Čikagoje, sausio 4 d. atšventė 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Į "Nicos" restoraną buvo sukviesta beveik 250 svečių, atvykusių netgi iš tokių tolimų vietovių, kaip Florida ir Kanada. Dr. Leonas Kriaučeliūnas juos paprašė draugiškos vaišių nuotaikos neužgožti sveikinimo kalbomis, atsisakyti dovanų, nes jau pats jų dalyvavimas yra gražiausia dovana. Kun. dr. J. Prunskio sukalbėtoje maldoje sukaktuvininkai dėkojo Dievui už šeimai suteiktą palaimą, prašė laiminti ne tik vaišių patiekalus, bet ir visų širdis, kad vieningai būtų paduodamos rankos bendram darbui dėl Lietuvos. Atskirai buvo prisiminta vaišėse dalyvavusi L. Dainauskienė, supiršusi Ireną ir Leoną.

Kolumbija

KUN. DR. VYTAUTAS MANKELIŪNAS, ilgai profesoriavęs valstybiniame Bogotos universitete, yra išėjęs pensijon ir nebedėsto, bet talkina universitetui kituose darbuose. Šiais metais jam buvo pavesta tvarkyti įstojamuosius egzaminus. Prisistatė 34.409 kandidatai, priimta 4.290 72-viem profesijom. Visą priėmimo darbą teko iš anksto paruošti, bet raštu atliktus egzaminus reikėjo ištaisyti ir klasifikuoti per 24 valandas, žinoma, su skaitytuvo pagalba.

Brazilija

JAUNIMO NAMUOSE Vila Zelinoje lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigą, susietą su kalėdine eglute, 1980 m. gruodžio 21 d. surengė Brazilijos LB valdyba. Programą atliko visi trijų klasių mokiniai. Mažųjų grupė, turinti 15 vaikų, pašoko ir padainavo. Šiai klasei vadovauja M. Vinkšnaitienė. Vyresniųjų klasė, turinti tik 4 mokinius, padeklamavo B. Brazdžionio "Meškiuką Rudnosiuką", paruošta L. Butrimavičienės, Studentų klasę pas inž. A. Petraitį lanko 7 jaunuoliai. Šventės programon įsijungė du — R. Saldys ir N. Remenčiūtė, paskaitę dvi lietuvių liaudies pasakas. Kalėdų senelį suvaidino A. Rudys, mažuosius apdovanojęs žaislais bei saldainiais, vyresniuosius — lietuviškomis knygomis. Mokytojams už jų darbą padėkojo BLB valdybos pirm. J. Tatarūnas.

JAUNIMO GRUPĖS Sao Paulo mieste prieš Kalėdas turėjo bendrą pasitarimą savo veiklai jungti. Norima, kad kiekvienas jaunuolis susipažintų su Lietuva, jos kultūra bei tradicijomis. Šiems uždaviniams turi vadovauti Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba. Ji pažadėjo skaidrėmis iliustruotą informacinį kursą apie Lietuvą, jeigu bus susilaukta jaunuolių pritarimo bei pagalbos. Buvo iškeltas sumanymas surengti bendrą stovyklą visam jaunimui.

ATSKIRAS KŪČIAS Sao Paulo mieste turėjo skautai ir jų tėvai 1980 m. gruodžio 21 d. vakarą. Dalyvių susilaukta apie 150. Trumpai jaunimo susikaupimo valandėlei vadovavo kun. Pr. Gavėnas, išklausęs išpažinčių ir atlaikęs Mišias. Po to įvyko tradicinės vaišės su įprastais Kūčių patiekalais.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ Vila Zelinoje surengė jaunimas — Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, ateitininkai, skautai, "Volungės" ir "Rūtelės" nariai. Jie savo jėgomis sutvarkė salę, pagamino maistą, aptarnavo svečius. Jaunimui talkino kun. J. Šeškevičius ir kelios motinos. Dalyvių buvo susilauktas didokas skaičius, pelno turėta 31.000 kruzeirų, kuriuos savo veiklai panaudos jaunimas.

Urugvajus

KALĖDŲ EGLUTĖS ŠVENTĖ Montevideo lietuvių vaikams įvyko Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos rūmuose. Jos dalyvius pasveikino pirm. V. Dorelis. Programą buvo paruošusios vaikų mokytojos C. Dorelytė ir J. Dobilevičienė. Ji pradėta vaidinimu "Kūčios Lietuvoje", užbaigta tautiniais šokiais, deklamacijomis, rašinių skaitymais. Kalėdų senelio pareigos teko kun. J. Sukackui, SJ.

Argentina

ŠV. CECILIJOS CHORAS, veikiantis Buenos Aires mieste, savo penkiasdešimtmetį atšventė 1980 m. lapkričio 22 d. Iškilmė pradėta kun. A. Steigvilo, MIC, atnašautomis Mišiomis ir šiai progai skirtu pamokslu Aušros Vartų šventovėje. Mirusiems choristams prisiminti buvo padėtas širdies formos tautinių spalvų gėlių vainikas. Giedojo ne tik dabartiniai, bet ir buvusieji Šv. Cecilijos choro nariai. Oficialioji minėjimo dalis su vaišėmis įvyko parapijos salėje. Pluoštą atsiminimų apie ilgą šio choro veiklą pažėrė ilgametis jo narys Z. Juknevičius. Chorą sveikino: ALOS Tarybos vardu: — L. Stankevičius, SL Argentinoje — H. Levanavičius, Birutės draugijos — G. Macaitienė, Senelių Židinio — V. Grigaitis, laikraščio "Laikas" — O. Kairelienė, Aušros Vartų parapijos — kun. J. Petraitis, MIC, ir dabartinis choro vadovas P. Gudelevičius, MIC. Padėkos žodį tarė choro pirm. B. Blumbergas. Visi dalyviai Šv. Cecilijos chorui sugiedojo "Ilgiausių metų".

Australija

SYDNĖJAUS LENKŲ BENDRUOMENĖ 1980 m. gruodžio 13 d. surengė solidarumo šventę, susietą su dabartiniais įvykiais Lenkijoje. Ji pradėta penkių kunigų koncelebruotomis Mišiomis Šv. Marijos katedroje. Du kunigai, atvykę iš Lenkijos, supažindino su dabartine jos būkle, prašė visus dalyvius melstis už Lenkiją. Antroji šventės dalis įvyko Hyde Parke su vėliavomis ir plakatais. Kalbėtojų eilėse buvo federacinės bei vietinės valdžios ir etninių grupių atstovai. Pavergtų Tautų Organizacijos vardu kalbėjo A. Kramilius, Sydnėjaus lietuvių — dr. A. Mauragis.

BIBLIOGRAFINĮ LEIDINĮ apie lietuviškas knygas Australijos bibliotekose ruošia M. Urbonas, šiam darbui praleidęs jau 9 metus. Pagalbiniai skyriai jau esą paruošti su keliolikos bendradarbių talka. Leidinio paruošimą paskatino Č. Grincevičius Čikagoje, o patį darbą palengvino iš ten gauta rašomoji mašinėlė su lietuvišku raidynu.

Britanija

PREL. DR. JONAS V. BULAITIS, diplomatinės Vatikano tarnybos narys, Kalėdų šventes praleido Londone pas savo motiną Oną Bulaitienę, brolius ir seseris. Popietinėmis Kūčių dienos valandomis jis padėjo klausyti išpažinčių Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. dr. J. Sakevičiui, MIC. Bernelių Mišias atnašavo kun. dr. J. Sakevičius, MIC, giedant muz. J. Černio vadovaujamam chorui. Dalyvavo apie 200 lietuvių, kurių didžiąją dalį sudarė ankstyvesnės imigracijos atstovai su priaugančiu savo jaunimu. Į Kalėdų dienos Mišias atsilankė Lietuvos atstovas Vincas Balickas, buvo lietuvių ir iš tolimesnių vietovių.

POETAS VLADAS ŠLAITAS — bedarbis. M. B-nės pranešimu iš Londono, jis apie 12 metų gyveno Lietuvių Namuose, dirbo rinkėju "Nidos" knygų klubos ir "Europos Lietuvio" spaustuvėje. Prieš Kalėdas buvo atleistas iš darbo dėl negaluojančių akių, kurios tam rinkėjo darbui nebetiko. V. Šlaitui, prieš porą mėnesių atšventusiam 60 metų amžiaus sukaktį, iki pensijos trūksta penkerių metų. Pagal valstybinį potvarkį šiek tiek pinigų jam išmokėjo Lietuvių Namų bendrovė, o kaip bedarbis gaus nedidelę pašalpą. Darbai Britanijoje nesimėto, tad labai abejotina, ar jis gaus darbo kur nors kitur. Turto ir kapitalo ligšioliniame savo darbe nesusikrovė, nes alga buvo labai menka, kaip ir kitų dirbančių kultūrinį visuomenės darbą. Kai pasiųsdavo į Lietuvą keletą siuntinių motinai, kol ji buvo gyva, pinigo likdavo tik patiems būtiniausiems reikalams. O gyvena jis maždaug kaip Vokietijos lageriuose. Skirtumas tik tas, kad turi mažytį kambarėlį ir ant grindų primityvią elektrinę plytelę valgiui išsivirti.

Vilniaus universiteto 1980 metų pirmakursiai lituanistikos studentai mokslo metų pradžios iškilmėse Sarbievijaus kieme, kur susitinka ir su vyresniais studentais ("Kultūros Barai" 1980 m. 11 nr.)

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja RITA RUDAITYTĖ ir JULIJA ADAMONYTĖ

Reikalauja panaikinti "Laisvės radiją"

Profesoriaus pranešimas studentams Toronto universitete

Toronto universiteto patalpose sausio 8 d. prof. Skilling kalbėjo apie Madrido konferenciją. Jis buvo vienas iš Kanados žurnalistų, kurie sekė Madrido konferencijos eigą. Yra parašęs knygą apie Čekoslovakijos padėtį po sovietų įsiveržimo.

Pirmiausia jis paminėjo spaudos situaciją Madride. Esą tik keli žurnalistai buvo įleidžiami į pastatą, kur vyko konferencija. Jų tarpe buvo ir keli etninės spaudos atstovai. Visi delegatų posėdžiai buvo skirti tik delegatams. Amerikos delegacijos nariai ypatingai rūpinosi žmogaus ir tautų teisėmis. Informacijai rinkti buvo trys būdai: delegatų pasakojimai (deliberate leaks), nemokėjimas saugoti paslapčių (accidental leaks), spaudos konferencijos. Delegatai, išeidami iš konferencijos, dažnai papasakodavo žurnalistams dienos įvykius.

Madride buvo labai daug žmogaus ir tautos teisių atstovų, kurie savo susirinkimuose kalbėjo apie Helsinkio akto sulaužymą. Tuose susirinkimuose dalyvavo daug žurnalistų.

Profesorius papasakojo apie 1980 m. lapkričio 10-15 d. d. įvykius, kai delegatai nesutarė dėl konferencijos dienotvarkės ir, sustabdę laikrodį 11.58 v. v., mėgino tartis, bet nesutarė. Lapkričio 11 d., 11.45 v. v., Madrido konferencija buvo pradėta.

Profesorius sakė, kad buvo didelis nesutarimas tarp Rytų ir Vakarų kraštų. Nesutarimas kilo, nes Vakarų kraštai norėjo, kad bent šešios savaitės būtų skirtos diskutuoti Helsinkio akto nevykdymui. Sovietai norėjo, kad šis klausimas truktų neilgiau kaip dvi savaites ir kad daugiau laiko būtų skirta naujiems pasiūlymams. Sovietai pagaliau sutiko kalbėti penkias savaites apie Helsinkio akto nevykdymus. Sovietų tikslas šioje konferencijoje yra įtikinti kitus kraštus, kad š. m. spalio m. įvyktų konferencija Varšuvoje, kur būtų svarstomas nusiginklavimas ir karinių pajėgų sumažinimas.

Konferencija suskirstyta į 2 dalis. Pirma, kuri pasibaigė, yra minėtos penkios savaitės. Kanada, Amerika ir Vakarų kraštų valdžios Europoje kalbėjo apie sovietų nusikaltimus. Profesorius pastebėjo, kad dauguma laiko buvo praleista kalbant apie sovietus, o sovietai nekalbėjo apie Ameriką ir Kanadą. Pvz. Kanada buvo susirūpinus, kad gali būti iškeltas Kanados ir Amerikos indėnų klausimas, bet niekas jo nekėlė. Turbūt sovietai nori parodyti, kad jiems nerūpi kitų kraštų vidaus reikalai. Jie nori, kad Kanada ir Amerika nežiūrėtų į jų vidaus reikalus.

Prof. Skilling nuomone, tos penkios savaitės buvo labai svarbios, nes be žmogaus ir tautos teisių respektavimo negali būti taikos. Yra svarbu kalbėti apie praeitį, prieš kalbant apie ateitį.

Antra konferencijos dalis prasidėjo sausio 27 d. Dienotvarkėje yra 70 pasiūlymų. Vienas sovietų pasiūlymas — panaikinti "Radio Free Europe" ir "Radio Liberty".

Prof. Skilling mano, kad du dalykai yra labai svarbūs: sutarimas karinėje ir žmogaus bei tautos teisių srityje. Esą Kanada stipriai gina ir gins žmogaus bei tautos teises. Ji siūlys, kad būtų sušaukta ministerių konferencija žmogaus teisių klausimu. Ji nori, kad visos tautos vykdytų Helsinkio aktą.

Kokia bus konferencijos pabaiga? Profesoriaus nuomone, konferencija gali suirti, baigtis kompromisu, nutarimu šaukti kitą konferenciją nieko nenusprendus.

Profesorius spėja, kad būsima konferencija įvyks Budapešte.

Rita Rudaitytė

Du Čičinskai

Maironio ir Anatolijaus Kairio operinės dramos Čičinskai

Perskaičius Maironio parašytą eilėraštį "Čičinskas" ir pamačius meno ansamblio "Dainava" suvaidintą operą, galima spręsti kad yra bendrų bruožų, bet taip pat ir skirtumų.

Pirmiausia bendras bruožas tarp eilėraščio ir vaidinimo buvo bajoras Čičinskas. Jis ir eilėraštyje, ir operoje kelia puikias puotas, kur vyksta ir girtavimas, ir paleistuvavimas. Jis taip pat pasirodo kaip žudytojas abejuose kūriniuose. Eilėraštyje jis nužudė savo žmoną ir vietos bažnyčios kunigą. Operoje jis susitinka dvikovoje su Bagdonu ir leidžia Kmitai jį slaptai nudurti.

Taigi, pats Čičinskas yra pirmas bendras bruožas tarp eilėraščio ir operos.

Šalia Čičinsko, Kmita buvo vienintelis bendras veikėjas eilėraštyje ir operoje. Kmita eilėraštyje sekė Čičinsko įsakymus, pavyzdžiui: "Atskaityk, Kmita, nuogoms!" arba "Šok, Kmita! Užkurk miestelį!" Operoje jis taip pat išpildo Čičinsko norus, nudurdamas Bagdoną ir planuodamas atiduoti Dambrovskio dukrą Jadvygą Čičinskui. Todėl Kmita gali būti bendru bruožu eilėraštyje ir scenoje.

Sekantis bendras bruožas yra eilėraščio ir operos pabaiga. Eilėraščio pabaigoje Čičinsko dvaras nuskęsta ežere: "Puikūs rūmai, kur linksmai šoko, trypė, štai ūmai į kiaurąsias grimzta, skęsta". Opera taip pat baigiasi žmonių sustingimu ir lyg užmigimu, vaizduojant vandens ūžimą.

Maironio eilėraštyje buvo keletas dalykų, kurių nematėme scenoje. Eilėraštyje vyko seimas, kuriame Čičinskas sušunka "veto". Operoje šio seimo nebuvo.

Eilėraštyje Čičinskas nušauna vietos kunigą, operoje tai neįvyksta. Eilėraštyje yra minima buvusi Čičinsko žmona, operoje — ne. Taip pat Maironis mini įvairius atvykusius bajorus, pvz. Ožkabarzdį, Mantvydaitį. Jų operoje nesutinkame.

Scenoje buvo daug dalykų, eilėraštyje nepaminėtų. Di-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Gausi žiemos stovykla

Montrealio lietuvių studentai suruošė per Kalėdų atostogas aštuonioliktą žiemos stovyklą. Suvažiavo apie 200 studentų iš visų Šiaurės Amerikos kampų. Gruodžio 28 d. visi rinkosi St. Donat miestelyje 150 km šiaurėje nuo Montrealio. Pirmiausia įvyko susipažinimo vakaras. Seni draugai susitiko pirmą kartą po vasaros stovyklų, o susipažino su dar daugiau naujų.

Kiekvieną dieną buvo organizuojamos slidinėjimo iškylos į žymesnius vietovės kalnus. Jeigu kas bijojo slidinėti nuo augštų kalnų, buvo galima gražioje apylinkėje vaikščioti raketėmis (snow-shoeing) arba slidinėti lygumose. Oras buvo nelabai šaltas, o sniego — labai daug. Tai sudarė geras salygas slidinėjimui. Vakarais veikė diskoteka — buvo galima pasišokti, kiek norėta.

Stovykloje įvyko ir įvairiausi konkursai. Kiekvienas miestas dalyvavo "broomball" turnyre. Šiemet ne tik vyrų komandos dalyvavo, bet ir moterų (pirmą kartą). Montrealio vyrai išsikovojo pirmą vietą, o moterų grupėje laimėjo Detroitas. Slidinėjimo lenktynėse daug laimėjimų vėl nunešė Detroitas vyrų ir moterų grupėse.

Naujų Metų išvakarėse buvo iškilminga vakarienė, po kurios sekė šokiai iki ankstyvo ryto. Dvyliktą valandą visur sproginėjo šampanas ir visi vieni kitiems linkėjo laimės.

Sausio 2 d. stovyklautojai skirstėsi namo. Vieni turėjo grįžti atgal į darbą, o kiti į studijas. **J. A.**

Kursai buvo smagūs

Savaitgalis moksleivių ateitininkų kursuose Dainavoje

1980 m. lapkričio 26 d. rytą išvažiavome iš Čikagos stoties. Moksleivių ateitininkų būrys iš Čikagos ir jos apylinkių pripildė "Amtrak" traukinio paskutinį vagoną. Aš pats turėjau vieną dieną mokyklos praleisti, bet buvau visus užduotus darbus atlikęs, tai tuo rūpintis nereikėjo.

Čikagiečiai praleido kelionės laiką lošdami kortomis, snausdami arba skaitydami. Kitame traukinio gale buvo vagonas, kur buvo pardavinėjami užkandžiai. Juo mes daug naudojomės. Mūsų buvo per tuziną. Traukinys dažnai stodavo, bet pagaliau atvykome šeštą valandą. Jau buvo tamsu, kai išlipome Jackson miestelyje. Trys automobiliai atvažiavo mūsų pasitikti. Kai visi sunkūs lagaminai buvo sukrauti, sulipome ir mes.

Atvažiavę į Dainavą, išsiritome iš automobilių ir giliai traukėme gaivinantį šaltą orą. Mes, miestiečiai, nustebome matydami žvaigždes tokias ryškias Dainavos padangėje. Lagaminus susinešę į parinktus kambarius, susėdome valgykloje prie gardžių dešrelių. Pavalgę darėme plakatus, pritaikytus kalakursų temoms, pvz. "Garbė Kristui! — Garbė." "T. S. L. — Tarp savęs lietuviškai", žmogaus ryšio su Dievu pavaizdavimus, o taip pat ir kalakutų temos neužmiršom. Anksti atsikėlę ketvirtadienį, matėme, kad per naktį buvo prisnigę. Mažas būrelis, tarp jų ir aš, išėjome malkų parnešti ugniavietei. Smarkiai jų prikapoję, pavargę sugrįžom.

* * *

Pirmą paskaitą skaitė Andrius Kazlauskas. Jis kalbėjo apie darbą ir žaismą ir kaip jie vienas kitą atsverdami padaro žmogų laimingą, jei jis gali juos abu lengvai atlikti. Vedžiau užrašus, mano manymu, gan išsamius. Tarp pasikalbėjimų būdavo trys 15 minučių pertraukos, per kurias mes išeidavome pasivaikščioti, sviedinio pamėtyti, sniego gniūžčių svaidyti. Antras pasikalbėjimas buvo Rasos Šoliūnaitės apie žmonių bendruomenių sudėtį: bažnyčią, šeimą, tautą, organizaciją.

Kiekvienos dienos vakarinę programą, kurioje buvo aptariami ideologiniai klausimai, paruošdavo kursantai, pasiskirstę į diskusinius būrelius. Ketvirtadienio vakarą reikėjo sugalvoti ir pasirodyti grupės pasirinktame vaidinimėlyje. Šie vaidinimėliai rišosi su tos dienos nagrinėtomis idėjomis. Dieną užbaigėme daina "Kaip grįžtančius namo paukščius".

Penktadienį įvyko iškalbos varžybos. Po kiekvieno pavalgymo kas nors kalbėjo savo pasirinkta mėgstama tema, bandydamas kuo geriausiai pasirodyti. Aš buvau pirmas kalbėtojas. Buvau labai išsigandęs, kad padarysiu klaidų. Veltui rūpinausi — nepadariau klaidos. Mano kalba buvo apie žiemos sportą.

* * *

Šiandien kalbėjo kun. St. Yla ir p. Zailskaitė. Kun. Yla aiškino ateitininkų simbolius ir šūkius, pvz. kryžiaus reikšmę ir jo ypatingą prasmę lietuviams. Panelė Zailskaitė kalbėjo apie saviauklą, nurodydama, kad yra dviejų tipų saviauklos ir kad tarp jų reikia pasirinkti. Pvz. moksle vienas būdas yra mokytis pasyviai, labai idėmiai klausantis ir stengiantis visa, kas kitų pateikiama, įsidėmėti. Bet yra ir aktyvus būdas mokytis, kur tu nelauki ir nesėdi kol į tave ateis mokslas, bet pats eini, ieškai, klausinėji, bandai suprasti.

Tarp šių dviejų paskaitų įvyko gausus futbolo žaidimas, jo sumanytojo Petro Lapinsko, vieno iš vadovų, pavadintas "ligų futbolu". Prieš metant sviedinį, reikėjo lietuviškai iššaukti ligos vardą. Buvo smagu, bet gaila, kad priešpaskutinę dieną vienas žaidėjų pametė laikrodį.

Vakare programos metu kursantai nuspalvino ir paaiškino savo sukurtus plakatus, kurie vėliau buvo pakabinti didžiojoje salėje.

Įdomus buvo ir susikaupimo vąkaras, kurio metu buvo klausoma išpažinčių ir rodoms skaidrės. Tai buvo gražūs, įdomūs paveikslai, rodantys gamtą, gyvulėlius, gėles, balionus, ežerus, ant aitvarų skraidančias žmones. Taikingos, ramybės pilnos scenos ir švelni muzika lydėjo Atgailos sakramentą.

* * *

Kitą rytą paskaitas skaitė Saulius Čyvas ir neseniai atvažiavęs Ateitininkų Federacijos vadas J. Laučka. S. Čyvas aiškino kas yra globėjas: senovėje tai buvo tas, kuris prižiūrėjo ir saugojo našlaičius. Iš čia kyla mintis, kad šventieji yra mūsų globėjai dvasine prasme. Lietuviams ypač reikšmingi šventieji Paulius, Kazimieras, Pijus X, Pranciškus, Tomas Akvinietis, Man labai patinka šv. Tomas, nes jis buvo gilus mąstytojas ir scholastikas, bet patinka ir šv. Pranciškus, nes jis buvo paprastas ir mylėjo gyvulius.

J. Laučka kalbėjo apie tris ateitininkų vadus: Pr. Kuraitį, Pr. Dovydaitį ir St. Šalkauskį. Jis pasakojo savo paties pergyvenimus, kaip šie trys žmonės palietė jo gyvenimą. Taipgi papasakojo anekdotų, pvz. kaip jis buvo priverstas rašyti laišką su prašymu pašalpai gauti ir kaip šis įvykis jam padėjo save brandinti. Man ypač padarė įspūdį faktas, kiek daug žurnalų šie pirmieji ateitininkų vadai redagavo (Viltis, Kosmos, Soter, Logos, Lietuvos Mokykla, Naujoji Vaidilutė, Darbininkas) ir kaip aktyvūs jie buvo, kaip labai jiems rūpėjo lietuvių kultūros išlaikymas ir žmonių švietimas.

Vakare buvo šokiai ir vadovų suorganizuotas žaidimas, kuriame reikėjo atsakyti klausimus apie kursus. Už teisingą atsakymą komanda gaudavo taškų. Sekantį rytą jau reikėjo vieniems su kitais atsisveikinti. Taip pat įvyko iškilmingas kursų uždarymas, kurio metu kursantai gavo po knygą, vadovų jiems įrašytą. Per visas tris dienas valgis buvo skanus, jaunimas draugiškai ir vadovai malonūs. Kursai buvo labai smagūs.

Vėjas Liulevičius

Trumpos žinios

★ **Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba ir Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo valdyba rengia politinę konferenciją 1981 m. vasario 7 d. Toronto universiteto patalpose — muzikos kambary Hart House 2.30 v.p.p. Kalbės Joana Kuraitė ir Algis Juzukonis apie politinio sąmoningumo ugdymą jaunimo eilėse.**

★ **Kalgario mieste įsteigta dainos grupė "Snaigės", kuriai priklauso Audronė ir Anita Šalkauskaitės, Veronika Krausaitė ir Joana Barutaitė. Linkime sėkmingai garsinti lietuvišką dainą Kanados vakaruose.**

★ **Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga vėl rengia Vakarų Kanados lietuvių jaunimo stovyklą. Pernai stovykla labai sėkmingai praėjo. Stovykla įvyks 1981 m. rugpjūčio 16-23 d.d. Pigeon Lake — tarp Edmontono ir Kalgario. Sekite informacijas "Jaunimo Žiburiuose".**

★ **Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras rengia aštuntąjį lituanistikos seminarą jaunimui (lietuvių kalba) 1981 m. rugpjūčio 2-16 d.d. Loyola on the Lakes, Clinton, Ohio. Informacijų teirautis: PLJS Ryšių Centras, Attn: Mindaugas Pleškys, 5620 S. Claremont, Chicago, Ill. 60636, USA.**

Kalgario lietuvaičių dainos vienetas "Snaigės". Iš kairės: AUDRONĖ ŠALKAUSKAITĖ, ANITA ŠALKAUSKAITĖ, VERONIKA KRAUSAITĖ, JOANA BARUTAITĖ. Pirmas jų pasirodymas įvyko Lietuvos kariuomenės šventėje

Po demonstracijos prie Sov. Sąjungos ambasados Vašingtone buvo suimta lietuvių jaunimo grupė. Dalis jų — prie teismo rūmų. Iš kairės: GINTĖ DAMUŠYTĖ, VYTAS VOLERTAS, jn., VIRGUS VOLERTAS, VIDMANTAS RUKŠYS

Nuotr. A. Bagdonavičiūtės

Mūsų jaunimas Montrealyje

Jaunimas buriasi, nes yra to paties amžiaus, turi tas pačias pažiūras, yra klasės draugai, kartu užaugę kaimynai. Lietuviškas jaunimas buriasi todėl, kad jie yra lietuviai. Lietuviškumas juos visus jungia. Jauni lietuviai yra dažniausiai tėvų įjungiami į lietuvišką veiklą nuo pat mažens, o užaugę lietuvių veikloje reiškiasi patys ir dažnai pasidaro aktyvūs veikėjai.

Bet nevisi. Kiti, pabuvę lietuvių tarpe kelerius metus, dingsta iš to lietuviško ratelio. Kodėl? Vieni sako, kad neturi laiko, kitiems neįdomu, nes jie permažai r a n d a lietuviškumo namuose. Lietuviškumas t u r i būti įskiepytas šeimoje. Dažnai tėvai siunčia savo vaikus į lietuvišką mokyklą, organizacijas ir mano, kad jie pasidarys lietuviai, bet vaikas, būdamas lietuviškoje atmosferoje tik savaitgaliais, nepasidarys lietuviu. Dažnai girdime klausiant: "Kur mūsų jaunimas? Kodėl jis neveikia?" Jaunimo yra ir jis veikia, bet kiekvienoje organizacijoje matosi tie patys veidai. Kurie nebuvo įjungti į lietuvišką veiklą nuo pat mažens, tie užaugę nesidomi, o jeigu ir pradeda domėtis, vėliau sunku jiems įsijungti.

Lietuvių jaunimo organizacijų Montrealyje yra įvairiausių — nuo sporto ir meninių vienetų iki ideologinių. Kiekviena organizacija plečia jaunimo pasaulėžiūrą. Pirmiausia vaikas yra supažindinamas su veikla lietuviškoje mokykloje. Jis čia randa pirmuosius draugus, sužino daugiau apie tėvų šalį, pamilsta lietuvišką dainą ir šokį, išmoksta savo kalbą. Dabar yra labai populiarios lietuviškai nekalbančių klasės. Šie vaikai, susipažinę su lietuviškumu, gal vėliau su draugais įsijungs į veiklą.

Patys populiariausi turbūt yra meniniai vienetai, nes juose yra "smagu". Montrealyje "Gintaro" ansamblis apima didelę dalį lietuviško jaunimo. Jame yra arti 80 dalyvių, įskaitant jaunius, studentus, veteranus šokėjus, "Gintarėlį" ir liaudies instrumentų orkestrą. Dabar yra steigiama ir vaikų šokių grupė, kad būtų galima suburti kuo daugiau jaunimo ir supažindinti su lietuvišku š o k i u. "Gintaras" šiuo metu nenumato didelių išvykų, nes ruošia naują programą, bet turės trumpų pasirodymų Montrealyje lietuviams ir svetimtaučiams.

Pernai rudenį įsisteigė mergaičių choras "Pavasaris". Jos jau įvairiomis progomis yra pasirodžiusios Montrealio l i e t u viams ir buvo šiltai priimtos. Chore dabar dalyvauja 20 mergaičių moksleivių ir studenčių amžiaus. Chorui vadovauja sesuo Teresė. Lapkričio mėnesį turės savo pirmą išvyką į Putnamą, o pavasarį žada suruošti savo koncertą.

Smagu ne tik kartu šokti ir dainuoti, bet ir sportuoti. Todėl Montrealyje susiorganizavusios s t u d e n t ų ir vyresniųjų vyrų krepšinio komandos "Tauras". Jie žaidžia savo tarpe, su kitomis lietuvių kolonijų komandomis ir nelietuvių sporto klubais.

Montrealyje buvo pastebėta, kad jaunimo veikla silpnėja. Dėlto pradėta ieškoti nutolusių ir lietuviškoje veikloje nedalyvaujančių jaunuolių. Padėjus jiems įsijungti į veiklą, dabar galima matyti daug naujų veidų "Gintaro" ansamblyje, "Pavasario" chore ir lietuviškai nekalbančių klasėje mokykloje. Dar viena organizacija, kuri mėgina pritraukti nutolusį jaunimą prie lietuviškos veiklos, yra Šv. Kazimiero parapijos jaunimo klubas. Kadangi šiai parapijai daugiausiai priklauso senų ateivių jaunimas, mėginama juos pasiekti organizuojant slidinėjimo iškylas, susibūrimus ir pan.

Yra organizacijų, kurių pagrindai ideologiniai, bet kažkodėl čia matosi mažiau jaunimo. Montrealyje veikia ir skautai, ir ateitininkai. Abiejų organizacijų nariai mažėja. Yra mėginama pritraukti naujų narių, nes ideologinės organizacijos praturtina ne tik lietuvišką, bet ir dvasinį žmogaus pasaulį.

Montrealio Lietuvių Studentų Sąjunga kasmet suruošia slidinėjimo stovyklą Kalėdų laikotarpyje. Ji praeina su dideliu pasisekimu. Suvažiuoja studentai iš tolimiausių vietovių ir stovyklavietė būna perpildyta. Stovyklos yra gera proga jaunimui susipažinti ir užmegzti tolimesnes draugystes. Mums yra svarbu palaikyti ryšius su kitų kolonijų lietuvišku jaunimu, nes Montrealis yra nuo visų taip toli. Ši stovykla ir šiemet bus organizuojama. Daugiau informacijų bus paskelbta vėliau.

Organizacija, apimanti v i s ą lietuvišką jaunimą yra Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Jinai organizuoja jaunimo kongresus, stovyklas, suvažiavimus ir aptaria bendrą lietuvių išeivijos jaunimo veiklą.

Kaip matote, lietuviškas jaunimas veikia. Yra svarbu, kad jaunimas veiktų, nes jis yra lietuviškoji ateitis. Kiekviena organizacija ugdo lietuviškumą, nes ten mėginama kalbėti lietuviškai, lietuviškomis temomis arba mokytis lietuviškos dainos, muzikos, šokio, bet tas lietuviškumas niekad pilnai neišaugs, jei jis nebus ugdomas šeimose. Kol lietuviškas jaunimas veiks, tol lietuviška veikla išeivijoje gyvuos.

Julija Adamonytė

Teismas Vašingtone

Pernai, liepos mėn., Vašingtone prie Sov. Sąjungos ambasados demonstravo grupė lietuvių jaunimo. Jie mėgino prisirakinti prie ambasados vartų ir 18 iš jų buvo suimti. Teismas vis buvo atidedamas, bet pagaliau įvyko 1980 m. gruodžio 3 d. Visi jų buvo paleisti, tik trys nuteisti: kun. K. Pugevičius, R. Stirbys ir M. Aistis. Jų bauda buvo viena diena kalėjimo. Kadangi buvo užskaityta suėmimo diena, niekam nereikėjo eiti į kalėjimą. Apie demonstracijas ir teismą rašė ir Amerikos spauda. **J. A.**

Stambaus veikalo sutiktuvės

Dr. Tomo Remeikio "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980"

J. ŠLAJUS

Kai prof. dr. Tomas Remeikis įrašė man autografą į tik ką iš leidyklos išėjusį ir jo parašytą 680 puslapių veikalą "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945 1980", atgijo mano atmintyje prieš dešimtmetį girdėtas pasikalbėjimas tarp inž. Broniaus Nainio, buvusio tuomet JAV LB centro valdybos pirmininko, ir dr. Tomo Remeikio. Jų pasikalbėjimas vyko vasarojant Mičigano ežero pakrantėje. Atrodė, kad jau nepirmą kartą jiedu ieškojo suderintos išvados šio klausimo išsprendimui. Jų pasikalbėjimas lietė ir mano rankose dabar laikomą šią storą knygą.

Anuomet jų kalba sukosi apie periodiškos informacijos leidimą anglų kalba apie sovietinę ekspansiją, Lietuvos rusinimą ir t. t. (Nainio mintys) arba išleidimą kapitalinio veikalo su autentiškais dokumentais, atremiant neteisingą sovietinę informaciją.

Po ano pasikalbėjimo jau aštunti metai iš eilės dr. T. Remeikis paruošia ir Lietuvių Bendruomenė išleidžia "The Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" (apie 200 psl.). O dabar štai jau turime ir autentiškais dokumentais pagrįstą stambų veikalą, atremiantį sovietų skelbiamą "tiesą".

1980 m. gruodžio 13 d. Jaunimo Centre dalyvaujant gausiai publikai, įvyko politinių mokslų profesoriaus dr. T. Remeikio veikalo sutiktuvės. Šio veikalo faktinas leidėjas-mecenatas yra per dešimtmetį JAV Lietuvių Bendruomenės besikeičiančių krašto valdybos. Leidinys, atspausdintas su Lituanistikos Instituto etikete.

Veikalo sutiktuves ruošė JAV LB visuomeninių reikalų taryba ir Akademinis Skautų Sąjūdis. Iškilmei vadovavo inž. Br. Nainys. Jis pasveikino gausiai susirinkusius svečius, autorių, prelegentą ir kitus. Pirmuoju kalbėtoju pakvietė JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantą Gečį, atvykusį iš Filadelfijos.

Inž. A. Gečys padėkojo autoriui dr. Remeikiui už ilgametį darbą, ruošiant šį veikalą, taip pat už leidinius "The Violation of Human Rights. . ." LB yra konkrečiai prisidėjusi prie šių knygų išleidimo, parūpindama lėšas.

Dr. B. Mačiuikos pastabos

Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas istorikas dr. Benediktas Mačiuika, Connecticut universiteto profesorius. Jis kalbėjo apie šio veikalo reikšmę kovoje dėl Lietuvos laisvės, paliesdamas gerąsias bei silpnesnes vietas. Gilindamasis į veikalą, jis aiškino, kad po karo, dar Stalino laikais, disidentinė veikla pirma prasidėjusi Maskvoje ir tik vėliau Lietuvoje. Prieš disidentinį judėjimą buvęs tik kruvinas partizaninis laikotarpis. Disidentinė veikla Lietuvoje prasidėjusi 1952 m., pasekant rusų disidentų veiklą.

Sunkiosios pramonės vystymąsi Lietuvoj prelegentas laiko teigiamu reiškiniu. Pramonėj dirbančių lietuvių yra apie 80% ir apie 20% yra kitataučių.

Knygoje dokumentų vertimus į anglų kalbą prelegentas vertino gerai, tik nevertėję trumpinti citatų, nes tai esanti labai vertinga dokumentinė knygos dalis. Veikalas rodo pastangas įeiti į pasaulinę tos srities raštiją prieš sovietinius dokumentus. Prelegentas prasitarė, kad knygą bandys vertinti ir spaudoje.

Buvo ir paklausimų. Atsakydamas į juos, dr. B. Mačiuika pareiškė, jog Lietuvoje atsakingose augštose pareigose žydų proporcingai esą 3 ar 4 kartus daugiau negu lietuvių. Anksčiau ta proporcija buvusi dar didesnė. Visoje Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje antisemitizmas didėja. Okup. Lietuvoj veikia stipri kultūrinė rezistencija.

Autoriaus žodis

Dr. T. Remeikis skaitė gerai paruoštą paskaitą ir atsakinėjo į paklausimus. Remdamasis amerikiečio mokslininko Barrington Moore mintimis, jis apžvelgė Baltijos kraštuose ir Sov. Sąjungos respublikose vykstantį demokratinį bei disidentinį sąjūdį.

Pastarasis daugiausia reiškiasi Maskvoje, bet neturi reikiamos įtakos esamai santvarkai pakeisti. 90% inteligentijos nėra suinteresuota ir nemato prasmės rizikuoti ta linkme.

Ukrainoj, 42 milijonų tautoj, 17% yra neukrainiečių. 1960 m. pradėtas tautinio atgimimo sąjūdis buvo numalšintas teismais. Rusifikacija yra įleidusi gilias šaknis, tačiau didesnės bendros krizės metu ukrainiečių nacionalizmas gali turėti lemiamos reikšmės.

Armėnai ir gruzinai išlaiko savo tautinę tapatybę. Turi savo kalbomis mokyklas ir net universitetus. Abu kraštus valdo tautiškai susipratę kompartijos vadovai. Krizės atveju stipriai siektų nepriklausomybės.

Turkų-mahometonų stiprybė yra gausus prieauglis ir tikėjimas. Subrendus jų inteligentijai, gali atsirasti stiprus tautinis sąjūdis.

Baltijos tautos yra išlaikiusios savo tautinę sąmonę, nors Latvijoje yra tik silpnas disidentinis judėjimas. Nesuorganizavo pogrindžio leidinio. Apie 50% yra nelatvių. Liūdniausia, kad latviai gali tapti mažuma savo tautoje ir ištirpti rusų masėje.

Estijoje yra panaši padėtis, bet situacija nėra taip bloga. Jie turi atramą Suomijoje. Reiškiasi gyva rezistencija. Turi pogrindžio veiklą ir spaudą.

Lietuvoj tautinis ir religinis judėjimas yra aktyviausias, nors Sovietų Sąjungoje okupuotos Lietuvos lietuviai tesudaro truputį daugiau kaip 1% visų gyventojų. Lietuvoje 80% gyventojų yra lietuviai. Daugeliui mūsų žinoma disidentinė veikla okup. Lietuvoj yra tautinė stiprybė, kuri gali sudaryti ir pavojų netikėto spontaniško išsiveržimo. Nesant panašių sąlygų kitose respublikose, gali sukelti nuostolingą kraujo praliejimą.

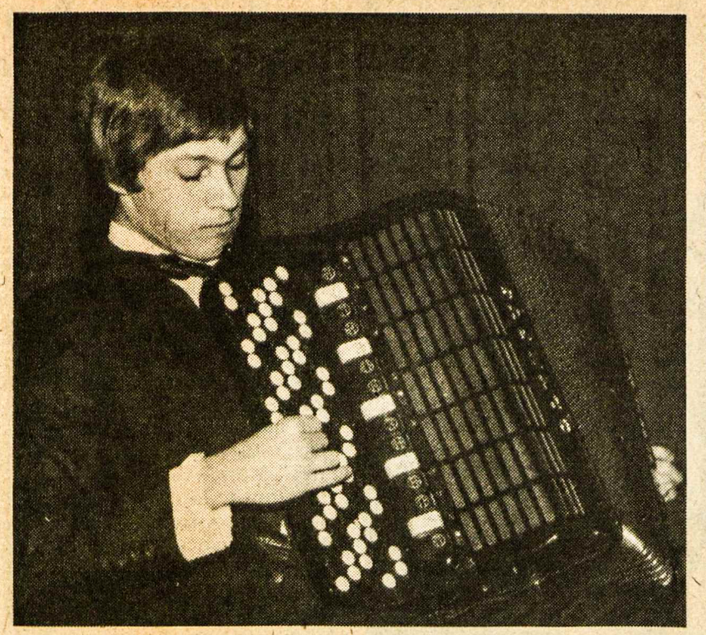

LEONARDAS TURNEVIČIUS, Kanados lietuvis, koncertuoja Toronte radijo programos "Tėvynės prisiminimai" trisdešimtmečio iškilmėje. Jis yra laimėjęs visą eilę tarptautinių premijų akordeonų varžybose Nuotr. B. Tarvydo

MAE-LAINE BRIDALS

1150 Lorne Park Rd., Mississauga, Ontario,
yra pasiruošusi jums patarnauti gražiausiais pavasario bei vasaros vestuviniais drabužiais ir nuotakos apranga.
• Kokteilių apranga ir vakariniai drabužiai.
• Mados kiekvienam vestuviniam pobūviui.
Nuo pirmadienio iki trečiadienio 10 v. r. — 5 v. p. p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais 10 v. r. — 8 v. v.
Šeštadieniais 10 v.r. — 5 v.p.p. Vakarais priimama tik susitarus telefonu 274-5301 Ona Stončius.

MIELAM TĖVELIUI

Lietuvoje mirus,

jo sūnų BONIFACĄ SRIUBIŠKĮ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Elena, Vaclovas Abramavičiai
ir šeima

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 1981 metų sausio mėnesio 16 dieną Ročesteryje, NY, sulaukęs 78 metų amžiaus, iškeliavo amžinybėn mūsų visų mylimas ir gerbiamas

A†A

ZIGMAS ARLAUSKAS

Palaidotas po iškilmingų pamaldų Šv. Jurgio šventovėje Ročesteryje, NY, ir taip pat po iškilmingų Mišių Lietuvos Kankinių šventovėje, Mississauga, Ontario, Kanadoje, Šv. Jono lietuvių kapinėse. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Židikuose. Išgyveno Amerikoje 31 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime Kazimiera Arlauskienė, dukterys Irena Punkrienė ir Aldona Olienė, žentai Edvardas ir Algirdas, vaikaičiai Edvardas, Ričardas, Arnoldas ir Andrius. Lietuvoje liko broliai — Boleslovas, Alfonsas, kunigas Klemensas ir sesuo Stasė Margienė, Lenkijoje — brolis Juozas su šeimomis. Taip pat liko Amerikoje, Lietuvoje ir Lenkijoje dar gyvų ir jau mirusių brolių bei seserų vaikai, jų tarpe kun. dr. Juozas Grabys iš Albany, NY, ir daug kitų giminių.

Velionis buvo nepriklausomos Lietuvos kūrėjas-savanoris, priklausė Ročesterio LB chorui ir ramovėnams.

Nuliūdusi šeima

"Rinktinė jaunimui"

Švietimo darbuotojams jaunimo skaitinių problema visada buvo aktuali. Prieš keletą metų JAV LB švietimo tarybos narė Irena Bukaveckienė pasiūlė sprendimą tam rūpesčiui sumažinti. Siūlyta pradėti leisti lietuvių rašytojų kūrinių ištraukas iš tokių leidinių, kurių laidos yra išsibaigusios ir nėra vilties, kad jie vėl greitai pasirodytų. Ištraukos būtų atrinktos pagal jaunųjų skaitytojų amžiaus grupę, jų dabartinį aplinkos supratimą, įtraukiant po 3 ar 4 autorius atskirose 30-60 pusl. knygelėse. Šiuo būdu mūsų jaunimui būtų patraukliai, trumpai ir įvairiai perteikiama lietuvių autorių kūryba.

Švietimo tarybai pritarus, buvo paskirti pinigai, imtasi darbo, ir jau turime "Rinktinės jaunimui" serijos dvi knygutes. Švietimo tarybos leidinių komisija parinko abiem knygutėm visas ištraukas ir gavo gyvų autorių sutikimą kūrinius perspausdinti. Dail. Vilija Eivaitė sukūrė viršelį, suprojektavo bendrąjį spausdinimo planą ir visą projektą su entuziazmu rėmė. Tikimasi, kad po kelių metų susidarys "Rinktinės jaunimui" serija ir bus naudojamasi paruoštu dailininkės planu.

Pirmoji "Rinktinės jaunimui" serijos knygelė taikoma 8-11 metų amžiaus skaitytojams. Tai pažymėta viršelio viršuje, o po abstrakčia iliustracija matyti skaitmuo "1" ir "Jankutė-Kaupas-Spalis". Knygutės apimtis — 41 psl. Joje yra Nijolės Jankutės nuotykių apsakymėlis "Karilė ir pabėgėliai", perspausdintas iš "Eglutės" (iliustracijos dail. A. Korsakaitės-Sutkuvienės). Juliaus Kaupo "Pasaka apie Arlekino meilę ir apie burtininką be vardo", perspausdinta iš autoriaus knygos "Daktaras Kripštukas pragare". Ją iliustravo dail. A. Vaičaitis. Taip pat įdėta Romualdo Spalio ištrauka iš knygos "Gatvės berniuko nuotykiai".

Prieš kiekvieną skaitinį įdėta autoriaus nuotrauka ir trumpa jo biografija. Paskutiniame puslapyje įdėtas švietimo tarybos leidinių komisijos žodis "Pirmąją rinktinę" išleidžiant, kurios užsimojimus minėjau pradžioje.

Antroji "Rinktinės jaunimui" serijos knygelė taikoma 13-16 metų amžiaus skaitytojams. Joje yra Kazio Almeno raštų ištrauka "Mississippi", perspausdinta iš "Upė į rytus, upė į šiaurę", Pulgio Andriušio "Perskyrimas penktas", perspausdinta iš humoristinio romano "Tipelis", Jurgio Jankaus "Paminklas", perspausdinta iš "Pirmasis rūpestis".

Kaip pirmoje knygelėje, taip pat ir šioje įdėtos autorių nuotraukos su biografiniais bruožais.

Šis naujas JAV LB švietimo tarybos leidinių komisijos užsimojimas yra sveikintinas. Jį sutiks su entuziazmu dirbantieji su jaunimu. Trumpos apimties skaitiniai patrauks jaunimą skaityti. Jie susipažins su skirtingu rašytojų stiliumi, jų biografija, gal nevienas perskaitęs ištrauką susigundys perskaityti ir visą knygą.

Šio sumanymo darbuotojai mano, kad tokiu būdu taupiai, bet estetiškai ir veiksmingai prisidės prie skaitinių stokos mažinimo. Laikas parodys, kiek bus išspręsta jaunimo skaitinių problema. Būtų pageidautini mokytojų pasisakymai su pastabomis.

RINKTINĖ JAUNIMUI. 8-11 metų amžiaus skaitytojams 1 Jankutė — Kaupas — Spalis, 41 psl., **RINKTINĖ JAUNIMUI,** 13-16 metų amžiaus skaitytojams, 2 Almenas — Andriušis — Jankus, 46 psl. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba su Lietuvių Fondo pinigine parama. Viršelis — dail. Vilijos Eivaitės. Techninis redaktorius — A. Pakalniškis, jn. Tiražas 1.000 egz. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Čigaka 1980 m. Kaina nepažymėta.

A. Abr.

LAIŠKAS

ALĖ RŪTA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

"Kol būsiu gyva, nieko tam bomui. . ."

Taip, sūnus užgavo jos širdį. Metė universitetą!

"Kai tiek pinigų jau sukišta. . ." — aimanavo motina.

Dar labiau pyko, kai tas nedirbo, gyveno iš valdžios, neva vedė (pagyveno kelis mėnesius su tokia pat bomele), išsiskyrė, pradėjo užsiiminėti lyg ir menu, skulptūra, — dievai žino, kas to vaiko galvoj. . . Paskui jis ilgam dingo iš akių, iš miesto, iš tos valstijos, — nei adreso nepaliko. Stebėjosi lietuviai, apkalbinėjo, kad nė motinos laidotuvėse nepasirodė. Žinoma, buvo motinai skaudu, man skaudu, — prisipažįstu. . . Lyg ir kaltas jaučiausi, lyg pats gėdijausi, kad mano sūnus toks. . .

Kelintą kartą atsigręžiu į dideles vaikų nuotraukas ant sienos. Lyg nujausdama, seniai įrėmino mergaitės motina į auksine spalva padailintus rėmelius, o sūnaus — į tamsiai pilkus. Šviesi, vaidybiška dukters šypsena, palaidi plaukai, vešliomis garbanomis apsisupę aplink kaklą. Mėlynos akys pilnos nuostabos (gyvenimui) ir drauge — kažkokio šalto žinojimo, apsisprendimo. Pilnos, taisyklingai išlenktos lūpos, moteriškos ir viliojančios. Mergaitė tokia panaši į jauną Onutę! Graži, patraukli.

O sūnus? Mūsų, mano sūnus. . .

"Tadas — kaip tu!" Kartais desperatiškai sušukdavo žmona.

Ką aš žinau? Kaip aš, kaip mes, o gal kaip niekas. . . Jis yra jis. Tadas. Visada toks buvo, savotiškas vaikas. Ar tai bloga? Nieko jis, iš tikro, blogo nepadarė. Niekuo nepakenkė man. Mažais dalykais užgaudavo širdį, kaip visi vaikai. . . Jei pakenkė, tai gal sau pačiam.

"Kol gyva būsiu, nieko nebe. . ."

Nuo vaikų nuotraukų žvilgsnis nukrypsta į langą, į šviesėjantį rytą, bet ausis pagauna labai tolimą griaustinio dundėjimą. Tai užtat šitokia šutra. Bus lietaus, bus gal ir audra. Nematau, bet gal kaupiasi debesys, gal jau slenka į mus, gal medžius vėjas lanksto. . .

Gerai, nereiks man laistyti žolės.

"Tau — kad tik išvengti darbo!" — sakydavo žmona.

Kodėl ne, jei galiu išvengti? Galėsiu čia sau, prie to stalo. . . Rašysiu. Tas laiškas man — beveik kaip mirt ar gyvent. Kitaip — ramybės nebus.

Niekas turbūt šiandien ir nesutrukdys. Mažai kas man telefonu skambina. Dar neatsigaunu po žmonos mirties, dar tebeuždaras pensininkas. Duktė. . . Ė, ta duktė! . .

Aldona vis rečiau beatvažiuoja. Motiną palaidojus dažnai lankydavosi: tai kokią geresnę lėkštę rasdavo, tai drabužį, vazonėlį, išsikasė gražesnių gėlių. . . O vaikučiams — penkinėmis apdalindavau. Pratuštindavo mano šaldytuvą ir išlėkdavo, nesuskubdavau vyresniajam vaikaičiui nė poros lietuviškų žodžių įkalti. . . Duktė lyg ir susierzina nuo to kalimo: kam to reikia, Daddy, nevarginк. . .

Nei motinos siuvinėtų pagalvėlių, nei mezginių ar gėlių vazonų, nei juostų, karolių, baltinių. . . nebeliko. O testamentas. Aldona nujaučia, jai palankiai surašytas, — motina prasitarė.

Duktė, dukrytė. . . Kaip jos dabar mažiukė, — po kambarį čiauškėdavo, auksiniams plaukeliams žvilgant. . . Toks gražumas! O viskas praeina. Atras ir ji, duktė, skausmus, kai. . . vaikai paaugs. Aš, sakydavo, nerimtas, bet kodėl rimtos mintys ateina į galvą? Ir kodėl taip norisi, kad visa pakryptų į gera, kad susitvarkytų sūnus, kad atšiltų duktė, kad vaikaičiai dar lietuviškai prašnekėtų. . .

Atsisėdu prie stalo tiesiai, perkūnijai dundant. . . Rašysiu dabar laišką, vistiek. Kaip bus, taip bus. Gerai jaučiuosi, nemanau dar mirti, bet — vistiek. Ir Onutę myliu, kaip mylėjęs (keista, net ir kai jos nebėra. . .). Visada jos klausydavau, bet šį kartą nepaklausysiu. Tik vieną kartą — prieš ją. O gal ir ne prieš ją? Gal tik padarysiu, ko ji nebesuspėjo, ko nenumanė? Juk vien gero ji troško vaikams!

Jau iš tikro padariau, ką galvoju. . . Dabar tik laišką parašyti, įdėti į voką ir. . . Dieve padėk!

"Kol gyva. . ."

Tu nebesi gyva, Aniučiuk, dabar man reikia spręsti, kaip išmanau.

Taigi, po ilgų galvojimų, po išsiklausymo širdies, net ir sąžinės išmetinėjimų ėmiau ir nusprendžiau. Kai po laidotuvių advokatai visaip tampė ir traukė, kratė iš manęs įvairius mokesčius valdžiai, kai nustojom nemažai mudviejų su Ona sutaupų (kad juos biesas — ta valdžią ir tuos advokatus!), aš apsisprendžiau: ir — sūnui! Kodėl dukteriai vienai? Abiem! Tadas ir Aldona — abu mūsų kūno dalis; abu turėtų būti ir mūsų dvasios tęsinys.

(O, prisipažinsiu, ėmė pagunda — nė vienam! Su svetimtaučiais, nuo lietuvių nutolę, tegu. . . Geriau Lietuvių Fondui ar kam. . .).

Mano kambario neperdideliame lange vėl pritemo. Trumpai blykstelėjusi saulė, matyt, pasinėrė debesyse. Garsiau sudundėjo. Gatvėje mašina čiuožė lyg prislopintai, — gal jau lynojo? Susigūžiau prie stalo, užsirūkiau, išsirinkau geriausią iš savo rašalinių pieštukų, susiradau nemažą lapą popieriaus.

Nemažą lapą, bet ką rašysiu? Atitolo sūnus. Tadas keistas, tėvui nebesuprantamas. Seniai su juo atvirai kalbėjomės, iš dūšios, juokaudami, kaip seniau, jam dar paauguoliu, gimnazistu esant. Kas atsitiko tame kelerių metų tarpe? Kelerių ilgų metų, gal jau beveik dešimtmečio? Kas atsitinka, vaikai, kur jūs pakrypstate? Mes pasiliekam ant savo akmeninio (lietuviško) pagrindo, o kur jūs nuslenkate? Kodėl jūsų kojos neįauga į tą patį pastovų, kietą, nesikeičiantį pagrindą? Rodos, būtų taip saugu! Rodos, būtų mums, tėvams, toks džiaugsmas! Tada, rodos, amžinai išliktumėm ištikimi savai tėvynei, nors ir po svetimu dangum. Kas atsitinka jums, vaikai, kas jums, kai tas dangus jums atsiveria — nebesvetimas? Kaip tada apsiverčia visi mūsų pamokymai, prisakymai, prašymai? Kur jumyse pradingsta motinos išmokyti, įkalti kasdieniai poteriai, lietuviškas katekizmas, šeštadieninėj mokykloj išmoktas Lietuvos himnas? Maži jūs čiauškate, deklamuojate, džiuginat mūsų širdis, o paskui. . . Bėgate tolyn, kratotės mūsų, numojat į mūsų viltis, pamirštate ir lietuvišką žodį, jo nebevartojate. . . Kiek mes besistengtume, kiek besigerintume, kiek mes jums beduotume! Priimat mūsų pinigą, sunkiai uždirbtą, priimat skanų kąsnį, patogumus gyvenime, mielai dairotės ir į mūsų palikimą (Aldona!), o jums nebereikia. . . nei mūsų, nei Lietuvos.

Tadai, sūnau. . . Ar girdi mane, kažkur pasislėpęs, ar nujauti mano mintis? Argi tau kitados išmoktas Lietuvos himnas nieko nebereiškia? Ar tau tėvas, motinos darbščių rankų atminimas nieko nebereiškia?

Cigaretė susmilko. Pastebėjau — pelenai krinta ant stalo, rašau laišką sūnui tik mintyse, popierius vis dar tuščias.

Pasiimu antrą cigaretę (nėra Onos, kuri mane sulaikytų), sukioju tarp pirštų slidų (sidabrinės spalvos) pieštuką, pakreipiu popieriaus lapą taip, pakreipiu kitaip. Dar vis nerandu žodžių laiško pradžiai.

Ore jau trankosi perkūnija, langas vis tamsėja, už stalo aš dūlau iki vidurdienio — taip rodo laikrodis. Mano pečius nupurto drebulys, bet aš nesikeliu. Drebulys gal nervinis, nes juk šilta, visą rytą buvo šutra.

Sūnau! Kodėl tu bėgai ir slėpeisi nuo mūsų? Sakydavai, skųsdavais, dar mažas berniukas, kad neinu su tavimi sportuoti, kad nevažiuoju žvejot, neinu pažiūrėt tavo skautiškų žaidimų. . . Taigi dirbau, sūnau. Visą laiką dirbau, sunkiai, daug valandų, krisdavau poilsin, vėl dirbau, kad išsilaikytume. . . Ar jūs žinot, vaikai, iš kur duona ateina? Mums jokia valdžia kortelių, nei pietų neduodavo (šiame krašte); ir mes jokių valdžių neprašėm! Mums atrodė negarbinga patiems duonos neužsidirbti. Mes — ūkininkų vaikai ir žemdirbiškai išdidūs. Mes kitus maitinam, bet iš kitų neprašom; tokia mūsų, lietuvių, prigimtis. Kad ir aš pats, atsimenu: dirbau mokydamasis, dirbau atostogų metu — ūkyje. Dirbau jums augant, kartais net sirgdamas, dirbau užaugus. . . Ar aš tau niekad neturėjau laiko. Turėjau. Jei prieidavai, užklausdavai, pasikalbėdavom. Tik tuštiems žodžiams, iš tuščio į kiaurą diskusijoms nelabai būdavo laiko nei noro.

(Kas pasidarė su jumis? Jei norit būti suprasti, kodėl nepasistengiate ir mūsų suprasti?).

Vistiek. Kaip ten bebūtų. Mano jau nuspręsta ir padaryta. Testamentą pakeičiau. Abiem — sūnui ir dukterjai. Sūnus mano širdžiai beveik artimesnis, nors jis ir toli, slepiasi (atvyko po motinos mirties kartą, vėl išsidanginęs adresą atsiuntė. Big deal! . . .).

Užrašiau viską abiem. Ne kažin kiek čia su motina prigyvenom, bet — vistiek. Namas, mašina, kiek pinigų, dar sklypelį turim pirkę. Ir varganas dypukas čia per ilga susikrauni. . . Taupiai gyvendamas negali išvengt turto — tokia jau šalis.

Ėmė pagunda — nepalikt. Bet — vistiek. Kaip jau čia atiduosi svetimam? Be testamento — Amerikos valdžia susiglemš; testamentu — fondams, spaudai, Lietuvoj giminėms. . . Viskas taip neaišku, kaip ten būtų įvykdoma. . . Lietuvai. . . Taip, Lietuvai! Bet mes norim jus, vaikai, Lietuvai palikti, o ne turtą! Taigi. Sūnau, nesi čia, tai aš mintimis su tavim kalbuosi.

Atrodo, jau prapliupo lyti. Tartum pats dangus pravirko. Tamsu, beveik neįžiūrima. Barbena į lanką, tvyksteli kartais žaibas, perkūnija jau tolyn nududena . . .

Ką gi aš jam parašysiu? Kai keleri metai nebepasikalbam? Ar pasiliko dar tarp mūsų kas bendro? Kur nors, giliai, širdyse? Ar yra dar kokia bendra mintis, kad ir tik angliškai jis, tik tarp svetimųjų. . . Moka jis kalbėti savo motinos kalba, išmokytas, bet čia būdamas paskutinįkart kalbino jau ir mane pradžioj nelietuviškai; o su seseria — tik taip, svetimai. Atrodo, lyg jiems niekas, be kasdienybės, be paėst ir išmiegot, nebesvarbu. Taip mums atrodo. Aldonai — pinigas, Tadui terūpi laisvė, kažkokia neaprėžta laisvė (argi jie nelaisvi čia?) Ar tai mūsų vaikai? Galvoju ir abejoju, galvoju ir liūstu.

Bet gyvenimas eina, ir tu niekо čia neištaisysi. Nueisiu netrukus paskui Onutę, o jie liks ir savas problemas spręs. Vaikai. Mūsų vaikai, pagimdyti svetimame krašte Šiaurės Amerikoje ir svetimam kraštui. Ar jie kalti? Gal kada nors jie mūsų mintis ir viltis supras, o gal pilnai niekad nesupras. Bet ką žinai? Ona mirė Tadu nusivylusi. Aš dar vis kažko tikiuosi. . . Apsitvarkau, savo darbus atlieku, sėdžiu prie televizijos ir vis kažko lyg laukiu. Gal Tadas grįš, gal duktė atviriau, maloniau į mane prakalbės, gal kokia žinia iš Lietuvos. . . Kažko tikiuosi, lyg ko geresnio.

Naktimis, kai neužmiegu, kalbuosi ir kalbuosi su Tadu. Kalbinu jį vaikiškai, kalbinu vyriškai. Primenu jo vaikystę, kai sūpavau mažą, kai kelnytes numoviau prasikaltus, kai nuo mamos dažno lupimo kartais apgindavau. . . (tada abu ji apšaukdavo!). Kalbu jam apie savo reikalus, apie jo reikalus ir ateitį. . . Kartais įsivaizduoju vaikaičius, jo sūnelius ir dukrytes, sūpuoju ant kelių. . . Matau Tadą rimtą, girdžiu jo lietuvių kalbą (su akcentu — tai kas?). Kartais su juo (mintyse) išgeriu alaus. . . Ko tik aš neprisvajoju, ko neprikalbu. . . Ir juokauju, ir labai rimtai. Draugui pasipasakojau, girdi, ilgesys. Ilgiuosi savo vaikų, sūnaus, kurio fiziškai čia nėra, kuris ir dvasiškai man lyg pradingęs, bet kurį juntu arti. Galbūt dingęs visiškai, bet tuo vis dar negaliu patikėti.

Galų gale mano pieštukas pajudėjo, mintis gulė ant popieriaus. Palengvėjusia širdim atsikvėpiau, atsilošiau savo aplūžusioje kėdėje. Planavau ilgą laišką, o parašiau tik trejetą sakinių. Kad pakeičiau testamentą, kad siunčiu jam nuorašą ir. . . kad būk sveikas! Neprašau, kad grįžtų, neklausiu kaip gyvena, ne, nieko. Tegu savim rūpinasi, kaip išmano. Aš tik žinau, kad mano širdy sūnus tebėra; jis, manau, tai žino. O jei nežino, tai sužinos, kai gaus šį laišką. Kad ir nedaug čia parašyta, pajus mano rūpestį, atsilieps širdis į širdį (negi žmogus iš akmens?). Aš taip tikiu.

Atsistoju ir dairausi po nedidelį kambarėlį (tartum nauja ta erdvė). Prieinu prie lango, kuris mano vienatvėje dažnai būna savotiška pramoga. Pražiūriu kartais ilgai, kokį žmogų pastebiu, pralekiančias mašinas žvilgsniu nulydžiu. Kažko lyg laukiu. . . Ne, dabar žmonių nėra, audra juos nubaidė. Žaibų švystelėjimų nebepasitaiko, vėjas dar lanksto medžių šakas, gatvė šlapia, nuprausti žvilga medžių vainikai. Ištiesiu rankas, pasirąžau, burnoj kartu nuo rūkymo, lyg norisi kavos (nealkanas!), bet noriu pirmiau nunešti į pašto dėžutę savo laišką, kad šiandien dar išskristų sūnaus link. Išsiųsiu, tada atlikta. Tikrai daug lengviau širdy, nuslinko, tartum tie audros debesys nuo dangaus.

(Bus daugiau)

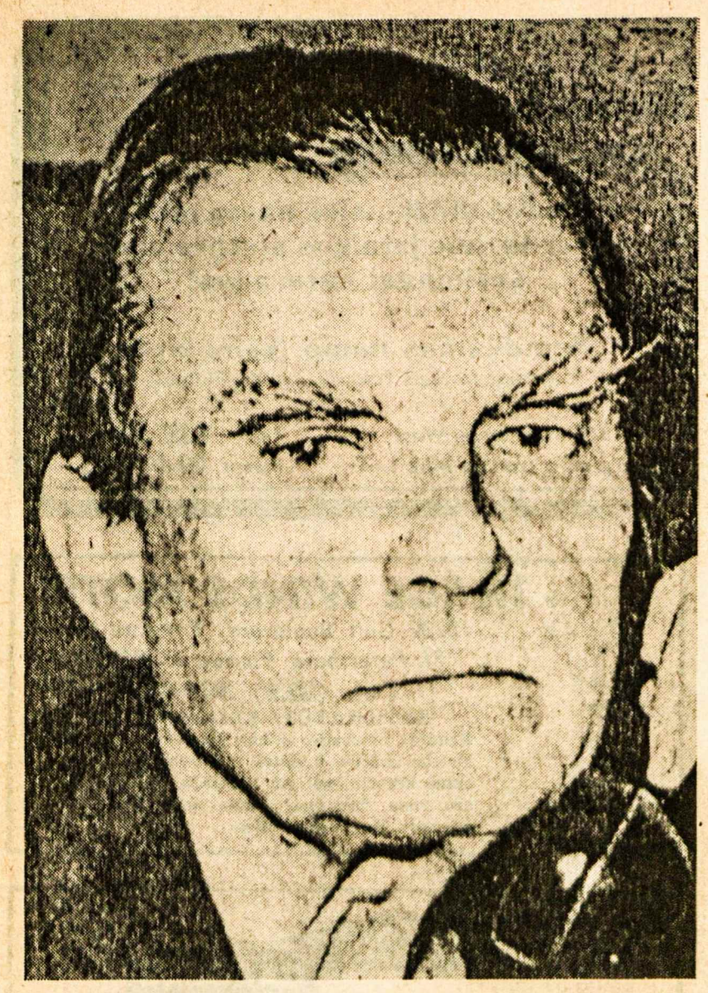

ČESLOVAS MILAŠIUS, gavęs 1980 metų Nobelio literatūros premiją ir gyvenantis Kalifornijoje, kur dėsto slavų literatūrą Berkeley universitete

Ispanų novelės lietuviškai

PR. NAUJOKAITIS

Literatūros kūrinių vertimai iš svetimų kalbų visada praturtina tautinę literatūrą. Lietuviai neblogai pažįsta vokiečių literatūrą, taip pat turi nemažai vertimų iš prancūzų, anglų, rusų literatūrų, bet mažiau pažįsta ispanų literatūrą. Žinome M. Cervantes (čia turime puikiai P. Andriušio išverstą "Don Kichotą"), taip pat girdėjome apie V. B. Ibanez, M. Unamuno, Azoriną, P. Calderoną, o ispanai turi daug žymių rašytojų, pasireiškusių visuose literatūros žanruose.

Darbštusis mūsų vertėjas **Povilas Gaučys** yra išvertęs į lietuvių kalbą nemažai ispanų literatūros kūrinių. Daugumas jų (ypač neilgų) buvo spausdinama periodinėje spaudoje. Keli romanai buvo išleisti ir atskiromis knygomis. Ir štai dabar turime storą ispanų novelių knygą. Joje sutelkti net 23 autoriai. Vertėjas parašė ir platoką įvadą apie ispanų novelę. Prie atskirų kūrinių pridėjo autorių trumpas biografijas ir kūrybos apibūdinimus. Tokiu būdu knyga veda skaitytoją į ispanų literatūros miškus, kuriuose yra kuo pasigrožėti, o literatams pasimokyti.

Iš 23 autorių išsiskiria **Miguel de Cervantes** su savo reljefingu humoristiniu pasakojimu "Rinkonetas ir Kortadilijus", vaizduojančiu smulkių kišenvagių ir niekadarių gaują. Sąmojinga intriga ne ką nuo Cervanteso atsilieka ir **Tirso de Molina** pasakojimu "Trys išjuokti vyrai", vaizduojančiu, kaip trys šmaikščios, savo vyrais nepatenkintos moterys iškrečia savo vyrams neperdaug švelnius pokštus. Tragiško atspalvio **Pedro Antonio Alarcono** pasakojimas "Sesuo Izabelė" veda skaitytoją į nusigyvenusios aristokratijos palikuonių psichologines gelmes. Antroji to paties autoriaus novelė "Pranašystė" su grakščiu humoru atskleidžia gudraus čigono nuotykius, susitikus su žiaurių plėšikų gauja. Įdomu, kaip rašytojas **Jose Nogales** pasakojime "Dėdės Jono trys dalykai" iškelia gyvais žmonių paveikslais darbo prasmę ir palaimą.

Toliau reikia sustoti ties **Leopoldo Alaso** (Clarin) pasakojimu "Sudiev, Avele", rodančiu neturtingų kaimiečių pastangas išsilaikyti kad ir skurdžioje savo padėtyje bei tų pastangų tragiką. . . Liūdnai nuteikia **Azorino** pasakojimas "Sėdint ant pakopų" apie pasenusio toreodoro paskutinį mėginimą dar kartą sutviskėti arenos garbe. Tragiškas ir giliai psichologiškas yra poetės **Concha Espinos** pasakojimas "Pamestinukas". Linksmų ir tragiškų, bet giliu žmoniškumu dvelkiančių bruožų turi **Ramon Perez de Ayalaos** pasakojimas "Sekmadienio šviesa", kontrastu rodąs sugyvulėjusių konkurentų žiaurumą ir jų aukos didvyriškumą, įveikiant nepakeliamą pažeminimą ir kančią. Lengvais psichologiniais brūkšniais atvaizduoti dviejų žmonių — vyro ir moters tariamos meilės santykiai.

Tie visi čia atskirai paminėti pasakojimai sudaro knygos kūrinių viršūnę. Bet yra įdomūs ir kiti pasakojimai, kaikurie jų trumpi, vieni rimti, kiti juokingi, kiek anekdotiški. Bet jų visuma puikiai parodo, kokias meno augštumas ir kokio įvairumo yra pasiekusi ispanų novelė.

Čia dera paminėti vardus ir kitų šios knygos autorių. Gintavo Adolfo Becquer, Juan Valera, Jose Echegaray, Eugenijo Selles, Emilia Pedro Bazan, Armando Palqcio Valdes, Joaquin Dicenta, Vincente Blanco Ibanez, Vincente Diez de Tejada, Pio Baroja, Miguel de Unamuno, Ramon del Valle-Inclan, Gabriel Miro, Ramon Gomez de la Serna.

Novelės išverstos gražia kalba. Tuo atžvilgiu nereikia pamiršti padėkos ir kalbos peržiūrėtojui Pranui Razminui. Tik neatleistina spaustuvei už nepateisinamą daugybę korektūros klaidų. Jei spaustuvė neturi atsakingo korektoriaus, tai leidėjas turėtų pasirūpinti savo leidžiamų knygų korektūromis. Dažniausiai patys knygų autoriai yra priversti skaityti korektūrinius lapus, tikrinti spaudos klaidas net po kelis kartus. Bet ar neperdidelė našta kraujama ant autorių pečių?

ISPANŲ NOVELĖ. Ispanų rašytojų novelių antologija. Sudarė Povilas Gaučys. Kalbą žiūrėjo Pranas Razminas. Viršelį nupiešė Marytė Barzdžiūtė. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Čikaga 1980 m., 486 psl. Kaina — $10.

Atsiųsta paminėti

Algirdas Landsbergis, TRYS DRAMOS: Barzda; Paskutinis piknikas; Sudiev, mano karaliau. Aplankas — Zitos Sodeikienės. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Čikaga 1980 m., 168 psl. Kaina — $8.

Anatolijus Kairys, VYSKUPO SODAS (3 v. 9 paveikslų istorinė kronika) ir **KRYŽKELĖ** (3 v. pjesė). Aplankas — dail. Petro Aleksos. Išleido Lietuvių Literatūros Bičiuliai. Čikaga 1980 m., 144 psl. Kaina — $6.

TĖVYNĖS SARGAS, 1980 m. 3 (47) nr. Redaguoja Petras Maldeikis, administruoja Antanas Balčytis (6819 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, USA).

KRIVŪLĖ, 1980 m. 2-3 (30-31) nr. Redaguoja kun. B. Liubinas ir V. Natkevičius, leidžia Vakarų Europos Lietuvių Sielovada V. Vokietijoje (dukart į metus).

PASAULIO LIETUVIS, 1980 m. 10 (132) nr. Leidėjas — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Redakcija — Romas Kasparas, Linas Rimkus, Emilija Sakadolskienė, Romas Sakadolskis (vyr. red.). Administratorė — Daina Kojelytė (5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA).

Tomas Remeikis, OPPOSITION TO SOVIET RULE IN LITHUANIA 1945-1930. Institute of Lithuanian Studies Press (2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA). Chicago, Ill. 1980. Kaina — $15 JAV.

Milašiaus Nobelio premijos užkulisiai

Lenkų išeivijos žurnalas "Kultura" 1980 m. 11 nr. išspausdino platoką informaciją apie 1980 metų Nobelio premijos paskyrimą Česlovui Milašiui ir kaikuriuos užkulisius. Informacijos autorius — Norbert Žaba. Čia pateikiama jos santrauka su parengėjo pastabomis. RED.

Švedų opinija vėl tapo užklupta Nobelio literatūros premijos laureato parinkimu. Česlovas Milašius plačioms švedų skaitytojų masėms yra nežinomas rašytojas. Laikraštininkų reakcija į lenko parinkimą laureatu parodo jų menką orientaciją: Milašius juk buvo jau septynerius metus vienas iš premijai gauti kandidatų.

Pirmieji ženklai

Faktą, kad Milašiaus kandidatūra buvo gyvai svarstoma, išdavė švedų rytmetinio, plačiai skaitomo Stockholmo dienraščio "Dagens Nyheter" literatūros kritikas Bengt Holmquist. Jis 1980 m. rugsėjo mėn. paskelbė korespondenciją iš Varšuvos, kurioje sakoma, esą švedų akademija kreipėsi į lenkų Pen klubą su klausimu, kaip Lenkijoje būtų priimtas eventualus Milašiaus parinkimas kandidatu ir ar tai nepakenktų santykiams su Lenkija. Informacijos autorius taip pat pranešė, kad keliolika pirmaujančių lenkų rašytojų laiške akademijai pasisakė už Milašiaus parinkimą, pareikšdami, kad Milašius yra žymiausias šiuo metu gyvenantis poetas ir kad lenkų literatūra yra nedaloma, t. y. neskirstoma į krašto ir emigracinę literatūras.

Akademijos sekretorius Lars Gyllensten į šį straipsnį aštriai reagavo, tvirtindamas, kad švedų akademija neturi papročio į ką nors kreiptis su panašaus pobūdžio klausimais, tačiau, kaip paprastai, išsiuntinėjo apie 800 laiškų asmenims ir institucijoms, turinčioms teisę siūlyti kandidatus, primindamas, kad jau artėja laikas tai padaryti. Šiandien galima atskleisti, kad lenkų literatų laiškas buvo parašytas: jį pasirašė 13 svarbiausių lenkų rašytojų, bet jie tai padarė savo, o ne Pen klubo vardu.

Dar didesnę paslapties dalį 1980 m. spalio 9 d. rytą atskleidė kitas dienraštis "Svenska Dagbladet". Pasirodo, 1980 m. akademija išsiuntinėjo turintiems teisę siūlyti kandidatus 600 laiškų ir gavo apie 400 atsakymų. Kadangi daugelis institucijų ir pavienių asmenų siūlė tuos pačius kandidatus, tai jų sąrašas sumažėjo iki maždaug 150. Vasario pradžioje švedų akademijos Nobelio premijos komitetas pradėjo sijoti kandidatus. Paprastai po tokio sijojimo lieka nedaugiau kaip septyni kandidatai.

Parinkimo procedūra

Rugsėjo pradžioje komitetas jau galėjo pateikti akademijai savo darbo rezultatus. Tada prasidėjo lemiamos pirmajai vietai nuspręsti diskusijos. Nuolatinis akademijos sekretorius Lars Gyllensten pareiškė, kad akademija, lygiai kaip ir kitos Nobelio premiją skiriančios institucijos, savo pasirinkime negali vadovautis politinėmis ir ideologinėmis dingstimis bei provincializmu.

Nobelio komiteto balsavimas būna raštiškas ir slaptas. Kandidatui išrinkti reikia, kad iš 18 komiteto narių bent 12 dalyvautų balsavime ir kad nemažiau kaip pusė balsų būtų atiduota už kandidatą.

Spalio 9 d. lygiai 1 v. p. p. atsivėrė švedų akademijos posėdžių kambario durys. Į salę įėjo Lars Gyllensten ir pareiškė susirinkusiems laikraštininkams, kad 1980 m. literatūros Nobelio premijos laureatas yra lenkų rašytojas Česlovas Milašius, "kuris su bekompromisiniu įžvalgumu atskleidžia grėsmę žmogui pilname smurtingų konfliktų pasaulyje" (tai oficialaus parinkimo motyvavimas).

Nustebimas buvo visuotinis. Tai parodo, kaip nedaug žurnalistai žino apie pasaulinę literatūrą, kaip jie neseka literatūrinių leidinių ne tik užsienyje, bet ir Švedijoje, ir kaip mažai dėmesio skiria akademijos darbams, kurie turi pasaulinę reikšmę.

Šitaip 1980 m. lapkričio mėn. lenkų žurnalo "Kultura" numeryje Stockholmo korespondentas Norbert Žaba aprašo Nobelio komiteto darbų eigą, kurios pasekmė yra 212.000 amerikietiškų dolerių premija ir pasaulinis išgarsėjimas.

Spaudos balsai

Antroje savo straipsnio dalyje Žaba aprašo švedų spaudos reakciją ryšium su premijos paskyrimu Milašiui. Kilo klausimas kas jis toks, ką parašė ir kodėl buvo parinktas laureatu. Kairieji švedų žurnalistai greit pakartojo negatyvų balsą iš Lenkijos: Nobelio premija Milašiui yra Vakarų pasaulio politinio sprendimo išraiška, susijusi su paskutiniais įvykiais Lenkijoje. Televizijoje buvo parodytas dirbantis knygyne jaunas švedas, kuris pasisakė apie Milašių nieko negirdėjęs. Į tokius priekaištus Gyllensten atsakė, kad Švedijoje Milašius tikrai nėra žinomas, tačiau Europoje ir Amerikoje jis jau yra kelių tarptautinių premijų laureatas.

Goren Borge "Svenska Dagbladet" dienraštyje pastebėjo, kad švedų nustebimas dėl premijos paskyrimo Milašiui liudija jų provincializmą. Daugelyje pasaulio kraštų Milašius užima didelio mūsų laikų poeto poziciją.

Teigiamai apie Milašių pasisakė ir kiti švedų laikraščiai. Plačiai skaitomas "Sydvenska Dagbladet" (M a l m o) savo straipsnį pavadino "Milašius ištremtas iš Lenkijos, bet prezidentas Jablonski jį sveikina". Stockholmo "Aftonbladet" pastebėjo, kad paradoksiškai žymiausias lenkų poetas gyvena už Lenkijos ribų. Kitas dienraštis "Expressen" rašė, kad tikrai buvo atrastas perlas.

Mano pastabos

Nobelio premijos paskyrimas Česlovui Milašiui ne vien tik švedus užklupo. Maža apie jį žinojo ir emigracijos lenkai. Toronto lenkų savaitraštis "Glos Polski" apie šį įvykį pranešė savo skaitytojams tik spalio 23 d. numeryje — dvi savaites po premijos paskyrimo. Straipsnio autorius J. Lis nedaug pateikė faktų apie Milašių ir jo kūrybą, tačiau pakritikavo oficialią Lenkijos spaudos agentūrą PAP, kad ji net keturias valandas uždelsė savo pranešimą apie įvykį. Taigi, juokiasi puodas. . .

Lenkų spauda nepranešė, kad Milašius spalio 25 d. tarptautiniame rašytojų festivalyje Toronte skaitys savo kūrybą. "T. Žiburių" informacija visais atžvilgiais buvo tikslesnė ir greitesnė.

Neatrodo, kad Milašiaus kūryba užklys kada nors į "šiaudines pastoges", ko Adomas Mickevičius taip labai savo knygoms troško. Milašiaus poezija verčia susimąstyti, o straipsniai — griebtis enciklopedijos. Paties Milašiaus nuomone, jeigu vienas iš dešimties studentų jį supranta — tai gerai. "Žmonėms" jis yra parašęs tik "Issos slėnį" ir atlikęs kaikurių Šv. Rašto dalių vertimus. Kai "Issos slėnis" išeis anglų kalba, nevienam lietuviui tą apysaką skaitant tėvynės prisiminimai maloniai pakutens širdį.

Milašiaus tautybė

Čia daug painiavos sukelia pats laureatas, kuris savo pasikalbėjimuose su spauda pabrėžia rašąs lenkiškai, bet esąs gimęs Lietuvoje, kurią labai myli. Daug anglosaksų žurnalistų po tokio pareiškimo padaro išvadą, kad Milašius yra lietuvis. Panašiai jis pasisakė ir 1980 m. spalio 25 d. Toronte. Tai suklaidino net ir vieną Vilniaus lenkę. Po visos programos ji priėjo prie laureato ir paklausė, ar tikrai jis yra lietuvis. Šis atsakė: "Yra legenda, kad aš esu lietuvis, tačiau lietuvis nesu, esu lenkas." Tai išgirdusi lenkė nušvito ir lengviau atsiduso.

J. B.

Meno žmonių sueigoje

ALGIRDAS GUSTAITIS

Los Angeles mieste veikiantis Dailiųjų Menų Klubas 1980 m. gruodžio 28 d. susirinkime paminėjo Lietuvoje gimusį rašytoją Česlovą Milašių, kuris pasirašinėja Czeslaw Milosz.

Ką gi, kiekvienas gali rašytis kaip nori. Ir pasirinkti tautybę. Keistoka, kai lietuviškos kilmės giminė, gyvenanti beveik Lietuvos viduryje apie keturis šimtus metų, save laiko lenkiška.

Kaip žinome, 1980 m. literatūrinė Nobelio premija paskirta Česlovui Milašiui, gimusiam Lietuvoje. Tuojau po įdomios žinios visame pasaulyje nuskambėjo, kad laureatas yra lietuvis. Korespondentams pradėjus klausinėti, jisai pasisakė gimęs Lietuvoje, bet save laiko lenku.

Lietuvių tautai nesiseka. Vytautas Didysis laikomas žymiausiu to laikotarpio asmeniu Europoje (svetimųjų nuomonė), bet Prancūzijos Napoleonas daugiau žinomas. Už per Atlantą išskirtiną skridimą Darius ir Girėnas turėjo gauti augščiausią lakūnams medalį. . . Kaip jokia kita pasaulyje tauta, lietuviai atkakliausiai k o v o j o prieš rusišką komunizmą apie 10 metų kruvinais ginklais. Kas apie tai žino? Bet pasaulis linksniuoja porą savaičių trukusią vengrų kovą. Pasaulis žino apie Lietuvoje gimusius didelius žmones, bet įsijungusius į kitas tautas — lenkų, žydų ir kitas.

Anais metais lenkų žurnalo "Kultura" redaktorius J. Giedroyc iš Paryžiaus pasiūlė bendrauti su Č. Milašiumi kaip su plataus galvojimo ir lietuviams palankiu asmeniu, turinčiu daug įtakos lenkuose. Progą praleidau neišnaudojęs ir dabar tegaliu klausyti kitų prisiminimų ar nuomonių jau apie tikrai pagarsėjusį.

Pirmininkaujančios dr. M. Gimbutienės pakviestas, Pranas Višvydas skaitė, pradžioje minėto klubo susirinkime vertė ir kalbėjo apie Č. Milašių atsargiai, bet įdomiai.

Bronys Raila turėjo progos Kalifornijoje ne tiktai pasivaikščioti su Milašiumi, bet ir iki gaidgystės pasikalbėti su juo, pasiklausyti jo gražia lietuviška tarsena deklamuojamų Donelaičio eilučių iš "Metų". Lauktina Railos raštiškų prisiminimų.

Bernardas Brazdžionis padarė keletą pastabų apie verstinę Č. Milašiaus poeziją ir kaikuriuos lietuviškai rašančius mūsų poetus.

Alė Rūta priminė, kad išeivijoje veikianti Lietuvių Rašyto-

(Nukelta į 9-tą psl.)

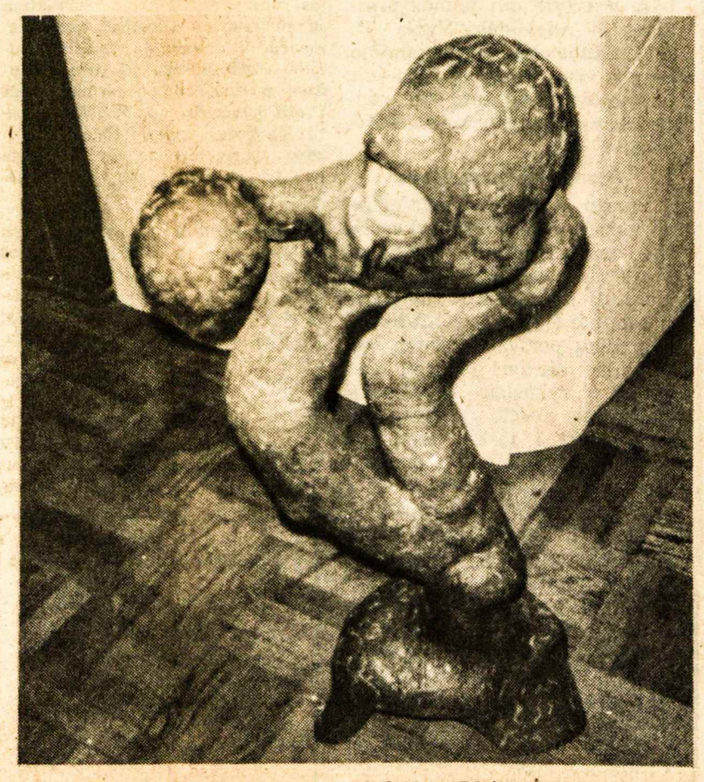

PRANO BALTUONIO medžio šaknų skulptūra "Būsimasis krepšinio žaidėjas" vienoje parodoje
Nuotr. E. Daniliūno

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KLEVELANDO LIETUVIŲ KLUBAS, 1980 m. šventęs savo veiklos šešiasdešimtmetį, nuo 1976 m. skiria kultūrinę ir visuomeninę $1.000 premiją veikliesiems Klevelando bei Ohio valstijos lietuviams. 1980 m. premijos komisiją sudarė A. Balašaitienė, dr. E. Lenkauskas ir K. P. Šukys. Premijos laureatu jie pasirinko muzikos ir sporto entuziastą Rytą Babicką, 1980 m. spalio 15 d. atšventusį amžiaus penkiasdešimtmetį. R. Babickas nuo 1955 m. yra M. K. Čiurlionio ansamblio koncertmeisteris, 1959 m. įsteigęs plačiai pagarsėjusį Klevelando vyrų oktetą, kuris jau yra turėjęs 201 koncertą, gastrolių progomis nukeliavęs 1.250.000 mylių. Prieš penkerius metus R. Babickas perėmė ir Šv. Jurgio parapijos choro vadovybę. Nors muzika buvo pirmoji jo svajonė, gyvenimas išeivijoje privertė pasirinkti studijas Illinois universitete, įsigyti elektros inžinieriaus specialybę. Skambinti fortepijonu mokėsi pas A. Kuprevičių ir Vl. Jakubėną, groti smuiku — pas A. Šimkų. Kartu jis studijavo muzikos teoriją bei kompoziciją. Šiandien jis ne tik valdo tuos instrumentus, bet ir aranžuoja dainas vyrų oktetui. Pokarinėje Vokietijoje meistriškai apvaldęs tinklinio žaidimą, tapo Klevelando "Žaibo" klubo tinklinio skyriaus vadovu, treniravo vyrų ir moterų komandas. Ypatingai iškilo jo paruoštos tinklininkės, amerikiečių lygoje išsikovojusios čempijonių vardą. Ši Klevelando Lietuvių Klubo metinė premija jau yra antroji, tekusi muzikui. Pirmąją 1978 m. laimėjo kanklių muzikos mokytoja bei orkestro vadovė Ona Mikulskienė. Premija laureatui R. Babickui įteikta sausio 10 d. specialiame pobūvyje Klevelando Lietuvių Namų salėje.

DAIL. PRANO LAPĖS tapybos darbų paroda 1980 m. lapkričio 22-30 d.d. įvyko netoli Niujorko esančioje vietovėje New Canaan, Conn. Parodą surengė New Canaan Meno Draugija "Waveny Carriage Barn" galerijoje, kurios pastatas kadaise buvo daržinė. Dabar jis yra atremontuotas, turi puikų apšvietimą, ištisus metus naudojamas tos draugijos rengiamoms parodoms. Dail. P. Lapė parodai buvo sutelkęs apie 30 tapybos kūrinių, daugiausia atspindinčių pajūrio motyvus — akmenis, uolas, medžius ir bangas. P. Lapė, gyvenantis Chamberlaine, Maine valstijoje į šiaurę nuo Kennebunkporte, anksčiau dirbo mokytoju prie Bostono, o dabar yra atsidėjęs tik kūrybai. Lietuviams skirta jo kūrinių paroda pernai pavasarį buvo surengta Brooklyno Kultūros Židinyje.

VAIZGANTO KULTŪROS KLUBO POPIETĖN Brooklyne įsijungė iš Clark Summit, Pa., atvykęs rašytojas Liudas Dovydėnas su savo naujausia knyga "Vasaros vidudienis". Popietėje dalyvavo keliasdešimt Niujorko bei apylinkės lietuvių. Pokalbiui su L. Dovydėnu vadovavo Paulius Jurkus. Jame svečias kalbėjo apie svarbesniuosius savo gyvenimo bei kūrybos bruožus, rašymo būdą bei stilių, nevengdamas sąmojo. Su naująja knyga popietės dalyvius supažindino Alina Staknienė. Vieną ištrauką skaitė pats L. Dovydėnas, o kitą — aktorius Juozas Boley-Bulevičius, pasirinkęs feljetoninį pasakojimą apie velniuką, kuris gundo jauną vaikiną nujoti pas merginą.

BOSTONO KONSERVATORIJOS KONCERTE 1980 m. gruodžio 9 d. buvo atliktas trijų dalių Jeronimo Kačinsko kūrinys fleitai, klarnetui ir altui. Tą kūrinį sudaro "Skudučiai", "Rauda" ir "Sutartinė". J. Kačinskas yra Berklee muzikos kolegijos profesorius.

"NIDOS" LEIDYKLA LONDONE išleido dr. Aleksandro Štromo studiją "Politinė sąmonė Lietuvoje". Ji jau buvo paskelbta savaitraštyje "Europos Lietuvis" platesne antrašte — "Politinė sąmonė Lietuvoje ir joje atsispindinčios krašto ateities vizijos su Tomo Venclovos komentarais". Išleistoji knyga turi 104 psl., kainuoja 1,50 sv. Leidyklos adresas: 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Britain.

SOVIET JEWISH AFFAIRS, t. 10, nr. 2, 1980 m., išspausdino Dov Levino straipsnį "The Jews in the Soviet Lithuanian Establishment, 1940-41". Jame autorius gvildena žydų dalyvavimą sovietinėje Lietuvos valdžioje, komunistų partijoje, komsomole, profsąjungose ir MOPRe (tarptautinė organizacija revoliucininkams remti). Pasak jo, daug žydų buvo skiriama valdinėms pareigoms dėlto, kad dauguma lietuvių partiečių jiems netiko dėl menko išsilavinimo. Autorius, remdamasis daugiausia sovietiniais šaltiniais, nurodo kompartijos narių — žydų ir lietuvių skaičių, augštesnių pareigūnų pavardes, iškelia žydų įtaką visoje Lietuvos komunistų veikloje. Esą jie labai plačiai talkino sovietinei sistemai, įskaitant ir žmonių siuntimą Sibiran. Straipsnio autorius baigia šia išvada: "Tuo būdu tautinė lietuvių gėla dėl trumpalaikės nepriklausomybės telkėsi iki tam tikro laipsnio žydų adresu. Ši neapykanta ir gėla prasiveržė, kai naciai užėmė sovietinę Lietuvą paskutinėmis 1941 birželio dienomis. Tai buvo reikšmingas veiksnys žydų-lietuvių santykiuose tame nelemtame Lietuvos žydų laikotarpyje."

LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGĄ papildė keturi nauji nariai: 1940 m. gimusi Birutė Baltrušaitytė-Masionienė — poetė, prozininkė, literatūros kritikė ir vertėja; 1945 m. gimęs poetas Vytautas Brencius (Vilius Gikas); 1948 m. gimęs poetas Jonas Kalinauskas ir Kostas Kaukas, 1928 gimęs satyrikas. B. Masionienė, baigusi rusų kalbos ir literatūros studijas Vilniaus universitete, jame dirba docente. Monografiją "Levas Tolstojus ir Lietuva" išleisdino 1978 m., poezijos rinkinį "Žolynų prieglaudoj" — 1980 m. Spaudoje yra paskelbta daug jos straipsnių, recenzijų, poezijos bei prozos vertimų. V. Brencius neakivaizdiniu būdu studijuoja M. Gorkio literatūros institute Maskvoje, dirba fotokorespondentu Klaipėdos savaitraštyje "Lietuvos Žvejys"; yra išleisdinęs du poezijos rinkinius: "Sugrįžimų tiesa" 1976 m. ir "Gėlių lietus" 1980 m. Jonas Kalinauskas, baigęs lietuvių kalbos ir literatūros studijas Vilniaus universitete, 1980 m. tapo sąjunginio N. Ostrovskio konkurso laureatu, su poezijos knyga "Pajevonio fragmentai" debiutavo 1977 m., antrą knygą "Kalbėk, paukšti" išleido 1980 m.; dirba "Literatūros ir Meno" savaitraštyje literatūros skyriaus vedėju. K. Kaukas yra Klaipėdoje leidžiamo "Statybininkų Žodžio" redaktorius, žurnalisto specialybę įsigijęs Vilniaus universitete. Jo kūrybinį kraitį sudaro 1975 m. laidos humoreskų bei satyrinių apsakymų rinkinys "Milžinų sąspyriai" ir 1980 m. laidos satyrinė apysaka "Didesni už save".

VILNIAUS FILHARMONIJA, oficialiai vadinama valstybine Lietuvos filharmonija, atšventė veiklos keturiasdešimtmetį. Ji kasmet surengia apie 5.000 koncertų, kurie susilaukia triju milijonų klausytojų. Plačiai yra pagarsėję filharmonijai priklausantys vienetai: simfoninis orkestras, kamerinis Lietuvos orkestras, Kauno choras, trys styginiai kvartetai — Lietuvos, Vilniaus ir M. K. Čiurlionio. Vokalinę bei instrumentinę muziką taipgi sėkmingai propaguoja keturi estradiniai ansambliai ir solistai.

LEOPOLDAS DIGRYS, žymusis vargonininkas, 1980 m. artėjant prie pabaigos, turėjo nemažai gastrolinių koncertų užsienyje. Lapkričio 14-18 d.d. jo koncertai buvo surengti Čekoslovakijos miestuose Pardubicėje, Prahoje ir Ustyje prie Labos. Lapkričio 26 — gruodžio 1 d.d. jo koncertai įvyko Italijoje — Genujos, Alesandrijos ir Padujos miestuose.

II-JOJE TARPTAUTINĖJE FOTOPARODOJE Švedijoje, M a r m o mieste, augščiausio apdovanojimo susilaukė vilnietis A. Budvytis. Jam už nuotrauką "Prisiminimas" įteiktas Tarptautinės Fotografijos Meno Federacijos aukso medalis. Marmos miesto medalį gavo šiaulietis A. Ostašemkovas. Parodoje taipgi dalyvavo A. Sutkus, M. Baranauskas bei kiti Lietuvos fotografai.

KAUNIETIS POETAS PETRAS PALILIONIS parašė poemą "Vėjuota saulė", kurioje pasakojama apie Adomo Mickevičiaus gyvenimą Kaune. Statybininkų kultūros rūmuose ją kauniečiams suvaidino literatūrinis teatras, vadovaujamas rež. Mamerto Karklelio. Šia proga buvo surengtas ir literatūros vakaras, kuriame dalyvavo poemos autorius P. Palilionis, poetas R. Keturakis ir aktorius K. Genys.

ATRANKA Į TARPTAUTINĮ BALETO ŠOKĖJŲ KONKURSĄ, įvyksianti š.m. birželio mėnesį Maskvoje, buvo sėkminga Lietuvos atstovams — Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos moksleivei Jolantai Valeikaitei, pedagogės A. Tumalevičiūtės mokinei, ir Vilniaus baleto teatro sol. Danieliui Kiršiui. Ši vilniečių pora gavo kvietimą ruoštis konkursui. Tai yra pirmas toks atvejis Lietuvos b a l e t o istorijoje. Jiems teks įveikti dar vieną atranką vasario mėnesį.

KAUNO DRAMOS TEATRAS savo veiklos šešiasdešimtmetį paminėjo premjeriniu V. Krėvės "Šarūno" spektakliu, kurį paruošė vyr. rež. Jonas Vaitkus, dail. J. Malinauskaitė ir kompoz. A. Martynaitis. Šarūno vaidmenį sukūrė neseniai šiame teatre debiutavęs filmų aktorius Juozas Budraitis. Spektaklyje dalyvavo beveik visa aktorių grupė — R. Staliliūnaitė, N. Lepeškaitė, A. Mackevičiūtė, A. Masiulis, A. Mackevičius, A. Tarasevičius, L. Želčius, A. Barčas, A. Žekas, P. Venslovas, A. Vrubliauskas, R. Vitkauskas. Kauno dramos teatras savo veiklą pradėjo 1920 m. gruodžio 19 d. J. Vaičkaus režisuotomis H. Suedermanno "Joninėmis". Ilgame laikotarpyje režisoriais dirbo: J. Vaičkus, K. Glinskis, A. Sutkus, B. Dauguvietis, M. Čechovas, A. Oleka-Žilinskas, A. Jakševičius, J. Monkevičius, V. Dineika, P. Kubertavičius, A. Radzevičius, J. Jurašas, H. Vancevičius, J. Vaitkus. Per 60 metų buvo paruošta apie 360 premjerų. Iš Kauno teatro išaugo ir kitų miestų dramos teatrai. Kauno teatre dramaturgo krikštą gavo rašytojai — Maironis, V. Krėvė, V. Putinas, B. Sruoga, P. Vaičiūnas, K. Binkis ir daugelis kitų. Populiariausiu veikalu laikytina Keturakio komedija "Amerika pirtyje", neseniai suvaidinta jau 400-tąjį kartą. Šį rekordą pasieks ir R. Blaumanio "Siuvėjų dienos Simačiuose".

V. Kst.

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414
AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	13¼ %
Antradieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	12½ %
Trečiadieniais	uždaryta	term. indėlius 3 metų	12 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	pensijų s-tą	12 %
Penktadieniais	10 - 8	taupomąją s-tą	10¼ %
Šeštadieniais	9 - 1	spec. taup. s-tą	13 %
Sekmadieniais	9.30 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	15 %
		mortgičius nuo	14 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

IŠVYKA AUSTRALIJON

Lietuvių sporto šventėje

Š. Amerikos lietuvių krepšininkai ir tinklininkai laimėjo beveik visas rungtynes

Po gražaus ir įspūdingo 31-osios sporto šventės atidarymo Adelaidėje sportinės varžybos buvo pradėtos krepšinio rungtynėmis tarp Š. Amerikos jaunių rinktinės ir 1980 m. Australijos lietuvių sporto šventės nugalėtojo Geelongo "Vyčio".

Svečių nesėkmė

Pirmieji abiejų komandų antpuoliai lieka nesėkmingi. Tačiau, būdami taiklesni mėtimuose, "V y č i o" krepšininkai laimi pirmą puslaikį 24:18.

Antrame puslaikyje svečiai švelnina pasekmę ir atrodė, kad žaidimas gali išsilyginti, bet žaidimo pabaigoje negailestingai spaudžiami svečiai daro nemažai klaidų ir pralaimi rungtynes 37:49.

Rungtynės nebuvo įdomios. Dėl perdidelio noro jas betkokia kaina laimėti nebuvo jokio įdomesnio momento ir neteikė pasigėrėjimo techniškai išvystytu žaidimu.

Žaidė Š. Amerikos rinktinėje — Zylė 1, Liškūnas, Kedys 6, Siliūnas, Dessette 14, Žiupsnys 4, Kalvaitis 6, Karpis 6; "Vyčio" komandoje — Gailius, Gvildys, Kardas 24, P. Šutas 9, Wiasak 6, R. Kardas, D. Šutas 4, Obeliūnas 4, Kymantas.

Kitose krepšinio rungtynėse svečiai laimėjo visus susitikimus: prieš Adelaidės "Vytį" 57:43, Pertho "Taurą" 61:14, Sydnėjaus "Kovą" 66:34, Hobarto "Perkūną" 86:62 ir Kanberos "Vilką" 45:22. Labai įtemptos buvo rungtynės su Melburno "Varpu". Melburniškiai per visas rungtynes vedė kelių taškų skirtumu ir tik žaidimo pabaigoje pralaimėjo 2 taškais — 40:42.

Svečių komandai buvo didelis nuostolis — netekimas pagrindinio gynėjo A. Miškinio, kuris žaisdamas pirmąsias rungtynes Sydnėjuje išsisuko koją. Teko nugabenti ligoninėn ir vėliau visose rungtynėse būti žiūrovu.

Kitos varžybos

Tinklininkai ir tinklininkės laimėjo visus žaidimus. Moterys laimėjo prieš Adelaidės "Vytį" 2:0 (15:5, 15:5), Melburno "Varpą" 2:0 (15:0, 15:3) ir prieš vietinės lygos komandą. Vyrai nors ir laimėjo visus susitikimus, tačiau turėjo gerokai pasitempti, kad įveiktų Hobarto "Perkūną" 2:1 (12:15; 15:6; 15:10). Kitų rungtynių pasekmės: laimėta prieš Sydnėjaus "Kovą" 2:0 (15:9, 15:9), Melburno "Varpą" 2:0 (15:12, 15:9) ir Adelaidės "Vytį" 2:0 (15:1, 15:8).

R. Tallat-Kelpšaitė iš JAV laimėjo lauko teniso varžybas. A. Supronas dalyvavo pirmos dienos golfo varžybose ir nevisai žalios spalvos aikštyną vasaros taisyklėmis įveikė 103 smūgiais. Geriausia dienos pasekmė — 90. Sekančios dienos geriausia pasekmė buvo — 82. Esamomis sąlygomis vargu ar ir mūsų golfininkai pasiektų geresnių pasekmių.

Iškilaus mūsų krepšininko ir nepailstančio sporto darbuotojo Leono Baltrūno pastangomis šioje sporto šventėje pirmą kartą buvo surengtos plaukimo varžybos. Jos buvo dar negausios, tačiau pirmasis bandymas praėjo labai sklandžiai ir galėtų būti pavyzdžiu mums. Varžybose išsiskyrė dvi jaunos plaukikės — Adelaidės "Vyčio" D. ir R. Užubalytės, kurios laimėjo beveik visas varžybas. Jos yra pakviestos atstovauti Australijai Britų Bendruomenės žaidynėse.

Draugiškos rungtynės

Sporto šventės pabaigoje buvo sužaistos draugiškos krepšinio rungtynės tarp svečių ir šventės dalyvių rinktinės. Svečiams šį kartą sekėsi neblogai, ir žaidimo eigoje jie pasiekė 13-kos taškų persvarą. Vėliau šeimininkai tiksliais tolimais metimais ir vykusiais A. Wiasako praėjimais svečių persvarą sumažino iki 1 taško. Sviedinys paskutinėse sekundėse dar buvo šeimininkų rankose, tačiau lemiamas antpuolis nepavyko ir galutinė rungtynių pasekmė liko 56:55 (30:24) svečių naudai.

Šiose rungtynėse svečių komandoje, atsigavęs nuo peršalimų ir apsipratęs su kengūrų šalimi, išimtinai gerai žaidė Jonas Karpis 22. Jam gerai talkino Zylė 9 ir Dessette 8. Rinktinei taškus iškovojo A. Vieraitis 17, I. Ignatavičius 8, A. Wiasak 8. Pastarasis buvo išrinktas geriausiu šios šventės krepšininku.

Australijos lietuvių rinktinę sudarė: E. Kardas, P. Šutas, O. Šutas, A. Wiasak (G. "Vytis"), A. Vieraitis, I. Ignatavičius, P. Urnevičius (A. "Vytis"), S. Ragauskas, E. Ragauskas (M. "Varpas"), B. Stanwix (H. "Perkūnas"), P. Andriejūnas (S. "Kovas"). Komandos vadovas — D. Šutas (G. "Vytis").

Temperatūra sporto šventės metu sukosi apie 35°C, o po skardiniu sporto salės stogu ji buvo dar augštesnė. Žiūrovų tačiau nestigo — buvo nemažiau, kaip ir mūsų sporto renginiuose, nors čia kolonijos žymiai mažesnės.

Iki pasimatymo

Uždarymo iškilmėse visiems krepšininkams ir tinklininkams šios išvykos prisiminimui buvo įteikti specialiai nukalti medaliai, o tinklininkėms ir jų palydovėms po koala meškiuką. ALFASS pirm. Jurgis Janavičius, baigdamas iškilmes, padėkojo svečiams už atsilankymą ir sakė ne sudiev, bet iki pasimatymo, t. y. iki 1983 m. PLS žaidynių Čikagoje.

Sporto šventei pasibaigus, po trumpos viešnagės Melburne svečiai nuvyko svečiuosna pas Geelongo "Vytį". Čia teko dar sužaisti keletą draugiškų rungtynių, o šeimininkai jų priėmimui kepė jautį.

A. S.

Australijos Lietuvių Dienos Adelaidėje 1980 m. gruodžio 31

SPORTAS LIETUVOJE

Vilnietis plaukikas Robertas Žulpa, laimėjęs aukso medalį Maskvos olimpiadoje, su sovietų plaukikų grupe lankėsi JAV. Jis dalyvavo tarptautinėse plaukimo varžybose Gainsville mieste, Floridoje, kur jėgas išbandė JAV, Australijos, Kanados, V. Vokietijos, R. Vokietijos, Rumunijos, Lenkijos, Sovietų Sąjungos bei kitų valstybių atstovai. Varžybos buvo vykdomos 25 metrų ilgio baseine, kuris yra pertrumpas oficialiems rekordams. R. Žulpa 200 m plaukime krūtine lengvai laimėjo I vietą, šį nuotolį įveikęs per 2 min. 12,77 sek. Pasiektas rezultatas yra geriausias pasaulyje 25 metrų ilgio baseinuose. Prieš išvyką į JAV R. Žulpa dalyvavo Europos taurės plaukimo varžybose Antiboje, Prancūzijoje, taip pat 25 metrų ilgio baseine. Ten jis pasiekė Europos rekordą 25 metrų ilgio baseinuose, 200m krūtine, nuplaukęs per 2 min. 14,02 sek. Floridoje jis gerokai pagerino rezultatą, iškopdamas į geriausią pasaulyje.

Vilniečiai sportininkai su 1980 metais atsisveikino lengvosios atletikos varžybomis respublikiniame Vilniaus manieže. Varžybose buvo pagerinti trys Lietuvos uždarų patalpų rekordai. R. Valiulis ir S. Savickas 600 m nubėgo per 1 min. 20,3 sek. Rekordas buvo užskaitytas S. Savickui akimirka anksčiau palietusiam juostelę. Rekordiniu 1 min. 29,2 sek. laiku moterų grupėje 600 m nubėgo A. Kasteckaja. Geriausią rezultatą Lietuvos lengvosios atletikos istorijoje pasiekė V. Jakubauskytė, iššokusi į augštį 1,83 m.

N. Metų išvakarėse kauniečiai susilaukė užbaigto statyti Kauno kūno kultūros instituto lengvosios atletikos maniežo. Ši sporto salė turi keturis sportanu dengtus 200 m ilgio bėgimo takus, šuolių, metimų skyrius bei kitas pagalbines priemones. Sausio 3 d. manieža išbandė geriausi Lietuvos lengvaatlečiai, baigminėmis Lietuvos taurės pirmenybėmis. Naują Lietuvos rekordą 600 m bėgime — 1 min. 28,4 sek. pasiekė vilnietė A. Kasteckaja. Lietuvos jaunimo rekordą šuoliuose su kartimi pagerino kuanietis V. Sidabras, įveikęs 4,80 m. Oficialus naujosios sporto salės atidarymas įvyko sausio 23 d.

Vyrų augščiausios lygos krepšinio pirmenybėse tarpusavio kova vyksta tarp Kauno "Žalgirio" ir Vilniaus "Statybos" komandų. Po 17-kos rungtynių jos dabar turi lygų 9 taškų skaičių. Pagal krepšių santykius "Žalgiriui" tenka VI vieta, "Statybai" — VII. Su 16 taškų po 16-kos rungtynių tvirtai pirmauja Maskvos kariškių CASK klubas, ilgametis čempijonas. Žalgiriečiai paskutinėse pirmenybėse buvo išsikovoję sidabro medalį ir Sovietų Sąjungos vicečempijonų vardą. "Žalgirio" komandos lygio kritimas teisinamas dalyvavimu Europos šalių taurių laimėtojų turnyro rungtynėse. Žalgiriečių, sugrįžusių iš rungtynių Le Mans mieste Prancūzijoje, be tinkamo poilsio laukė dvejos rungtynes Maskvoje. Susitikimą su to miesto "Dinamo" komanda, esančia V-je vietoje, "Žalgiris" laimėjo 91:86, o sekančią dieną skaudžiai p r a l a i m ė j o pirmaujančiai CASK komandai net 66:107 rezultatu. Šia proga neužmirština, kad Europos taurių pirmenybėse dalyvauja ir CASK kariškiai, taip pat važinėjantys po Europą.

Rostove prie Dono buvo užbaigtas moterų rankinio augščiausios lygos pirmenybių pirmasis ratas. Pirmoje vietoje su 22 taškais įsitvirtino Kijevo "Spartakas", antroje su 19 tšk. — Rostovo prie Dono "Rostselmašas", trečioje su 15 tšk. — Kijevo "Automobilistas". Abi Lietuvos moterų komandos — Vilniaus "Eglė" ir Kauno "Žalgiris", susirinkusios po 14 taškų, veda tarpusavio kovą dėl IV vietos, neturėdamos rimto pavojaus iš gerokai atsilikusių kitų komandų.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Ateitininkų žinios

Rekolekcijos sendraugiams įvyks kovo 14 d. savaitgalyje dviem grupėm. Rekolekcijų data pakeista į kovo 14 d. savaitgalį pageidaujant rekolekcijų vedėjams kun. A. Saulaičiui iš Čikagos ir seselei Ignei iš Toronto.

Vyresniųjų sendraugių rekolekcijos vyks dviejų vakarų sesijose: ketvirtadienį — kovo 12 ir penktadienį — kovo 13 d. nuo 7.30 v.v. Lietuvių Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave. Tema: "Dievo gailestingumas" ir "Dievo gailestingumas liturgijoje". Kaina asmeniui — $5.

Jaunesniems sendraugiams rekolekcijos vyks dviejų dienų sesijose: šeštadienį — kovo 14 d. nuo 9.30 v. ryto iki 7.00 v.v. ir sekmadienį — kovo 15 d. nuo 10.00 v. ryto iki 7.00 v.v. Rekolekcijos baigsis Mišiomis. Viskas vyks Lietuvių Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave., Toronte.

Visi Toronto ateitininkai sendraugiai kviečiami dalyvauti. Taip pat kviečiami dalyvauti visi suinteresuoti asmenys. Kaina asmeniui — $10. Apie dalyvavimą prašome pranešti Danguolei Kuolienei 839-6004 arba Gabijai Petrauskienei 767-6806 iki kovo 1 d. Reikia žinoti skaičių rekolekcijų vedėjams ir maisto paruošėjams. GJP

Skautų veikla

• Sekmadienį, vasario 1 d., 3 v. p.p., Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave. (College-Dufferin), šaukiama speciali vadovų-vių sueiga, kurioje pratybų bei svarstybių būdu bus žvelgiama į skautų ideologiją ir veiklą. Programoje — individualūs nuomonių pareiškimai, diskusijos grupėse, kavutė, užkandžiai, laisvas pabendravimas ir bendros išvados. Sueiga bus baigiama 7 v.v. LSS tarybos ideologijos komisija į šią sueigą kviečia tuntų vadovus-ves, drauginink-us-kes, sk. vyčius, vyr. skautes, budžius, gintares, akademikus-kes, skautininkus-kes. Dalyvaukime uniformuoti.

• Seneliui mirus, brolius E. ir R. Punkrius nuoširdžiai užjaučiame.

• L. Skautybės Fondas penkmečio proga išleido platų žiniaraštį, kuriame skelbia darbuotojų pavardes, adresus ir palūkanų paskirstymą per pastaruosius 4 metus. Iš viso paskirta $8.187 skautiškam lavinimui, rajonų veiklai, spaudai ir tautinės stovyklos ruošai. Skelbiamos aukos mirusių atminimui, garbės rėmėjų, rėmėjų ir geradarių sąrašas. Primenama, kad pas LS Fondo administratorių galima gauti skautiškų lipdžių automobiliams, sukaktuvinių atvirukų, ženklų, marškinėlių. Užsakymus siųsti: A. Danasas, 29 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124, USA.

• Kanados vienetų apžvalgoms prašytus papildymus prašoma siųsti iki vasario mėn. pabaigos Č. Senkevičiui, 40 Burrows Ave., Islington, Ont. M6B 4W7. Visa medžiaga knygai "Mūsų skautybė" spaudai atiduodama kovo mėn. Č. S.

AUŠROS ŽINIOS

Laimėjo Aušra. Sausio 18 d. Prisikėlimo salėje įvyko krepšinio rungtynės tarp Aušros ir latvių vyrų komandų. Laimėjo Aušra 115:100 (60:51). Abi komandos išvystė greitą žaidimą. R. Kaknevičius perėmė lentų kontrolę ir pirmą puslaikį baigė 60:51. Antrą puslaikį Aušra neatleido greito žaidimo ir vyravimo aikštėje. Rungtynes baigė rezultatu 115:100. Aušros komandoje žaidė: R. Kaknevičius 40, K. Bartusevičius 12, V. Dementavičius 10, R. Underys 15, E. Norkus 8, S. Arlauskas 22, A. Valickas 4, C. Džiuba4.

Sekančios rungtynės: vasario 1 d. Aušra — Kovas, vasario 8 Aušra — Ingot Metal, vasario 15 Aušra — latvių Vanags, vasario 22 Aušra — estai, kovo 15 Aušra — Driffters, kovo 22 Aušra — latviai. Rungtynių tvarkaraštis gali šiek tiek pasikeisti. Rungtynių pradžia 1 v.p.p.

Sekmadieniais taip pat vyksta vyrų arba moterų tinklinio rungtynes.

Aušros vyrų krepšinio komanda dalyvauja Etobicoke Recreations lygoje. Sausio 20 d. Martingrove gimnazijos patalpose ji žaidė prieš Myers komandą ir pralaimėjo 74:70 (36:36). S. Žuliui susižeidus, Aušros komandai trūko ūgio krepšinio lentų kontroliavimui. Rungtynės buvo gero lygio. Aušros komandoje žaidė: E. Norkus, R. Underys, K. Bartusevičius, V. Dementavičius, A. Valickas, C. Džiuba, K. Hall, R. Miečius. K. Š.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRIAUČIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 489-1543.
Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
13¼% už 6 mėn. term. indėlius	
12½% už 1 m. term. indėlius	15% už asm. paskolas
12 % už 3 m. term. indėlius	
12 % už pensijų ir namų planą	
13 % speciali taup sąsk.	14% už mortgičius
10¼% už taupymo s-tas	
6 % už čekių -s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.
KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBERS
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame siuntinių užsakymus.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

raštis primena M. MacGuiganui Kanados ambasadoriaus K. Tayloro išgelbėtus šešis JAV diplomatus, privedusius prie ambasados uždarymo. Šis žygis buvo užrūstinęs diktatūrinį ajatolos R. Chomeinio režimą, kuris ir šiandien principiniu požiūriu nėra pasikeitęs. Atidarius ambasadą, naujais įkaitais galėtų tapti kanadiečiai diplomatai, susilaukdami kerštо veiksmų. Po šio vedamojo M. MacGuiganas pažadėjo pirma apsvarstyti Irano skolas Kanadai ir tik tada padaryti galutinį sprendimą.

Kanados paštas vėl susilaukė aštrių priekaištų dėl paskutiniame Kalėdų ir N. Metų sezone labai sulėtėjusio darbo. Daugiausia skundų pasirodė skaitytojų laiškuose "The Toronto Star" dienraščiui. Juose kalbama apie antrojoje sausio pusėje gaunamas sveikinimo korteles, oro paštu siųstus laiškus iš Europos — tik po mėnesio laiko. Net ir Toronte iš vienos dalies į kitą pasiųsti laiškai pristatomi po dviejų savaičių. Kaikurie skaitytojai tiesiog reikalauja, kad būtų pradėtas viešas paštinių paslaugų tyrimas. Laiškų paskirstymo centrai dabar jau yra aprūpinti daug milijonų dolerių kainavusiomis automatinėmis mašinomis, kurios, deja, neatnešė jokio pagerėjimo. Sensacingai nuskambėjo "IKO Industries Ltd." tarnautojos Suzanne Evans pranešimas iš Bramptono, Ont., apie toje įmonėje mašinomis suplėšomas pašto siuntas kaip nereikalingą popierių, iš kurio bus gaminamos stogams dengti plokštės. Tarp tokių į Mississaugą siųstų laiškų ji rado ir min. pirm. P. E. Trudeau kalėdinį sveikinimą su jo trijų vaikų nuotrauka. Beveik visos draskomos pašto siuntos turėjo užrašą: "Adresatas nežinomas". Kaip jos atsidūrė toje įmonėje, pašto vadovai negalėjo paaiškinti. Kyla rimtas įtarimas, kad paštininkai sąmoningai bando atsikratyti darbo krūviu, siuntas nukreipdami makulatūron. 1980 m. sausio 31 d. pasibaigė paskutinė jų darbo sutartis. Unija jau šneka, kad pirmiausia bus pareikalautas atlyginimų padidinimo 4% dėl siaučiančios infliacijos ir tik paskui siekiama normalaus jų didinimo.

Kvebeko liberalų vadas C. Ryanas paprašė Kanados vyriausybę, kad ji reformuoto Britų Š. Amerikos Akto parsivežimą iš Britanijos atidėtų, kol tuo klausimu pasisakys provincinių vyriausybių pradėtos bylos Kvebeke, Manitoboje ir Niufoundlandijoje. Parlamentinis Britanijos komitetas, svarstantis numatomas Kanados konstitucijos problemas, buvo pakvietęs šiais reikalais pasisakyti Kanados užsienio reikalų min. M. MacGuiganą. Iš Kanados atstovybės Britanijoje buvo gautas atsakymas, kad M. MacGuiganas neatvyks, nes konstitucinius reikalus svarsto bei reformas ruošia Kanados parlamentas.

Vienintelis konservatorių atstovas iš Kvebeko federaciniame parlamente Roch LaSalle perėjo į provincinę politiką, perimdamas Tautinės vienybės partijos vadovybę. Konservatorių vadas J. Clarkas, praradęs paskutinį Kvebeko narį, visdėlto ir toliau neatsisako vilčių ateičiai. Jis tikisi, kad atsigavusi Tautinės vienybės partija galės daug padėti konservatoriams, Kanados parlamento rinkimuose remdama jų kandidatus Kvebeko provincijoje.

Alberta savo 75 metų sukaktį Kanados konfederacijoje nutarė pažymėti naujos enciklopedijos "New Canadian Encyclopedia" paruošimu ir išleidimu. Šiam reikalui paskirta $4 milijonai. Vyriausiu redaktorium pakviestas Jame Marsh, jo talkininkais — Adriana Davies, Sandra Monteath, James Ogilvy ir Diana Palting. Straipsnius enciklopedijai paruoš didelis būrys kanadiečių specialistų. Enciklopedija pasirodys 1985 m. Ją nemokamai gaus visos Kanados mokyklos, universitetai ir bibliotekos.

Paskutinieji Gallupo instituto viešios numonės tyrimo duomenys rodo nežymų J. Clarko vadovaujamų konservatorių prestižo pakilimą iki 34%. Trys papildomi nuošimčiai buvo gauti: vienas iš liberalų, du iš socialistų. Liberalus dabar remia 44% apklaustųjų, socialistus — 20%.

Kanados pašto perdavimą valdinei bendrovei parlamentas patvirtins dar šį mėnesį, kai bus pradėtas darbas po Kalėdų atostogų. Daug kam atrodo, kad tai bus klaida, nė kiek nepagerinsianti skandalingai blogų paslaugų. Paštas ir toliau paliekamas monopoliu, neturėsiančiu jokios konkurencijos. Su pernykščių Kalėdų sezonu labai pablogėjo užsienio spaudos pristatymas — yra atsilikęs ištisu mėnesiu. Laiškнešių unija, turinti 19.800 narių, pareikalavo užbaigti naujos sutarties derybų formalumus, kad galėtų teisiškai pradėti streiką. Deryboms su streiko grasinimais ruošiasi ir paštininkų unija.

Viešoji Toronto susisiekimo bendrovė TTC pabrangino kainas keleiviams. Seniau jie gaudavo šešis bilietėlius už $3, o dabar parduodami septyni bilietėliai už $4. Mėnesiniai bilietai nuo $26 bus pabranginti iki $29.75 vasario mėnesį, nors 1980 m. buvo užbaigti su $8,4 milijono pelnu. Šis TTC bendrovės nutarimas susilaukė nemažai protestų, pranašaujančių keleivių sumažinimą. Juose paaiškėjo, kad pagrindiniam TTC bendrovės vadovui Warrenui metinė alga buvo padidinta net iki $75.000, kai tuo tarpu Ontario premjeras W. Davis gauna tik $69.000. Pastarasis valdo visą provinciją, o Warrenas tik kelis tūkstančius TTC tarnautojų. Kadaise, prisitaikant prie TTC unijos reikalavimo, autobusų ir tramvajų vairuotojai buvo atpalaiduoti nuo bilietėlių pardavinėjimo. Bilietėliams pardavinėti buvo įjungtos kaikurios krautuvės, sudarančios nepatogumą keleiviams. Praėjusią savaitę TTC pareigūnai susekė didžiulę apgaulę — suklastotų bilietėlių pardavinėjimą. Buvo suimti trys vyrai, parduotuvėms parūpinę tuos bilietėlius. Esą tų suklastotų bilietėlių spaudos darbas buvo geresnis už TTC bendrovės pagamintų. TTC bendrovei padaryta žala dar nėra žinoma. Pelną iš nelegalių bilietėlių turėjo jų gamintojai, platintojai ir pasirinktų parduotuvių savininkai.

Vyskupo Valančiaus mokyklos II skyriaus mokiniai, paruošti mokytojos D. Lukavičiūtės, atlieka Kalėdų eglutės programą Hamiltone. Iš kairės: Matas Stanevičius, Gedas Dziemionas, Danielius McKenna, Irutė Žukauskaitė, Rūtelė Balytaitė, Viktoras Remesat, Tomas Kekys

Nuotr. J. Miltenio

Aukos Tautos Fondui

Toronto ir apylinkėse 1980 metais surinkta $37,483.82 (Antras 1980 metų aukų sąrašas)

$2000: A.a. Augusto Juzeliūno testamentinis palikimas Tautos Fondui (velionis nepamiršo tėvynės, tebūna pavyzdys daugeliui iš mūsų).
$1000: K. Baltramaitis (auka Lietuvos Laisvės Iždui).
$ 500: Peras Šalna, OLS, Richmond Hill.
$ 500: Pranas Šimelaitis, Mount Hope.
$ 250: John Smits
$ 200: G. M. Šernas, Associates LTD.
$ 125: S. Savičius
$ 115: A. Firavičius
$ 100: Birutė, M. Bušinskas, K. S. Gečai, M. Stasė Girčys, B. J., S. Jagėla, O. Juodišienė, V. Lackus, J. H. Lasiai, dr. A. V. Lukai, John Margis, A. Raščius, H. Sakalauskas, V. Simonaitis, R. Sonda, A. Šmigelskis, dr. J. M. Uleckai, A. Z. Urbonai, J. J. Varkavičius, P. Vilutis, A. S. Viskontai.
$ 80: Jonas Rukša.
$ 65: Walter S. Mastis.
$ 50: dr. R. Barakauskas, Elena L. Bieliauskaitė, Apol. Čepaitis, B. B. Čepauskai, Vanda Demikis, Jurg. Demikis, M. Deliūnas, Aleks. Gasperas, V. Z. Girnius, Step. Birutė Ignatavičiai, Vl. Petra Jankaičiai, Eliz. Jonūnienė, C. K. Jonys, Leon. Kirkilis, S. Kuzmickas, Alg. Dana Puteris, B. Sakalas, Č. Senkevičius, Vac. Urbonas, Er. Vaičekauskas, Jon. Ald. Vaškevičiai.
$ 40: Leonas Alekna, Pr. Guobys, dr. J. Slivinskas.
$ 35: A.a. Jackevičienės atminimui Elizabeth Mardosienė.
$ 33: Kazys Ožalas.
$ 30: B. Galinis, P. Lelis, Juoz. Morkūnas, A. Nausėdas, E. Radavičiūtė, Bill Savickas, B. Tamulionis, Algis Žemaitis.
$ 25: Alb. Artičkonis, inž. B. Baranauskas, Frank Barauskas, P. Dalinda, Laima Dambrauskaitė, V. Endzelis, J. Jablonskis, Viktoras Janulevičius, Augustinas Kuolas, Myk. Malinauskas, Stasys Miniota, M. Pranevičius, Jonas Ranonis, S. Rukša, Srauni Neris, Jok. Šližys, A. A. Totoraičiai, R. T. Aldona Valius, Br. Ald. Vitkus.
$ 20: Aleks. Andrulis, A. V. Bajorinas, P. Balčiūnas, V. Baleiša, Vyt. Balsys, Pov. Baronas, Otto, Rasa Berentai, J. Dičpetris, R. Dirvelis, Just. Dobilas, Juoz. Dziminskas, El. Griškinienė, Simonas Gudaitis, K. Yurkštas, S. Jaseliūnas, C. Javas, V. Jonaitis, Ig. Br. Jonynai, A. Kaupas, J. Keleris, A. Kisielius, J. Kiškūnas, E. Kondratas, Bronius Kriaučeliūnas, V. M. Kriščiūnai, J. Kriščiūnas, B. Laučys, J. Lelis, Adolfas Lorencas, J. Mackinis, Edv. Ald. Mačiulaičiai, J. Mažeika, L. Markelis, Br. Mikšys, Vl. Mikšys, Vl. Nakrošius, Br. Narbutas, J. Pacevičienė, J. Pažemeckas, S. Prakapas, Pranas Piepcevičus, Br. Rakauskas, Juoz. Sabaliauskas, Br. Sergautis, L. Šeškus, Eug. Spudas, Vyt. Stukas, V. Šadreika, Šiliai, A. S. Štuikiai, Vacys Vaitkus, M. E. Zabulioniai, Vinc. Zakas, A. Zalagėnas, Tomas Žilys, Pr. Žiurinskas.
$ 15: O. Dobaitienė, J. Juodikis, L. Razgaitis, Paulina Šimkus-evičius, A. Zubrys.
$ 10: J. Adomaitis, Juoz. Bacevičius, J. Benetis, D. V. Bigauskas, J. Gataveckas, Gr. Genčius, A. Gvazdaitis, J. Janulaitis, Vl. Jasas, Vacl. Karnilavičius, S. D. Kazlauskas, Ipol. Krasauskas, Z. Kučinskas, dr. Meilus, Nešukaitis, M. Račys, J. Riauba, V. Skrinskas, S. Stankevičius, A. Supronas, J. Šablinskas, J. Šarūnas, Br. Švedas, Juoz. Urbonas, V. Usas, J. Žaldokas.
$ 7: D. Karosas.
$ 6: Paul Sapezinskas.
$ 5: Rom. Draudvila, P. Eidukaitis, J. Genys, M. Meiliūnas, Vyt. Paulionis, S. Valickas.
$ 4: Erem. Norvaišas.

Organizacijos-institucijos-draugijos

$ 300: "Parama".
$ 200: Kanados Lietuvių Fondas, Toronto Lietuvių Namai.
$ 150: W. Maskeliūno Insurance Agency LTD.
$ 100: Litho Art Limited, Time Press Litho LTD.
$ 60: Dresher Insurance Agency LTD.
$ 50: North Sylva Co. LTD., Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelis, Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būrelis.
$ 25: A1. Garbens Real Estate LTD. Medžiot. Žūkl. Klubas "Tauras", Old Country Shop.
$ 20: Parkside Meat Market.

Brampton, Ont.

$ 100: J. Arštikaitis, J. A. Paršeliūnai.
$ 55: J. Gudelis.
$ 50: Kleop. Dalinda.
$ 20: K. Kudirka, V. Urbonas.

Brantford-Paris, Ont.

$ 50: A. Padolskis, LKK-savanoris.
$ 35: A. O. Krikščiūnas.
$ 25: P. Česnulis, J. S. Domeika, Vacl. Gečas, E. Jasin, Petr. Martišius.
$ 20: S. Pakulis.
$ 10: E. Laukys, A. Petrauskas.

St. Catharines, Ont.

$ 100: J. J. Dilys.

Cold Water, Ont.

$ 25: V. Stanaitis.

Georgetown, Ont.

$ 50: Janina Malis.

Keswick, Ont.

$ 200: Br. Pakulis.
$ 100: Pr.Krilavičius, Vinc. Rutkauskas.
$ 25: M. E. Jagminas.

Oakville, Ont.

$ 20: Myk. Ramanauskas.

Oshawa-Whitby, Ont.

$ 80: H. Butkevičius.
$ 50: B. Kupcikas.
$ 40: V. Kuraitis.
$ 35: J. L. Macevičius.
$ 30: P. Juodvalkis.
$ 25: S. Kneitas, Medž. Mešk. Klubas "Ešerys".
$ 20: J. A. Medelis, J. Samkovas, A. Želvys, Meč. Zubrickas.

Whitby, Ont.

$ 25: A. A. Vaičiūnai.
$ 20: J. Dundzys, V. A. Starkus.

Peterborough, Ont.

$ 20: J. Rutkauskas.

Port Severn, Ont.

$ 50: Riverside Tavern.
$ 10: V. Butrimas.
$ 9: Gaižauskas.

Sarnia, Ont.

$ 20: T. Bartkus, Jurg. Kliorikaitis, Pr. Seibutis, St. Urbantas.
$ 15: Feliksas Timukas.
$ 10: Kaz. Balčiūnas, Vl. Balčiūnas, St. Čeponis, St. Rimkus.
$ 5: Pov. Dagys.

Thornhill, Ont.

$ 20: R. Sinkus.
$ 10: G. M. Pamataitis, Arv., Edm. Pamataitis.

Timmins, Ont.

$ 25: Kazys Jasaitis.
$ 20: S. Naceckas, J. Paransevičius.
$ 10: V. Bernotas, A. Kaminskas, P. Kasperaitis, E. Lehman, A. Margelis, Neskelbiamas, V. Petkevičius, M. Razmas, L. Sargalis, V. Senkus.
$ 5: P. Gaigalas, B. Numuc.
$ 3: Irena Aleknavičius.
$ 2: Teresė Mažeikis.

Florida

$ 30: P. L. Lapinskai.

Iš atskirų vietovių surinkta aukų:

Bramptono	$345
Brantfordo-Paris	$250
Keswicko	$425
Oshawa-Whitby	$465
Sarnijos	$140
Timminso	$180

Visiems aukojusiems Tautos Fondui Toronto atstovybė reiškia nuoširdžią padėką. Tautos Fondo bendradarbiams T. Bartkui Sarnijoje, K. Jasaičiui Timminse, Alf. Krikščiūnui Brantforde, p. Juodvalkienei Ošavoje, M. Dambarienei ir O. Indrelienei Toronte už pagalbą Tautos Fondo darbuose nuoširdžiai dėkojame.

Lietuvių tautos sūnūs ir dukros! Visi, visur ir visada prisiminkime Tėvynę, aukokime Lietuvos laisvei! Mieliems Tautos Fondo aukotojams linkime geriausios sekmės 1981 metais.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė
6 Constance St.
Toronto, Ont. M6R 1S4
Tel. 535-9864

Meno žmonių...

(Atkelta iš 7-to psl.)

jų Draugija pasiuntė sveikinimo telegramą Č. Milašiui Nobelio premijos gavimo proga.

Pastebėta, kad iki šiol gautoji okupuotoje Lietuvoje leidžiama spauda dar nėra pastebėjusi nei aptarusi Česlovo Milašiaus literatūrinio lobio. Galimas dalykas, laukia Kremliaus nurodymų.

Sekančiu Dailiųjų Menų Klubo pirmininku bus Jonas Mulokas.

Dygūs keliai...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

momis. KLT buvo sukurta karo sąlygose. Tos sąlygos po karo keitėsi ir reikėjo prisitaikyti prie naujų sąlygų, naujų generacijų, todėl reikėjo persiorganizuoti. Įsteigti naują bendruomeninio pobūdžio organizaciją, nesiremiant politinėmis partijomis, buvo tada didelė naujiena, todėl gimdymo skausmai buvo neišvengiami. KLS įsisteigimas pagreitino naujų kelių ieškojimą ir pačios KLB įsteigimą.

Nors pirmas KLB krašto tarybos posėdis įvyko 1952 m., bet KLB praktiška veikla prasidėjo 1950 m. Taigi vieninga Kanados lietuvių veikla buvo greitai pasiekta ir yra tęsiama jau 30 metų.

Du Čičinskai

(Atkelta iš 5-to psl.)

džiausia priežastis šio yra ta, kad A. Kairio opera vyksta šimtą metų vėliau.

Veikėjas Teologas yra operoje, nėra eilėraštyje. Teologas ateina duoti Čičinskui progą atitaisyti blogus darbus, padarytus praeityje.

Visi operos veikėjai, pvz. Vanda, Albina, Bagdonas ir kiti, neskaitant Kmitos ir Čičinsko, yra randami tiktai operoje, o ne eilėraštyje. Čičinsko kova su Bagdonu dėl Vandos meilės yra randama operoje, bet nėra eilėraštyje. Čičinsko meginta meilė su Jadvyga ir jos nusinuodijimas visai neminimas eilėraštyje.

Šie visi įvykiai rodo skirtumą tarp operos ir eilėraščio.

Galima manyti, kad eilėraštis davė bendrą idėją operai, bet opera daug giliau gali parodyti žmones ir įvykius, negu eilėraštis.

Ramunė Pleinytė

Lituanistiniai kursai Toronte, XIII klasė.

Pajieškojimai

Janina Tijūnaitytė prašo atsiliepti brolį **Antaną Tijūnaitį** (gimęs 1922 m.) arba apie jį žinančius šiuo adresu: J. Tijūnaitytė, Raudonosios Armijos prospektas 129-1, Kaunas, Lithuania.

Jieškomas **Pranas Milkeris,** gyvenęs apie Aylmer, Ont., dirbęs tabako ūkyje. Žinantieji apie jį ar jis pats prašomi atsiliepti: Ant. Sprainaitis, 1037 Orcades Cres., Mississauga, Ont. L4Y 2E7, Canada.

Ottawa, Ontario

MIRĖ TAUTIETĖ. Š.m. sausio sausio 7 d. Šv. Vincento ligoninėje mirė 95 m. amžiaus Elena Vikauskaitė. Ji buvo A. A. Paškevičių giminaitė, kurie ją visą laiką globojo.

Velionė buvo kilusi iš Seinų krašto. Pastaruosius keletą metų labai nesveikavo. Buvo pašarvuota Kelly laidotuvių namuose, 585 Somerset St. Palaidota sausio 9 d. Notre Dame kapinėse. Tą dieną Šv. Ignoto parapijos šventovėje kun. dr. V. Skilandžiūnas atlaikė gedulingas pamaldas. Laidojant ant karsto buvo užpiltas žiupsnelis gimtojo Seinų krašto žemės, kurią buvo atvežusi viena tautietė, aplankiusi Seinus.

Velionė 1973 buvo įstojusi į K. L. Fondą. Apylinkės tautiečiai, jos artimiesiems pageidaujant, suaukojo vietoj gėlių L. Fondui $400.

Savąja auka L. Fondui prisidėjo šie tautiečiai: P. Ancevičienė, V. ir S. Balsevičiai, A. Buivydienė, S. Bilevičienė, J. ir D. Daniai, A. ir S. Danaičiai, P. ir L. Dauniai, J. ir P. Ivanauskai, O. ir V. Kubiliai, A. ir J. Morkūnai, S. ir G. Mitalai, J. ir O. Leveriai, P. ir R. Leveriai, K. Povilonienė, V. ir L. Plečkaičiai, V. ir J. Priščepionkos, A. ir A. Paškevičiai, dr. J. Rimšaitė, A. Tamulevičiūtė, V. ir N. Trečiokai ir T. E. Šiurnos.

Ilsėkis ramybėje svetingoje Kanados žemėje.

A. Vilniškis

Los Angeles, Calif.

LOS ANGELES ATEITININKAI 1980 m. gruodžio 14 d. gražiai paminėjo ateitininkijos sąjūdžio 70 m. sukaktį. Išsamią paskaitą skaitė Ignas Medziukas, apimdamas visus svarbiuosius ateitininkų veiklos ir ideologijos momentus bei asmenis. Gražiai savo atsiminimais I. Medziuko paskaitą papildė M. Sumantas ir kun. dr. P. Celiešius. Meninę dalį atliko pianistė Raimonda Apeikytė (piano) ir Nelė Apeikienė — deklamavimu; abi menininkės tikrai pradžiugino klausytojus.

O. PAŠKEVIČIENĖS IR G. GEŠTAUTIENĖS dailės kūrinių paroda įvyko 1981 m. sausio 3-4 d.d. Šv. Kazimiero parapijos salėje; rengė vyr. skaučių būrelis, o parodą atidarė Pranas Visvydas.

Onos Paškevičienės — įspūdingi portretai, taip pat — modeliai, originalūs natiurmortai; "Mergaitė žolėje" paveikslas ypač patrauklus savo kompozicija. Genės Geštautienės — uostai, burės, laivai — jos mėgstamiausia tematika; tie paveikslai ir patraukliausi. Gėlės — irgi gražūs ir gerai atlikti. Mįslingi abstraktai (ir natiurmortai) ir lieka mįslingi. **A.R.**

• **Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $10,00.**

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
VAČYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 651-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Advokatas
Algis S. Pacevičius,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., suite 303
Toronto, Ontario M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
įstaigos (416) 537-2643
namų 233-0303

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954
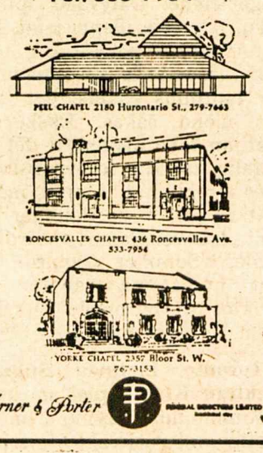
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7643
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORK CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

W. G. **DRESHER** REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijas Lietuvos Kankinių šventovėje ves kun. Vytautas Zakaras, OFM, buvęs Matulaičio poilsio namų kapelionas Putname.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Zigmas Arlauskas, kūrėjas-savanoris iš Ročesterio, ir a.a. Leonas Taškūnas, 59 m. amžiaus. Pastarasis testamentu savo turtą paliko Lietuvos Kankinių parapijai.

— Skautų skilčių "Dobiliukų" ir "Aguonėlių" sueiga — šį sekmadienį po 11 v. Mišių.

— Jieškomas dar vienas sargas Anapiliui ir salės drabužinės prižiūrėtojas. Kreiptis klebonijon.

— Kun. B. Pacevičiaus atsiminimų knyga "Žingsniai prieš nevilti" gaunama parapijos kioske.

— Parapijai $100 paaukojo E. ir I. Punkriai. Kapinių aptvėrimui aukojo $100: O. Jakimavičienė, M. Pranevičius; $50: J. Rinkevičius; $10: O. Beniušienė.

— Mišios vasario 1, sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Kavolėlių šeimos mirusius, 11 v.r. už a.a. Jurgį Dementavičių.

Lietuvių Namų žinios

— Sausio 17 d. LN Vyrų Būrelio naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: B. Laučys — pirmininkas, Z. Revas — vicepirm., L. Dūda — sekretorius, V. Kazlauskas — iždininkas, Z. Borchertas — soc. reikalų vedėjas, V. Bubelis, H. Chvedukas ir A. Padolskis — parengimų organizatoriai. Nutarta aktyviai dalyvauti 1981 m. vasario 28 d. rengiamame LN Užgavėnių karnavale ir suruošti birželio 14 d. gegužinę.

— Sausio 18 d. "Lokio" svetainėje buvo surengtas jaukus "Atžalyno" pobūvis, kuriame dalyvavo per 40 tėvų komiteto narių, šokių mokytojų, rėmėjų ir talkininkų. Pirm. V. Dauginis pareiškė padėką visiems dalyviams, kurie rėmė "Atžalyno" veiklą 1980 m. Skanią vakarienę paruošė LN šeimininkė E. Juknienė.

— Jieva Povilaitienė sausio 18 d. LN sekmadienio popietėje su savo giminėmis ir artimaisiais atšventė 80 m. amžiaus sukaktį.

— Sausio 18 d. sekmadienio popietės svečiai suaukojo $404.00 Vasario 16 gimnazijaparemti. Rinkliavą organizavo veiklus LN narys ir KLB Toronto apyl. valdybos sekretorius V. Kulnys.

— Sausio 18 d. sekmadienio popietėje dalyvavo per 250 lankytojų. Svečių knygoje pasirašė: P. ir W. Šidlauskai iš Wellando, Vida Smilgytė ir Aldona Smilgytė-Lukoševičienė iš Vankuverio.

V. Gureckienė iš Vašingtono, lydima O. J. Gustainių, aplankė Anapilį, "TŽ" ir kitas lietuvių institucijas Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pakrikštyta Kimberley Lynda, Roberto ir Irenos (Kitraitės) Harding duktė.

— Ruošiasi tuoktis Antanas Simanavičius su Lori Robertson.

— Šventoji Valanda su adoracija ir Švenčiausio palaiminimu — vasario 6, penktadienį, 7 v.v. Mišios su pamokslu — 7.30 v.v.

— Pirmasis mėnesio sekmadienis — vasario 1 d. Antroji rinkliava — parapijos skoloms mokėti.

— KLK Moterų Draugijos šios parapijos skyriaus susirinkime sausio 25 d. išrinkta nauja valdyba: B. Čepaitienė, dr. J. Čuplinskienė, R. Grigonienė, I. Punkrienė, R. Racevičienė, B. Stabačinskienė, R. Simanavičienė, G. Slaboševičienė, B. Stanulienė, R. Valickienė. Revizijos komisija: D. Keršienė, E. Čižikienė, B. Tamulionienė.

— Ateitininkų sendraugių rekolekcijos įvyks kovo 12-13 d.d., jaunųjų sendraugių rekolekcijos kovo 14-15 d.d. (žiūr. ateitininkų žiniose).

— Parapijai aukojo: E. Bartkuvienė savo a.a. vyro Alekso atminimui $100, B. S. Sakalai $100, A. E. Šelmiai $100, M. S. Meškauskai $100, J. Benetis $50, B. Kočienė $40; Vytautas Siminkevičius — $20 liturginiams drabužiams pirkti.

— Skoloms mokėti (kalėdojant) aukojo: J. M. Vaseriai $100, M. J. Duliūnai $50, L. Paulauskienė $40, A. Raslanas $40, M. Normantienė $25, kiti po mažiau.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Juozą Skėrį, užpr. O. Skėrienė, 9 v. už Kalinauskų ir Žiurinskų šeimų mirusius, užpr. O. Kalinauskienė, 10 v. tretininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Eugeniją ir Igną Kybartus, užpr. E. Jaškus.

Šiauliečių Sambūris Toronte kviečia savo narių bei prijaučiančių metinį susirinkimą vasario 1, sekmadienį, 1 v. p. p., Lietuvių Namuose (1573 Bloor St. W.) Mortos menėje. Kadangi šiais metais sueina 20 metų nuo Sambūrio įsteigimo, bus aptarti svarbesni dalykai, kaip veiklos suaktyvinimas, 20-mečio apžvalga, valdybos rinkimai ir bendri šiauliečių šeimos reikalai. Kviečiame susitikimui visus, kurie gyveno, dirbo ar mokėsi Šiauliuose ar bent priklausė Šiaulių apskričiai.

Sambūrio valdyba

Lietuviškos Televizijos Valandėlės Komitetas praneša, kad sekanti programa per Maclean-Hunter kabelinę stotį 10 kanalu bus matoma: 1981 m. vasario 3 d., 8.30 v. v., vasario 5 d., 3 v. p. p., ir vasario 7 d., 11.30 v. r. Programa matoma tik turintiems kabelį visame Etobicoke rajone ir pietinėje Bloor gatvės pusėje iki Parkside Drive. Programos daugiau nebebus pertransliuojamos per kitas kabelines stotis, bet bus perduodamos tiesiai iš kitų kooperuojančių stočių ir kitu laiku. Perdavimo laikas bus praneštas vėliau. Komitetas atsiprašo už visus iki šiol pasitaikiusius netikslumus, kurie, pradedant programų seriją, pasidarė neišvengiami. Stengsimės viską sunormuoti, išlyginti nesusipratimus ir gerinti programas bei jų perdavimą. Iš kitų lietuvių gyvenviečių gaunamus pageidavimus dėl lietuviškos televizijos programos galėsime pradėti tenkinti tik kiek susitvarkius Toronte. Ačiū!" **J. Karpis**

Vasario 16 Toronte bus minima vasario 15, sekmadienį. Pagrindinė iškilmė bus 4 v. p. p. Toronto universiteto salėje — Convocation Hall. Po programos numatytas priėmimas svečiams Prisikėlimo salėje. Tiek tuo tarpu turima žinių apie pagrindinę lietuvių tautinę šventę, kurią rengia apylinkės valdyba.

Kanados Lietuvių Gydytojų Sąjunga rengia slidinėjimo iškylą vasario 21, šeštadienį. Nariai, kurie domisi ta iškyla, prašomi kreiptis į betkurį valdybos narį.

Lietuvos kalinių šeimoms remti rengiamas koncertas kovo 15, sekmadienį, 4 v. p. p., Lietuvių Namų karaliaus Mindaugo menėje. Programą atliks sol. Praurimė Ragienė (pirmą kartą Toronte) ir sol. Rimas Strimaitis, akomponuojami muziko Jono Govėdo. Su dailiuoju žadžiu pasirodys "Aitvaras".

Šį koncertą rengia visų trijų lietuvių parapijų moterų draugijos.

"T. Žiburiams" aukojo po $100: prel. Jonas Balkūnas, Jonas Vaškela; $55: Bronius Misius; $15: Hamiltono pensininkų klubas, Marija Skučienė vietoj kalėdinių atvirukų.

TORONTO LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS **"ARAS"**

visus maloniai kviečia atsilankyti į

METINĮ KONCERTĄ

1981 m., vasario 8, sekmadienį, 4 val. po pietų, Toronto Lietuvių Namuose
(1573 Bloor St. W.), Karaliaus Mindaugo menėje

PROGRAMOJE:
vyrų choras ir sol. V. Verikaitis
dirigentas — muz. sol. V. Verikaitis
akompaniatorius — muz. kompoz. St. Gailevičius

Įėjimas: suaugusiems — $4.00, studentams ir pensininkams — $3.00. **Bilietai** gaunami pas choristus, sekmadieniais — Lietuvių Namuose ir parapijose

"ARO" VALDYBA

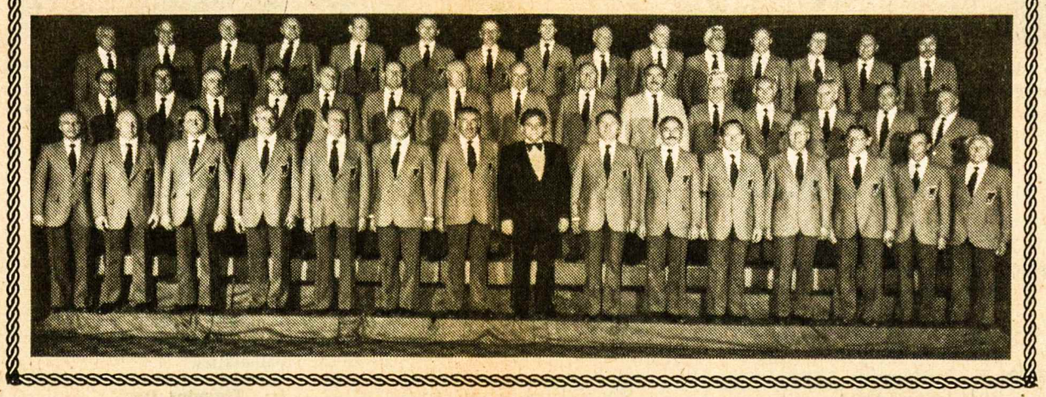

KLB Toronto apylinkės valdyba kviečia į

VILNIAUS KARALAITĖS BALIŲ

šeštadienį, vasario 14 d.,
Karaliaus Mindaugo Menėje, Lietuvių Namuose
Pradžia 7 v.v.

Išrinkta karalaitė bus premijuota stipendija mokslui ir kitom dovanom

Šilta vakarienė, paruošta J. Bubulienės, šokiai, įdomi programa

Bilietas, įskaitant vakarienę:
Suaugusiems, $10.00
pensininkams ir studentams $8.50

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Prisikėlimo parapijoj, Anapilyje, Lietuvių Namuose, o šiokiadieniais pas L. Kuliavienę 236-1048.

Lietuvių Filatelistų Draugija Toronto Lietuvių Namuose rengia ketvirtą lietuviškų pašto ženklų ir pinigų parodą š. m. balandžio 11-12 d. d. Parodoje gali dalyvauti ir ne draugijos nariai. Apie dalyvavimą reikia pranešti iki š. m. kovo 15 d. K. Kaminskui (25 Norma Cresc., Toronto, Ont. M6P 3G9, tel. 416-762-8496).

Kanados Lietuvių Dienos šiais metais bus Toronte spalio 9, 10 ir 11 dienomis. Kol kas apie jas mažai teturima žinių. Sausio 14 d. KLB apylinkės valdyba, kuri planuoja KL Dienų programą, Lietuvių Namuose buvo sukvietusi posėdį, kuriame, be valdybos narių, dalyvavo keletas visuomenės veikėjų. Sudarytos komisijos ir aptarti būsimieji renginiai.

Tautinių šokių grupės "Atžalynas" tėvų susirinkimas įvyko sausio 25 d. L. Namuose. Aptarus įvairius veiklos klausimus, išrinkta nauja valdyba: V. Dauginis, Pr. Dovidaitis, J. Greičiūnas, V. Grenka, A. Lukošienė, J. Macijauskienė, A. Podsadeckienė, P. Šturmas, A. Vaičiūnas, J. Vitkūnienė, A. Zanderienė; kandidatės — K. Poškienė, G. Sagevičienė. Dalyvavo apie 50 tėvų. Ateityje planuojama keisti "Atžalyno" pobūdį, t. y. padaryti ansamblių, apimančiu ne tik tautinius šokius, bet ir kitas meno šakas. Ekskursijos Italijon teko atsisakyti dėl perdidelių išlaidų ir įvykusio žemės drebėjimo. Liepos mėnesį "Atžalynas" vyks Thunder Bay, Ont., kur rengiamos vasaros žaidynės (Summer Games). Taip pat numatoma rengtis savo veiklos dešimtmečio sukakčiai š. m. gegužės mėnesį.

Toronto Lietuvių Sūnų ir Dukterų Klube spiečiasi komunistinio nusistatymo žmonės. Metiniame susirinkime išrinkta 1981 metams valdyba: pirm. J. Yla, vicepirm. J. Morkūnas, sekr. J. Morkis, iždininke A. Guobienė; nariai — A. Morkienė, M. Guoba, T. Rimdžius. Kontrolės komisija: J. Žulys, A. Ylienė, H. Kelly. Parengimų komisija: R. Kuktarienė, J. Kuisienė, A. Strolienė. Bingo tvarkytojas — J. Mileris. Salės reikalų tvarkytojas — J. Morkis. Komunistų laikraščiui Brooklyne "Laisvė" paskirta $100.

"Išraiška" moterų mankštos pamokos

vyksta TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE, Gedimino pilies menėje, pirmadieniais, 7 - 8.30 valandą vakaro.
Vadovauja INDRĖ PAŠKAUSKIENĖ.
Informacijų teiraukitės telefonu **921-3883**

Choro koncertas

Š. m. sausio 24 d. Anapilio salėje su koncertine programa pirmą kartą pasirodė Lietuvos Kankinių parapijos choras, vadovaujamas muziko ir kompozitoriaus Stasio Gailevičiaus. Šis pasirodymas buvo maloni staigmena, nes iki šiol minėtasis choras reiškėsi religinių giesmių srityje ir išleido netgi vieną plokštelę "Dievas — priegloba mūsų". Kadangi šis vakaras buvo skirtas pasaulietinėm dainom, teko chorui specialiai ruoštis ir tam paskirti nemažai laiko. Užtat rezultatai buvo pasigėrėtini.

Prieš koncertą choro vardu prabilo Rimas Paulionis, trumpai nušviesdamas choro praeitį — nuo 1928 metų iki šių dienų. Tarp kitko paminėjo, kad ilgiausiai šiam chorui vadovauja St. Gailevičius — 26 metus. Jis ne tik vadovauja, bet ir yra sukūręs visą eilę giesmių, kurias choras ir dabar dažnai gieda pamaldų metu.

Kai programos pranešėja A. Vitkienė pakvietė chorą scenon, pamatėm 39 choristes-tus su kuklia, bet rimta ir jaukia apranga. Sveikinimo žodį tarus klebonui kun. J. Staškui, choras padainavo penkias lietuvių kompozitorių dainas, akompanuojant muz. J. Govėdui. Gausi publika pirmąjį choro pasirodymą sutiko entuziastingai, nes ir jo dainavimo kokybė buvo to verta.

Koncerto programą praturtino ir du solistai — Anita Pakalniškytė ir Rimas Strimaitis. Pastarasis, akompanuojamas J. Govėdo, atliko tris kompozicijas lietuvių ir nelietuvių kompozitorių. Pažymėtina, kad R. Strimaitis šiam chorui dažnai talkina ir šventovėje, iškilmių progomis giedodamas solo.

Anita Pakalniškytė, jauna, kylanti solistė, atliko keturias kompozicijas, akompanuojama to paties J. Govėdo. Buvo matyti aiški pažanga balso moduliavime, valdyme, interpretacijoje, laikysenoje. Jos pajėgumas ypač atsiskleidė arijoje iš operos "Sevilijos kirpėjas", kurioje ji galėjo pasireikšti visu platumu — ir dainavimu, ir vaidyba, ir interpretavimu. Savo dainavimo meną ji vis tobulina, studijuodama Toronte ir kartu dirbdama kaip vaistininkė.

Ir choras, ir jo vadovas, ir visi kiti programos atlikėjai susilaukė gausių dėkingumo ženklų — gėlių iš kat. moterų dr-jos ir Anapilio Moterų Būrelio. Padėkos žodį Lietuvos Kankinių parapijos vardu tarė jos komiteto pirmininkas R. Gaižutis, linkėdamas, kad šis pasirodymas taptų tradiciniu.

Gausūs vakaro dalyviai, orkestro judinami, dalyvavo šokiuose, loterijoje ir vaišinosi bufeto gėrybėmis. **D.**

B. Naujalio natūralaus gydymo įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 236 kuopos susirinkimas įvyko sausio 18 d. L. Namuose. Perrinkta ta pati valdyba naujai kadencijai: pirm. H. Chvedukas, vicepirm. J. Dambaras, sekr. L. Novogrodskienė, ižd. O. Indrelienė, narys J. Riauba. Kuopoje yra 73 nariai. Numatoma suruošti narių pobūvį ir kultūrinį renginį, pasikviečiant Hamiltono "Aukurą".

ANAPILIO PASTATŲ tvarkymui jieškomas sargas. Taipgi jieškomas Anapilio didžiosios salės drabužinės prižiūrėtojas. Kreiptis Lietuvos Kankinių parapijos klebonijon tel. 277-1270.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas I-me augšte kambarys ir virtuvė su baldais nerūkančiam, dirbančiam vyrui. Skambinti tel. 537-9239 Toronte.

LIETUVOJE GYVENANTI moteris, 55 m. amžiaus našlė, norėtų susirašinėti su tautiečiu Kanadoje vedybų tikslu. Rašyti Pinavijai, c. o. "T. Žiburiai" 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

RIMTAS INTELIGENTAS lietuvis jieško 30 metų lietuvaitės vedybų tikslu. Rašyti: Bijūnui, c.o. "Tėviškės Žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

DŽIAUKITĖS GYVENIMU
naudodamiesi šilta, patogia antklode. Užsisakykite arba atnaujinkite pūkines bei plunksnines antklodes (kaldras), pagalves, miegmaišius ir pūkinius švarkus.
Telefonai 787-9021, 368-1017 Toronte

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Naujasis parapijos komiteto pirmininkas J. Asipavičius su žmona ruošiasi jau mūsų parapijos kazimierinių vakarienei vasario 28 d.

— Rekolekcijos šiais metais įvyks kovo 26 ir 29 d.d. Jas ves kun. Jonas Borevičius, SJ.

— Parapijos choras, vadovaujamas kun. Maurice Milox, ruošiasi jau koncertui, kuris įvyks po Velykų, gegužės 2 d.

— Sunkiai serga Juozas Gabrusevičius. Jis yra šiuo metu Santa Cabrinį ligoninėje. Augustinas Einikis serga namie.

— Visa eilė parapijiečių šildosi Floridoje. Šiais metais Montrealyje žiema yra nepaprastai šalta. Panašūs šalčiai siautė čia tik praėjusiame šimtmetyje.

KL Katalikių Moterų Draugijos Montrealio skyriaus visuotinis susirinkimas įvyks š.m. vasario 1, sekmadienį, po 11 v. pamaldų Seselių namuose. Bus skaitomas specialiai draugijai parašytas a.a. Gražinos Daukšienės referatas bei aptarti ateities veiklos planai. Narės ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

A.a. Antanas Gražys, apie 80 m. amžiaus, mirė sausio 12 d. Palaidotas iš Aušros Vartų šventovės sausio 14 d. Laidotuvėse dalyvavo daug tautiečių, kurie atsisveikino su velioniu, kuris aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, ilgus metus buvo KLB garbės teismo pirmininku. Laidotuvių proga labdarai surinkta gana daug aukų. Prie jų prisidėjo ir dabartinė KLB krašto valdyba, paaukojusi KL Fondui $25 vietoje gėlių. Velionies ypač liūdi jo dukra Ilona Maziliauskienė, dr. Rudys ir kiti giminės.

Dr. St. Daukša po operacijos sustiprėjo ir iš ligoninės grįžo namo.

Pirmoji Komunija Aušros Vartų parapijoje bus pirmąjį gegužės sekmadienį. Jai vaikus ruošia sesuo Teresė.

Mirė: a.a. Povilas Meškinis, Jonas Jankus, Juozas Kazenevičius, Mykolas Gudas, Petras Paulauskas, Elena Stolgaitienė.

Marijos paveikslo atstatymui Aušros Vartų šventovėje aukos tebeplaukia. Speciali komisija jieško dailininko, kuris nupieštų dekoratyvinį Aušros Vartų Marijos paveikslą. Galbūt skelbs konkursą. **K.**

JADVYGA BALTUONIENĖ, Vasario 16 gimnazijai šelpti įgaliotinė Montrealyje

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6%	Asmenines nuo	15.75%
Taupomąsias s-tas	12%	Nekiln. turto nuo	15%
Pensijų planas	10.5%	Čekių kredito	18%
Term. ind. 1 m.	13%	Investacines nuo	15.75%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemokama gyvybės drauda iki $10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

VLIKo sveikinimas N. Metų proga, rašytas sausio 9 d., "TŽ" redakciją pasiekė sausio 20 d. Jame sakoma:

Praėjusieji metai buvo sunkūs mūsų tautai: pareikalavo daug naujų aukų, sukėlė didelį susirūpinimą ateitimi, kai Tėvynėje mūsų gimtajai kalbai ir visai jaunajai kartai gresia nauji pavojai dėl rusiško ir bolševikiško imperializmo. Mūsų tauta naikinama fiziškai ir dvasiškai. Mus džugina tik rezistencinė nuotaika, kuri apėmė ir jaunąją kartą: nepasiduoti, kovoti, neišnykti.

Pasaulis vis daugiau išgirsta pavergtųjų balsą. Jų kova ir kančios garsiai nuskambėjo Madride, vakariečių spaudoje ir radijo bangomis. Atrodo, kad esame naujų įvykių išvakarėse, kai pasauly jaučiamas atsipeikėjimas, realesnė pažiūra į padėtį ir noras kovoti, bet ne rezignuoti. Paskutiniai įvykiai Amerikoje ir Lenkijoje teikia pavergtiesiems daugau vilčių.

Laisvame pasauly esą lietuviai turime nepavargti, nenustoti vilties, sutelkti bendrai kovai jėgas, vedami vieno tikslo — laisvės Lietuvai!

Apie Madrido konferenciją sausio 16 d. ukrainiečių Vladimiro institute kalbėjo Kanados delegacijos narys Ch. Caccia ir sen. P. Yuzyk. Jiedu informavo ypač apie Kanados delegacijos darbus, pasakytas kalbas ir prašė konkrečių sugestijų ateičiai. Dalyvavo 50 tautybių atstovai. Iš lietuvių dalyvavo I. Meiklejohn ir J. R. Simanavičius.

Medžiotojų ir Žūklautojų Klubo "Tauras" metinis balius įvyko sausio 17 d. L. Namuose. Dalyvavo apie 250 asmenų. Meninę programą atliko "Vasaros garsų" trijulė ir "Atžalyno" šokėjai. "Tauro" klubas nėra gausus nariais, bet finansiškai pajėgus — turi 500 akrų ūkį.

Jaunų dainininkių trijulė "Vasaros garsai", koncertavusi daugelyje Kanados ir JAV vietovių, užbaigė savo veiklą paskutiniuoju koncertu Medžiotojų ir Žūklautojų Klubo "Tauras" metiniame parengime š. m. sausio 17 d. Trijulę sudarė Vida Dovidaitytė, Aida Dovidaitytė ir Aldona Biskytė, akordeonistė. Jos savo lietuviškomis dainomis džiugino tautiečius per trejus su puse metų ir atliko 36 koncertus. Savo atsisveikinime minėtoji trijulė nusiskundė permažu torontiečių dėmesiu jų pastangoms. Kad ir per trumpą laiką ji atliko gražų, vertingą darbą kultūriniame lietuvių gyvenime.

Imigracijos ir įdarbinimo ministeris L. Axworthy š. m. sausio 31, šeštadienį, 9.30 v. r., Sheraton Centre viešbutyje (Grand Ballroom East) kalbės tautinių grupių žmonėms apie dabartinę Kanados imigraciją. Po to diskusijų grupėse bus svarstomi klausimai: imigranto teisių gavimas, darbo reikalai, tremtinių bei imigrantų įkurdinimas. Dalyvaus keletas tų sričių specialistų, kurie galės atsakyti į dalyvių klausimus. Dalyvauti kviečiami visi, kurie tais klausimais domisi.

Po ministerio kalbos bus spaudos konferencija to paties viešbučio VIP kambaryje. Joje kviečiami dalyvauti tiktai spaudos atstovai, kurie, konferencijai pasibaigus, galės ir toliau dalyvauti bendroje konferencijoje. 12 v. City Hall Room ministeris L. Axworthy kalbės moterų komiteto rengiamuose pusryčiuose apie lygiateisiškumą darbovietėse. Dalyvauti gali visos suinteresuotos moterys, užsimokėjusios už maistą.